

ØSTBY

Østbygrenda sett fra Storkleppen. (1993)

Navnet Østby betyr en gard som ligger øst for bosatt område, i dette tilfellet øst for Ås. Navnet forteller oss altså at Østby som gard er yngre enn Ås. Men Østby har også gammel bosetting, for området ligger gunstig til. Det sørvendte jordsområdet gjør det mulig å dyrke korn, og utmarksområdet nord for grenda har rikelig med skog, beiteområder og muligheter for fiske og jakt.

ELDSTE BOSETTING

Det er ingen tvil om at Østby-garden eksisterte i middelalderen. Det er funnet en spydspiss og en pilespiss som trolig stammer fra vikingtida. Navn som Blisterhaugen og Belgåsen nord for gardene tyder på at brukerne sjøl utvant jern av myrmalm. Men hvor langt tilbake i tid bosettinga går, blir imidlertid gjetninger.

Kjennskap til mennesker som har levd i grenda, får vi først gjennom de bevarte skriftlige kildene etter middelalderen. I tiendepengeskattelista fra 1520 får vi vite at gardbrukeren hette Rolf, og han betalte denne ekstraskatten med to lodd sølv (dvs. ca. 30 gram). Det var mindre enn de fleste andre, noe som tyder på at Rolf var en av de mindre velstående gardbrukerne.

I 1550-åra forteller ei annen skatteliste (skipsskatten) at det var kommet en ny bruker, Oluf, på garden. Alt tyder på at det ennå bare var én gard i grenda. Men dette utelukker ikke at det kan ha vært flere bruk og husholdninger tidligere.

Folketallet i bygda var sikkert større i høymiddelalderen enn på 1500-tallet. Først fra dette århundret begynte en å ta i bruk igjen gardar som hadde blitt liggende øde etter Svartedauen. Og fra 1600-tallet er det klare bevis på at folketallet økte. Gardene begynte å bli delt og nye bosteder ble ryddet.

GARDER OG Plasser

I skattelistene fra begynnelsen av 1600-tallet blir det nevnt flere skattebetalere og brukere. Det var to

brukere i 1610 og tre i 1628. I kvegskattelista fra 1628 blir det også nevnt en fjerde småbruker («ødegardsmann») med egen husdyrfløkk. Noe senere (1657) hører vi om en «husmann» i tillegg til de tre gardene.

Omkring midten av 1600-tallet var det blitt 3 gardar i Østby-grenda. Bersvendsgarden var den største og ble regnet som fullgard. Østbyhaug Østre og Gammelgarden hadde mindre skyld og ble skattlagt som halvgarder. I andre halvdel av 1600-tallet ble det også utskilt en fjerde gard, Sjursgarden.

I løpet av 1700-tallet og første halvdel av 1800-tallet ble det fradelt 4 bruk til fra disse 4 første: Nordgarden ble utskilt fra Bersvendsgarden og Jensgarden fra Gammelgarden. Østbyhaugen ble delt i Haugen Vestre og Østbyhaug Østre, og fra Sjursgarden oppsto Sjursgarden Østre og Vestre.

Folketallet økte vidare på 1800-tallet, og det skapte behov for flere boplasser med mulighet for husdyrhold. Resultatet ble 5 husmannsplasser under disse gardene: Høgglia ble utlagt fra Gammelgarden, Bakken og Skultrøa fra Sjursgarden, Opphaug fra Evenhaugen og Smedgjardet fra Nordgarden.

EIENDOMSFORHOLD

Etter den lange ødetida som fulgte Svartedauen, begynte Kongen å tilegne seg eiendomsretten til den ubebodde utmarka. Bøndene ble avkrevd engsletteskatt for høyet de høstet i allmenningen, og rydningsmenn ble formelt leilendinger under Kongen og måtte betale landskyld til ham.

Østbys utmark lå i Kongens allmenning, og Kongen ble eier og jordherre over gardene. Men flere kunne eie parter i en gard. I middelalderen eide Bakke kloster en liten part i Østby, og på 1600- og 1700-tallet hadde også prestebølet (dvs. det som hørte til prestegarden i Selbu), Tydal sognekirke og enkeltpersoner eiendomsrettigheter i Østby.

Krongodset ble etter 1660 solgt til rike godseiere i Trondheim som ville sikre seg tømmer til sagbruka sine. På denne måten kom Østby-gardene over i hendene på forskjellige godseiere, og på 1700-tallet gikk de ved arv og kjøp over til Thomas Angell og ble innlemmet i hans stiftelsesgods.

I 1800 ble Kongens allmenning i Tydal lagt ut til salg. Østbybrukerne kjøpte den delen der de sjøl setret og slo, men overdro kort tid etter eiendomsretten til Thomas Angells stiftelser. Stiftelsene fikk på denne måten hand om både gardene og utmarka.

Omkring 1840 begynte Thomas Angells stiftelser å auksjonere bort bygselledige bruk til høystbydende. Dette vakte stor misnøye hos brukerne, etter som det kunne medføre at fremmede brukere kom inn, og at familier som kanskje hadde bygslet gardene i generasjoner, måtte gå fra bruket. Leilendingene påsto at fremgangsmåten var i strid med Thomas Angells testamente og bragte saken inn for retten. De drivende krefter her var Lars Larsen Østby i Sjursgarden Vestre og hans søstersønn Erik Næsvold på Fossan. Saksøkerne vant frem, og en kongelig resolusjon utstedt 17. mai 1848 bestemte at bygselledige bruk skulle bortfestes i samsvar med odelsloven. Dermed opphørte auksjonsvirksomheten fra Stiftelsenes side.

I Thomas Angells testamente het det at gardene ikke måtte selges, men med regjeringas medvirkning ble denne bestemmelsen opphevet. I 1921 fikk endelig alle Østbybrukerne kjøpe gardene sine, og leilendingsvesenet opphørte i Tydal. Samtidig ble husmennene sjøleiere. Gardene og plassene fikk hver sine skogteiger og utmarksområder, men Stiftelsene beholdt en stor del av den opprinnelige allmenningen

rundt Essandsjøen.

Essand-allmenningen var blitt «delt» i 2 i 1869, og året etter ble hvert av disse områdene delt i 4. I allmenningen fikk så de 8 hovedbruka rett til beite, slått og setring på hver sin parsell. De 5 underbruka fikk bruksrett i lag med «sitt» hovedbruk. Alle de 13 gardene fikk rett til fiske og småviltfangst i hele allmenningen.

Etter 1921 fikk gardene fortsatt rett til utmarksslått i skogsmarka som Stiftelsene beholdt, men med ei tidsbegrensning på 25 år. Det ble også gjort endringer med hensyn til hvilke slåttemyrer den enkelte gard kunne bruke.

I 1921 ble et område på ca. 70.000 dekar ved Øyfjellet tillagt alle Østbygardene som felleseie.

Etter 1921 har det forøvrig vært store konflikter mellom Østbybrukerne og Stiftelsene om bruksrettighetene i Essand-allmenningen, særlig om jakt- og fiskerettigheter. Se mer om forholdet mellom Stiftelsene og tydalsbøndene på s. 139-143 i bind 1 og s. 209-218 i bind 2 av bygdeboka.

FOLKETALL OG FLYTTING

Før de fullstendige folketellingene fra 1800-tallet finnes det stort sett bare tallopplysninger om voksne menn. Koppeskatten i 1645 ble pålagt alle over tolv år, og i Østby var det tolv skatteyttere fordelt på tre bruk. Et lignende manntall ble tatt opp ved midten av 1660-åra, og dette navngir åtte mannspersoner.

Manntallet i 1701 skulle i prinsippet ta med alle menn over ett år, men vi tviler på om dette var fullstendig, da det bare var 11 mannspersoner på de fire bruka i Østby. Skoskatten i 1711 skulle betales av alle som var voksne nok til å gå med sko, og i skattelista er det 20 personer fra Østby.

Manntallet som Peder Hansen Gresli tok opp i 1762 over alle personer over 12 år, viser at folketallet hadde økt. Det var da 6 husstander og 38 voksne personer i grenda.

Fra 1800-tallet gir folketellingene det fullstendige tallet på heimehørende personer i Østby. Tabellen nedenfor viser utviklinga.

Folketall i Østby etter 1800:

år	1801	1825	1835	1845	1855	1865	1875	1891	1900	1920	1980
pers.	82	74	91	104	108	106	100	111	132	94	170
hush	14	11	17	18	19	15	15	18	18	-	45

Vi ser at folketallet økte vesentlig i tida mellom 1825 og 1845. Dette var også den kraftigste vekstperioden for bygda sett under ett (se bind 1, s. 107). Deretter var folketallet temmelig stabilt, men økt sterkt i 1890-åra. Etter 1900 gikk folketallet i grenda tilbake, slik at i 1930 var det igjen like mange mennesker som hundre år tidligere. I nyere tid har imidlertid folketallet nådd rekordhøyder, noe som skyldes kommunal boligbygging (vi regner her med Rønningsgjerdet boligfelt under Østby). Nedgangen og stagnasjonen i folketallet først på 1800-tallet må skyldes utflytting. Tidligere ble befolkningsveksten holdt i sjakk av pest og sjukdommer, men den tidligere høye dødeligheten, særlig blant småbarn, ble kraftig redusert på 1800-tallet. Tydal hadde generelt et stor utflytteroverskott mellom 1800 og 1835 (se bind 1, s. 114).

Stagnasjonen i folketallet i andre halvdel av 1800 skyldes også utflytting, denne gang til Amerika. Fra Østby kjenner vi til i alt 47 emigranter i åra fram til 1. verdenskrig. I forhold til folketallet kan vi si at utvandringa fra grenda var omtrent som gjennomsnittet for hele bygda.

NÆRINGSGRUNNLAGET

Østby har vært og er ei typisk jordbruks-grend med skogbruk og utmarksnæringer som viktige attåtnæringer. Det ble tidligere dyrket korn i grenda, men med sine rike utmarksbeiter har gardene best vilkår for fedrift.

En av de tidligste kildene vi har om husdyrholdet, kvegskatten sommeren 1657, forteller at bøndene allerede på 1600-tallet hadde mange husdyr. De tre bruka i Østby hadde til sammen 4 hester, 52 storfe og 33 småfe.

Matrikkelen i 1723 forteller om den buskapeen gardene kunne vinterfø og viser gjennomgående lavere tall enn i 1657. I Østby var nedgangen mindre enn i andre grender, og det var tvert imot flere småfe enn før. Gardene kunne nå fø 4 hester (som før), 40 storfe og 47 småfe.

Husdyroppgaver fra begynnelsen av 1800-tallet (Jordavgift 1802 og oppgaver over kreatur og for 1808) viser ikke større husdyrhold enn i 1723. Disse oppgavene er trolig for lave. De mer pålitelige opplysningene i folketellingene og matrikler viser imidlertid at husdyrtallet økte, særlig mot midten av århundret. Men nå var det også flere bruk enn før, og i tillegg utskilt husmannsplasser.

Husdyr, utsæd og avling i Østby 1723 - 1875:

	matr.	matr.	folket.	matr.	folket.
	1723	1824	1845	1864	1875
hester	4	8	12	16	10
storfe	40	72	142	158	133
småfe	47	144	271	175	178
utsæd (td.): bygg	4	—	7	5	5
potet	—	—	13	26	44
avling: bygg				36	—
potet	—	—		208	—
høylass: innmark	211			440	
utmark	—	—	—	861	—

Matrikeloppgavene i 1864 bekrefter hvor viktig utmarka var for Østby-brukerne. Det oppdyrka arealet var beskjedent. Alle gardene hadde flere mål natureng enn oppdyrket åker og eng. De høstet dobbelt så mange høyllass i utmarka som på innmarka. Og de 8 bruka med sine husmannsplasser hadde ikke mindre enn 41 setre i 1864. Uten utmarksressursene var det på denne tida utenkelig å drive jordbruk. Slik ble det lenge ennå, for først etter 2. verdenskrig ble setring og slått i utmarka helt oppgitt.

Sjøl om Østby ligger høyt til fjells, har det blitt dyrket korn i grenda. I nyere tid gikk gardene sammen om å bygge et sagbruk i Nøsterbekken ved Gammelvollsjøen. Der var det også et kvernhus, der Jensgarden og Evenhaugen hadde hver sin kvern. Både sagbruket og kvernhuset ble restaurert etter 2. verdenskrig. Sagbruket ble benyttet frem til ca. 1960, mens Jensgarden var den siste til å male korn ved Nøsterbekken. Dessuten hadde et par av gardene ei kvern felles i Sjursbekken (Haugbekken?). Kvernene ble mindre brukt i mellomkrigstida, men enkelte gardar dyrket korn til slutten av 1950-åra.

STORTRØ

g.nr. 177, b.nr. 21

Eiendommen ble fradelt Jensgarden 177/1 i 1952 til Einar Graae Østby f. 1910, se Jensgarden, g.m. Karin Linnea Hast (1920-1986), fra Sverige. De satte opp hovedbygning i 1952, uthus i 1963 og garasje i 1963. Einar var anleggsarbeider og ansatt ved TEV da han ble pensjonist. Karin arbeidet som assistent ved Tydal helsehus.

De fikk barna:

1. Lars Evert 1946, bosatt i Stockholm. Han har dattera:
René f. 1973.
2. Knut Einar f. 1958. Han arbeider ved Tydal plastgjenvinning AS.
3. Helga Bergitte f. 1961, s.b.m. Ove Mathiesen fra Hamar, bosatt i Brummundal. Helga B. arbeider i Postverket. Deres barn:
  - a. Steffen 1987.
  - b. Espen f. 1990.

VÅRVANG

g.nr. 177, b.nr. 20

Tomta ble fradelt Jensgarden 177/1 i 1951 til Ola Østby f. 1916, g.m. Johanna Svelmo f. 1927, se Nyhagen. De bygde bolighus i 1951 og uthus i 1956. Bolighuset ble utbygd i 1974 og 1986 og er nå oppdelt i to leiligheter. Ny garasje ble oppsatt i 1991.

Ola var anleggsarbeider og ansatt ved TEV da han ble pensjonist. Johanna har arbeidet som renholder ved kommunen. De har barna:

1. Helge Ottar f. 1954, g.m. Eva Bukkvold f. 1956, fra Hitterdal. De bor i Hitterdal og driver eget sveiseverksted, med leveranser til HAG møbelfabrikk. Deres barn:
  - a. Hege f. 1976.
  - b. Stig f. 1983.

2. Idar f. 1958, s.b.m. Liv Bukkvold f. 1964, fra Hitterdal (søster til Eva). Idar tok over Vårvang i 1986. Han arbeider ved HÅG møbelfabrikk på Røros. Liv og Idar har barna:
  - a. Stian f. 1988.
  - b. Gøran f. 1993.
3. Ole Johan (1959-1970).

BLOMLI

g.nr. 177, b.nr. 23

Tomta ble fradelt Jensgarden 177/1 i 1953 til Kåre Østby f. 1924, se Jensgarden, g.m. Mary Blomli f. 1927, fra Granvin i Hardanger. De bygde bolighus i 1955 og uthus i 1970. Et stabbur ble oppsatt her i 1965. Det skal ha blitt oppsatt første gang i Åsdalen i 1866, og har senere stått i Jehangarden og på Langmyr. Ei tømret seterstue fra Nyvollen ble oppsatt som tilbygg til bolighuset i 1984.

Kåre har vært anleggsarbeider og var ansatt ved TEV da han ble pensjonist. Mary har arbeidet som renholder ved kommunen.

De har barna:

1. Ole Johnny f. 1955. Han var tidligere g.m. Kaja Svenkerud f. 1959, fra Mebost Øvre 98/1 (Oppistoggo) i Selbu. Deres barn, bosatt hos mora i Selbu:
  - a. Linn Veronica f. 1979.
  - b. Tommy f. 1984.Ole Johnny er ansatt ved TEV Neaverkene.
2. Harald f. 1960, s.b.m. Berit Sand f. 1964. fra Selbu. De bor i Selbu. Harald er ansatt ved Trondheim E-verk og Berit ved Selbu sykehjem. Deres barn:
  - a. Maj-Britt f. 1986.
  - b. Anders f. 1989.

HEMLY

g.nr. 177, b.nr. 22

Eiendommen ble fradelt Jensgarden 177/1 i 1953. Bolighus og uthus ble oppført i 1952, garasje noe senere. Eiere er Birger Østby f. 1922, se Jensgarden, g.m. Jorunn Bergitte Berggård f. 1928, se Berggård Øvre. Birger har vært anleggsarbeider og var ansatt ved TEV da han ble pensjonert. Jorunn har arbeidet som ekspeditør ved Tydal samvirkelag.

Deres barn:

1. Tory f. 1952, g.m. Einar Aas f. 1950, se Aasvang 175/29.
2. Brit f. 1955, g.m. Torgeir Sundal 1953, fra Selbu. De er bosatt i Selbu. Brit arbeider ved Micro Design og Torgeir er ansatt ved Kjeldstad Sagbruk. Barn:
  - a. Ronny f. 1974.
  - b. Frank f. 1980.
3. Hans Ove f. 1959, s.b.m. Anne Marie Mjåland f. 1962, se Åstun.

JENSGARDEN

(Tidligere navn: Østby Vestre)

g.nr. 177, b.nr. 1

Jensgarden ble utlagt fra Gammelgarden, og dette skjedde såpass tidlig som på 1750-tallet. Den første tida etter delinga fortsatte brukerne å bo i Gammelgarden, og i 1790 er Jensgarden fortsatt matrikulert sammen med hovedbruket. Eldste del av den nåværende gammelstua ble kanskje oppsatt allerede på 1760-tallet. Det første fjøset ble bygd i 1763. Et stabbur på tunet har innskåret årstallet 1773. Det bærer tegn på å ha blitt flyttet og gjenopsatt, så kanskje har det opprinnelig stått i Gammelgarden.

Jon og Beret

De første brukerne i Jensgarden var Jon Jensen Østby (1707-1772) fra Gammelgarden, g.m. Beret Larsdtr. Østby (1713-1802) fra Bersvendsgarden. De hadde disse barna som vi kjenner til:

1. Jens (1741-1826), g.m. Guri Larsdtr. Moan (1749-1833) fra Ålen. De bosatte Kløften Østre, se denne.
2. Ole (1744-1773), g.m. Guri Jonsdtr. (ukjent f.år og opprinnelse). De var trolig barnløse. Enka Guri ble g. 2. gang i 1781 med Halvor Olsen Løvøen. Vi vet ikke hvor han kom fra, men han bodde trolig på Løvøya da de giftet seg. I 1782 har han Ås som etternavn. Vi vet ikke hvor det ble av denne familien. De fikk en sønn mens de bodde i Tydal:
Ole f. 1782.
3. Bernt (ca. 1750-1816), g.m. Sara Olsdtr. Aas (ca. 1751-1836) fra Ol-Olsgarden. De fikk utlagt Rønningen som plassrom fra Jensgarden, se denne.
4. Lars (1756-1839), g.m. Beret Olsdtr. Aune (1753-1829) fra Storaunet. Se nedenfor.

Lars og Beret

Enka Beret Larsdtr. satt med bygselen ved matrikkelen i 1790, men få år senere fikk yngstesønnen Lars og kona Beret bygselbrev på plassen. Ved utligninga av sølvskatten i 1816 ble Lars skattelagt etter en formue på 200 Speciedaler.

Lars og Beret hadde barna:

1. Anne Lisbet (1780-1864), g.m. Ole Larsen (1769-1824) fra Løvøen. De ble brukere på Brekken 174/40, se denne.
2. Jon (1783-1862), g.m. Anne Jonsdtr. Aas (1787-1855) fra Ustgarden. Neste brukere, se nedenfor.
3. Beret (1786-1871), g.m. Tomas Olsen Aune (1790-1877), se Bortstuggu.
4. Ragnhild (1789-1825), g.m. Ole Olsen Østby (1784-1852), se Gammelgarden.
5. Berte (1795-1852), g.m. enkemann Ole Pedersen Aune (1775-1869) se Storaunet.

Jon og Anne

Sønnen Jon og kona Anne overtok bygselen da Lars døde i 1839. De bygde på våningshuset i 1842 og satte opp nytt fjøs i 1855. Deres barn:

1. Beret (1813-1901), g.m. Ingebrigt Olsen (1816-1876) («Imbrektskulin») fra Brendåsen Vestre, se Kirkvold 181/2.
2. Lars (1816-1894), g.m. Karen Olsdtr. Brekken (1821-1903) fra Bjørneggen Søndre i Meråker. Hennes far

var Ole Jonsen (1780-1866), se Brekken 174/40. Neste brukere, se nedenfor.

3. Sigrid (1818-1889), g.m. Anders Olsen Græsli (1821-1861), se Ol-Andersgarden.
4. Guri f. 1821, g.m. Peder Ingebrigtsen f. 1824, se Stuevold Østre og Ustpågjørdet. Familien utvandret til Löfdalen i Sverige i 1863.
5. Jon f. 1824, g.m. Ingeborg Karina (Løvøen) f. 1831 (søster til ovennevnte Peder). De bodde i Gråsjølien i Sverige. Vi kjenner til at de hadde barna:
  - a. Ragnhild (1854-1894), g. m. Peder Pedersen Flønesaunet (1846-1936), bosatt på Flønes Østre 61/1 i Selbu.
  - b. Jon f. 1863.
6. Ole f. 1826, g. 1. gang m. Seri Larsdtr. (1825-1853) fra Løvøen. De fikk sønnen:
Lars f. 1853.
Ole ble g. 2. gang i 1856 med Kari Henningsdtr. Stuedal (1830-1901) fra Stuedal Nedre. Familien utvandret til Amerika i 1858 og bodde først i Iowa. I 1879 flyttet de til Nebraska. De skal ha fått barna:
  - a. Oskar
  - b. Joakim.
7. Ragnhild (1829-1893), g.m. Bersvend Larsen Nordgård (1831-1914), se Nordgarden.

Lars og Karen

Ved folketellinga i 1865 hadde eldstesønnen Lars og kona Karen tatt over bygselen. Garden var nå godt drevet, og husdyrholdet besto av hest, hele 23 storfe og 13 sauer. Årlig utsæd var 1 tønne bygg og 4,5 tønner poteter. Ifølge matrikkelutkastet fra 1864 hadde Jensgarden (sammen med plassrommet Rønningen) 50,5 mål dyrket mark og 57,5 mål naturlig england. Innmarka ga årlig 75 høyløss, mens 127 lass ble hentet i utmarka.

Før ekteskapet fikk Lars med Ragnhild Evensdtr. Østby (1817-1882) fra Skultrøa sønnen:

Lars (1839-1907), se Åsdal.

Lars og Karen hadde barna:

1. Jon (1845-1930), g.m. Ingeborg Jonsdtr. Brekken (1849-1941). De var søskenbarn, etter som Ingeborg var datter av Jon Olsen (1814-1884) fra Brekken 174/40. Ingeborg var forøvrig datterdatter av Johannes Olsen Aas (1776-1850) fra Brendåsen Vestre. Jon og Ingeborg tok over bygselen, se nedenfor.
2. Beret (1847-1891), ugift.
3. Anne (1849-1933), g.m. Bersvend Larsen Nordgård (1831-1914), se Nordgarden. Han var enkemann etter hennes tante Ragnhild.
4. Ole (1851-1855).
5. Ingeborg (1853-1927), g.m. Ole Pedersen Aune (1854-1938), se Grubben.
6. Berte (1856-1934), g.m. enkemann Jon Andersen Aune (1847-1928) fra Bortstuggu, se Aunehaug.
7. Anne Lisbet (1858-1939), g.m. Jens Jonsen Østby (1843-1924), se Smedgjardet.
8. Ragnhild (1860-1936), g.m. Lars Bersvendsen Nordgård (1860-1934), se Nordgarden.
9. Ole (1863-1872).
10. Sigrid f. 1865, utvandret til Amerika.
11. Karen (1868-1924), g.m. Svend Olsen Brendås (1865-1949) fra Jenshauggjørdet, se Brendåsen Vestre.

Jon og Ingeborg

Jon Larsen og Ingeborg overtok bygselen på 1880-tallet. De fikk barna:

1. Ole (1875-1959), g.m. Helga Bergitte Jakobsdtr. Graae (1881-1959) fra Østeraunet. De tok over bruket, se nedenfor.
2. Lars (1877-1935), g.m. Maren Johansdtr. Aasgård (1891-1964) fra Ol-Olsgarden. De ble forpaktere på Nedalen fra 1927. Se Ol-Olsgarden, der barna er nevnt.
3. Jon (1880-1896).
4. Per (1883-1917), g.m. Beret Kristine Andersdtr. Sakrismo f. 1886. De utvandret til USA og skal der ha fått døtrene Ingeborg og Elisabet. Som enke ble Beret K. g. 2. gang m. Gustav Saksvold fra Ålen, og de fikk 4 barn.
5. Gidsken (1886-1956), g.m. Anders Johansen Aas (1893-1985), se Jehangarden.
6. Johannes (1889-1893).
7. Karen (1893-1896).

Ole og Helga Bergitte

Ved salget av Østby-gardene i 1921 overtok eldstesønnen Ole og kona Helga Bergitte som sjøleiere i Jensgarden. Bruket ble tillagt utmarksparseller nord for garden, ved Gammelvollsjøen samt i området Gravbakken - Rishaugen.

Omkring 1950 hadde garden ei besetning på omkring 6 kyr, 3-4 kalver, hest, gris og 20 sauer.

Jensgarden (nærmest) og Nordgarden. (1963)

Jensgarden (Nærmest) og Nordigarden (1963)

Ole og Helga fikk barna:

1. Jon (1901-1977), g.m. sitt søskenbarn Ingeborg Larsdtr. Østby f. 1914, se Nedalen. De bodde bl.a. i Bønstrøa, se mer om familien der.
2. Jakob (1903-1978), ugift. Han ble boende på garden.
3. Karen f. 1905. g.m. Johan Ludvigsen Okkelberg f. 1903, fra Hegra. Bosatt på Østre Okkelberg 42/1 i Hegra. Barn:
  - a. Ludvig f. 1938, g.m. Grethe Haug fra Strømmen. Bosatt i Hegra.
  - b. Anna f. 1942, g.m. Gunnar N. Kyllø. Bosatt i Hegra.
4. Maren f. 1907, g.m. Sigurd Bakken (1909-1990). Bosatt i Meråker. Ingen barn. Sigurds mormor var Ingeborg Bersvendsdtr. (1857-1924) fra Nordgarden, se denne.
5. Ingeborg (1908-1988), g.m. Ole Olsen Lien (1909-1978), se Solbakken 189/6.

6. Einar Graae f. 1910, g.m. Karin Linnea Hast (1920-1986), se Stortrø.
7. Helga Bergitte f. 1913, g.m. Hans Almåsbygg (1904-1983). Bosatt på Levanger, der de drev gard. Deres barn:
  - a. Kåre Harald f. 1939, g.m. Greta Svendsen fra Vesterålen. De tok over garden etter foreldrene. Kåre arbeider i tillegg som lege.
  - b. Rolf Asbjørn f. 1941, g.m. Ragnhild Wolff 1946, fra Leirvik i Sogn. De tok over Jensgarden, se nedenfor.
  - c. Odd Roar (1945-1989), tidligere g.m. Ragna Enstad fra Skogn. Bosatt i Skogn.
8. Johanna f. 1914, g.m. Arne Gilseth (1913-1956) fra Haltdalen. Bosatt i Meråker. Deres barn:
  - a. Joar f. 1941, g.m. Ingrid Heggdal f. 1953, fra Nordfjord. Bosatt i Årdal.
  - b. Unni f. 1949, g.m. Torgrim Lysø f. 1947, fra Lysøysund. Bosatt i Trondheim.
9. Ola f. 1916, g.m. Johanna Svelmo f. 1927. Se nedenfor, samt Vårvang.
10. Valborg f. 1917, g.m. Nils Solbakken f. 1915. Bosatt i Meråker. De har sønnen:
Arne f. 1949. Bosatt i Meråker.
11. Petra f. 1919, se Soltun 177/45.
12. Birger f. 1922, g.m. Jorun Berggård f. 1928, se Hemly.
13. Johannes f. 1923, g.m. Mildrid Trondsethås f. 1933, se Granlund.
14. Kåre f. 1924, g.m. Mary Blomli f. 1927, se Blomli.
15. Målfrid f. 1929, g.m. Magne Kirkvold f. 1924, se Granlia.

Ola og Johanna

Da Ole Jonsen og Helga Bergitte døde i 1959, ble det til at sønnen Ola f. 1916 og kona Johanna tok over garden. De flyttet hit fra Vårvang og drev bruket til 1962, da de solgte garden til Olas søster Helga Almåsbygg og flyttet tilbake til Vårvang.

Eldstesønnen Jakob fortsatte å bo her, men han drev ikke garden. Helga Almåsbygg var sjøl gardkone på et bruk ved Levanger, og drifta i Jensgarden ble nå lagt ned. Besetninga ble frasolgt og innmarka bare periodevis avforet av nabobruk.

Rolf og Ragnhild

I 1974 ble Jensgarden overtatt av Helgas sønn Rolf Asbjørn Almåsbygg, se ovenfor. Han og kona Ragnhild flyttet hit i 1977, etter å ha sagt opp sine jobber i Postverket. Rolf arbeidet en periode som regnskapsfører ved Tydal samvirkelag. Senere var han ansatt ved kommunekassen til 1987, da han begynte som bonde på heltid. Utenom bruket har Ragnhild hatt deltidsengasjement som kontorfullmektig ved ulike etater i kommunen.

Nytt bolighus på tunet ble bygd i 1977. Rolf og Ragnhild begynte med noen sauer i gammelfjøset, men dette ble revet da nytt fjøs ble tatt i bruk i 1982.

Idag består besetninga av omkring 140 vinterfôrede sauer. Vinters tid blir det tatt ut en del tømmer for salg.

Rolf og Ragnhild har barna:

1. Lars f. 1973.
2. Martha f. 1975.

3. Hans f. 1977.

Etter at Rolf har nydyrket omlag 100 dekar nord for garden, er innmarksarealet i dag på ca. 153 dekar. Utmarka er på ca. 3.000 dekar, herav er ca. 900 mål produktiv barskog. Bruket har andel i felleseiet ved Øyfjellet. I Essand-allmenningen har bruket rett til fiske og fangst. I denne allmenningen kommer i tillegg rett til beite, slått og setring på bruksberettiget område.

Garden har hatt 3 setre: Rishaugvollen var i bruk frem til omkring 1900. Gravbakkvollen har vært brukt som vår- og høstseter, mens sommersetra Langdalsvollen lå ved Ånøya, nord for Nea. Seterfjøset på Rishaugvollen ble flyttet til Langdalsvollen.

Av Jensgardens bruksberettigede del av Essand-allmenningen ble ca. 6.000 mål neddemt da Nesjøen ble bygd i 1970. Seterstua i Ånøya ble da flyttet til ei høyereliggende tomt.

Etter at Jensgarden ble sjøleierbruk er følgende fradelinger skjedd: Vårvang b.nr. 20 i 1951, Stortrø b.nr. 21 i 1952, Hemly b.nr. 22 i 1953, Blomli b.nr. 23 i 1953, Aspås b.nr. 25 i 1956, Bjørkvang b. nr. 40 i 1959, med tillegg av b.nr. 48 i 1967, Aspli b.nr. 41 i 1959. Asplund b.nr. 47 i 1962, Soltun b.nr. 45 i 1964, Bjørkly b.nr. 52 i 1969, Bakketun b.nr. 62 i 1972, Rønningsbakken 1 b.nr. 71 i 1975, Rønningsbakken 2 b.nr. 72 i 1975 og Bjørkhaugen b.nr. 89 i 1987.

I forbindelse med regulering av Rønningsgjerdet boligfelt, fikk Tydal kommune fradelt Rønningen 4 b.nr. 57 i 1957, Rønningen b.nr. 46 i 1965, Rønningen b.nr. 49 i 1967, samt to teiger gitt b.nr. 93 og 94 i 1987.

HÅGGÅRÅA

g.nr. 177, b.nr. 50

Tomta ble fradelt Smedgjardet i 1968 til John Opphaug f. 1937, se Opphaug, g.m. Magnhild Leistad f. 1944, fra Vikhamar. De satte opp bolighus i 1969 og uthus i 1987. John har bl.a. arbeidet som drosjesjåfør og lastebilsjåfør, og han er nå ansatt ved Tydal Trappefabrikk. Magnhild er hjelpepleier ved Tydal helsehus. De har barna:

1. Karen Margrethe f. 1966. g.m. Roger Gullikstad f. 1960, se Græslifossen.
2. Ole Morten f. 1970. Han overtok garden Smedgjardet i 1984, se dette.

GJERDET (SMEDGJARDET)

Tidligere navn: Vestigjardet g.nr. 177, b.nr. 16

Garden ble utlagt fra Nordgarden omkring 1840 til en av sønnene der, Jon Bersvendsen Østby. Han var en flink smed, og garden ble hetende Smedgjardet etter ham.

Jon og Berte

Jon Bersvendsen (1809-1901) var g. 1. gang m. Berte Jensdtr. Østby (1808-ca. 1850) fra Sjursgarden. De fikk barna:

1. Bersvend (1835-1915), g.m. Beret Larsdtr. Østby (1831-1898). De bodde i Sjursgarden Vestre, se denne.
2. Beret (1838-1914), g.m. Peder Svendsen Aas (1838-1923) fra Jenshauggjardet. De kom til Brendåstrøa,

se denne.

3. Beret (1841-1916), g.m. Ole Fastesen (Aas) (1843-1931) fra Kløften Vestre. De kom til Fastesgjardet (Opphaug), se dette.
4. Jens (1843-1924), g.m. Anne Lisbet Larsdr. Østby (1858-1939) fra Jensgarden 177/1. De overtok som brukere, se nedenfor.
5. Seri (1845-1909), ugift.
6. Svend f. 1848, utvandret til Amerika. Han ble gift der, og vi kjenner til at han hadde ei datter Sena f. 1871. Hun ble g.m. Henning Eriksen Rotvold f. 1869, se Berget Nedre.

Jon og Ingeborg

Som enkemann ble Jon Bersvendsen gift på nytt i 1861 med Ingeborg Olsdr. Kirkvold (1822-1887) fra Husvold Nedre. Ved folketellinga i 1865 hadde de ei besetning på 3 kyr og 10 sauer, og de satte årlig 1 tønne poteter.

Jon og Ingeborg fikk barna:

1. Berte (1862-1947), g.m. Anders Jonsen Uglem (1859-1945) fra husmannsplassen Holet under Nordpå-Gjardet i Selbu. De drev først Holet, deretter ble de husmannsfolk på Skoghaugen 53/3 i Selbu. Deres barn:
  - a. Jon f. 1888, g.m. Åsta (etternavn ukjent). Bosatt i Bø i Telemark.
  - b. Johan f. 1889, g.m. Anne Eline Margrete Mansæterbakk (1888-1946). Bosatt i Meråker.
  - c. Sivert (1891-1977), ugift. Bosatt i Trondheim.
  - d. Ingebrigt (1893-1942), g.m. Berntine Nilsdr. Uglembakken f. 1898. Bosatt på Elvermo 48/16 i Selbu. Deres datter Oddlaug Ingfrid (1928-1986) ble g.m. Sverre Rotvold f. 1929. se Solhaug 189/5.
  - e. Olaus 1895, g. 1. gang m. Inga Jonsdr. Hauggjerdet (1900-1929) fra Meråker. G. 2. gang m. Helga Johanne Vold f. 1903, fra Meråker. Bosatt der.
  - f. Inga f. 1897, g.m. Gunnar Severinsen Uglem (1885-1972). De ryddet nybrottsbruket Granlund 50/17 i Selbu.
  - g. Bernhard (1898-1970), ugift. Han tok over Skoghaugen.
  - h. Albert (1900-1925).
  - i. Ingvald Gunnerius (1904-1962), g.m. Berntine Nilsdr. Sesseng f. 1902. Bosatt på Myrheim 50/33 i Selbu.
2. Anne f. 1864, ugift. Bosatt i Selbu.
3. Jon (1865-1939), g.m. Marie Bonde fra Røros. Jon reiste rundt på anleggsarbeid, og var bl.a. bosatt på Rjukan.

Jens og Anne Lisbet

En av sønnene fra det første ekteskapet, Jens Jonsen (1843-1924), tok over bygselen omkring midten av 1890-tallet, og Jon Bersvendsen tok kår. I likhet med broren Bersvend fikk Jens opplæring i smedyrket av faren, og dette ga ei god attåtinntekt i tillegg til gardsdrifta.

Jens ble i 1903 g.m. Anne Lisbet Larsdr. (1858-1939) fra Jensgarden. Dette ekteskapet var barnløst.

Ole og Anne Marta

Etter som Jens og Anne Lisbet var barnløse, tok de til seg sytninger på sine eldre dager. Dette var Ole

Olsen Stuedal (1879-1963), se Møsjødal og Hyttmo, g.m. Anne Marta Jonsdtr. Østbyhaug (1887-1957) fra Østbyhaug Østre.

Anne Marta var Oles andre kone. Ole var g. 1. gang m. Anne Sofie Antonsen (1884-1913), oppvokst på Gjevik i Sparbu. Se Møsjødal, der barna i dette ekteskapet er nevnt.

Da Østbygardene ble solgt til sjøleie i 1921, var det Ole og Anne Marta som overtok Smedgjardet. Bruket fikk med noe utmark nord for garden, samt en teig ved Kranklia og en annen ved Gammelvollsjøen.

Ole fikk nydyrket en del jord, og fra 1930-åra forsøkte han seg også med pelsdyravl på sølvrev og platinarev, frem til slutten av 1940-åra. Husdyrholdet besto først på 1950-tallet av omkring 4 kyr, 3 kalver og gris.

Ole og Anne Marta fikk sønnen:

John (1922-1984), se nedenfor.

John og Ella

Sønnen John tok over bruket etter foreldrene. Han drev en del med snekkerarbeid rundt om i bygda, og husdyrholdet på garden tok slutt etter at Anne Marta døde i 1957.

John ble samboer med Elen Gjertine (Ella) Jensvold (1915-1982) fra Nyland 191/4. Hun var enke etter Jon Birger Jensvold (1909-1960), se Jensvold 186/1.

Ole Morten

Etter at John Stuedal døde, ble Smedgjardet i 1984 overtatt av Ole Morten Opphaug f. 1970, fra Håggåråa. Han er sønnesønn av Johns søster Margrete Opphaug, se Fastesgjardet og Møsjødal. Ole M. har bl.a arbeidet som båtfører på «Essand III», turistbåten som går mellom Nesjøen og Essandsjøen.

Ny stuebygning i Smedgjardet ble oppsatt i 1939 og er senere modernisert. Fjøset fra 1880-åra ble revet i 1966, og det står nå en garasje i tunet.

Innmarka i Smedgjardet er på ca. 27 dekar og blir drevet av Fastesgjardet. Samlet utmarksareal utgjør omkring 3.000 dekar.

Garden har seterrett i lag med Nordgarden, men setret for det meste på Sankådalsvollen, i lag med Østbyhaug Østre. Setringa tok slutt omkring 1950.

Garden har andel i felleseiet ved Øyfjellet, rett til fiske og fangst i Essandallmenningen, samt beite- og slåtterett der i lag med Nordgarden.

Fra Smedgjardet er fradelt boligtomta Håggåråa b.nr. 50 i 1968. Det er frasolgt 10 hyttetomter, og 23 tomter er bortbygget. De fleste av hyttene ligger i hyttefelt ved Kranklia og ved Hovtjøna.

Husa har vært bortleid siden 1984. Leieboere fra 1994 er Bjørn Kløften f. 1965, fra Gammelgarden, s.b.m. Mari Evjen f. 1971, fra Bellevue. Bjørn arbeider som mekaniker ved TEV Neaverkene, Mari har bl.a arbeidet som vikar ved Selbu Sparebank. Bjørn har drevet konkurransekjøring med snøscooter, og han ble norgesmester både i 1988 og 1991. Under NM i 1988 ble han den første tydaling som har vunnet en Kongepokal.

NORDGARDEN

(Tidligere navn: Østby Nordre)

g.nr. 177, b.nr. 9

Nordgarden ble opprinnelig utlagt fra Bersvendsgarden omkring 1790, men ble ikke særskilt skyldsatt før i 1827.

Bersvend og Beret

De som slo seg ned her var Bersvend Larsen Østby (1762-1819) fra Bersvendsgarden, g.m. Beret Svendsdr. Østby (1765-1853) fra Evenhaugen. Sammen med dem bodde også Bersvends mor, Ingeborg Paulsdr., som var blitt enke i 1765. Ingeborg var f. i 1726 og døde trolig før 1801, for hun er ikke nevnt i folketellinga dette året. Ved utligninga av sølvskatten i 1816 er Bersvend skattelagt etter ei formue på 50 Speciedaler.

Bersvend og Beret hadde barna:

1. Lars (1791-1852), neste bruker og g. 2 ganger, se nedenfor.
2. Ingeborg (1793-1867), g.m. Johannes Jonsen Aas (1789-1867) fra Ustgarden, se Stentrø.
3. Ingeborg (1795-1870), g.m. Hemming Andersen Græsli (1789-1837) fra Ol-Andersgarden, se Gjerdesenget.
4. Svend (1797-1827), ugift.
5. Jon (1809-1901), g. 1. gang m. Berte Jensdr. Østby (1808-ca. 1850). G. 2. gang m. Ingeborg Olsdr. Kirkvold (1822-1887) fra Husvold Nedre. Jon fikk utlagt Smedgjardet som plassrom fra Nordgarden, se dette.

Ved folketellinga i 1801 ser det ut til at «inderst og daglønner» Ingebrigt Olsen med familie losjerte i Nordgarden. Ingebrigt var f. ca. 1754 og g.m. Guri Pedersdr. f. ca. 1757. Det er usikkert hvor de kom fra, men Ingebrigt brukte etternavnet Aas da de giftet seg i 1771, og han kan ha vært sønn av Ole Jonsen Aas (1715-1778) fra Lunden. Aas-navnet ble også brukt ved barnefødsleane frem til 1795. Fra da av bodde de i Østbygrenda og brukte etternavnet Østby.

Ingebrigt og Guri hadde barna:

1. Ole f. 1781, trolig død før 1789.
2. Ingeborg f. 1783, døde etter 4 måneder.
3. Ingeborg f. 1784, trolig død før 1801.
4. Peder f. 1786.
5. Ole f. 1789.
6. Jon f. 1792.
7. Hans f. 1795.
8. Ingebrigt f. 1797.
9. Gidsken f. 1800.

Vi vet ikke hvordan det gikk med denne familien senere.

Lars og Ingeborg

Eldstesønnen Lars overtok bygselen etter at faren døde i 1819. Lars ble g. 1. gang m. Ingeborg Jonsdtr. Aas (1794-1841) fra Ustgarden (søster til ovennevnte Johannes i Stentrøa). Barn i 1. ekteskap:

1. Beret (1817-1900), g.m. Bersvend Jonsen Nygård (1810-1881), se Nygård Øvre.
2. Bersvend f. 1822, døde etter 6 dager.
3. Sigrid f. 1825, g.m. Peder Davidsen (Østby) f. 1830. Peder var født i Haltdalen og sønn av Anne Pedersdtr. Flatbergeng (1801-1881), som ble g.m. Ole O. Østby (1812-1901) i Gammelgarden. Sigrid og Peder flyttet fra bygda, og det skal leve etterkommere etter dem i Trondheim. De fikk 2 barn mens de bodde i Tydal:
  - a. Ingeborg (1848-1880), g.m. Jon Andersen Aune (1847-1928) fra Bortstuggu. Se Aunehaug.
  - b. Lars f. 1853.

Begge barna er nevnt bosatt hos sin tante Beret på Nygård Øvre ved folketellinga i 1865. Lars flyttet trolig fra bygda.

4. Bersvend (1831-1914), neste bruker og g. 2 ganger, se nedenfor.

Lars og Berte

Lars Bersvendsen ble som enkemann gift på nytt med Berte Olsdtr. Aune (1810-1902) fra Storaunet. De fikk dattera:

Ingeborg (1842-1911), g.m. Peder Jensen Aas (1833-1900) fra Jenshaugen (Vestre). De fikk eiendommen Jensvold ved Stugusjøen da Jenshaugen ble delt i 1876.

Bersvend og Ragnhild

Etter at Lars Bersvendsen døde i 1852, drev sønnen Bersvend plassen på moras bygsel, før han sjøl overtok bygselen omkring 1880. I 1865 er det opplyst at Nordgarden hadde 2 hester, 8 kyr, 13 sauer og 3 geiter. Årlig utsæd var 1/2 tønne bygg og 1/2 tønne poteter.

Ifølge matrikelutkastet fra 1864 hadde bruket (inkludert plassen Smedgjardet) 35 mål innmark og 42,5 mål naturlig england. Innmarka ga ei avling på 45 høyllass, mens 91 lass ble hentet i utmarka.

Bersvend var g. 1. gang m. Ragnhild Jonsdtr. Østby (1829-1893) fra Jensgarden 177/1. Deres barn:

1. Ingeborg (1857-1924), g.m. Johannes Pedersen Aasen (1856-1943) fra Meråker. Foreldrene til Johannes var Peder Olsen Brekken (1825-1909), se Brekken 174/40, g.m. Anne Lisbet Ingebrigtsdtr. Brennan (1824-1892), se Bøns garden. Ingeborg og Johannes bodde i Tydal til omkring 1890, deretter kom de til Åsen Østre 36/2 i Meråker. Deres barn:
  - a. Anne Lisbet f. 1884, g.m. Hemming Larsen Graftås f. 1875 og bosatt på Graftåsen 33/1 (Tangen) i Meråker. Av deres barn ble Martin f. 1910 g.m. Nina Rebekka Svelmo f. 1918 fra Nyhagen, og Ingeborg (1912-1984) ble g.m. Erik O. Rotvold (1903-1974), se Berget Nedre.
  - b. Bersvend (1886-1900).
  - c. Ragnhild f. 1887, g.m. Severin Bakken (1881-1948), bosatt på Nordli 34/18 i Meråker. Før ekteskapet hadde Ragnhild sønnen Bjarne Aasen f. 1907, som ble g.m. Gunvor Olsdtr. Rotvold f. 1914. Bosatt på Voldnes 6/5 i Meråker. Se Berget Nedre, der deres barn er nevnt. Ragnhild og Severins sønn Sigurd (1909-1990) ble g.m. Maren Olsdtr. Østby f. 1907, fra Jensgarden 177/1. Bosatt i Meråker.
  - d. Petra (1890-1896).
  - e. Peder Johannes f. 1893, g.m. enke Margit Nordby f. 1895, fra Ringeby. Bosatt på Åsen Østre i

Meråker.

- f. Berthe 1894, g.m. Johannes Iversen Tronsmo. Bosatt i Vera (Verdal).
  - g. John f. 1897, g.m. Annie Eliza Treak f. 1904, fra Southampton i England.
  - h. Anna Petrine 1899. g.m. John Loset f. 1892, fra Rindal. Bosatt på Broen i Meråker.
2. Lars (1860-1934), g.m. Ragnhild Larsdtr. Østby (1860-1936) fra Jensgarden 177/1. Se nedenfor.
  3. Jon (1863-1939), g.m. Kari Pedersdtr. Brendås (1874-1943) fra Brendåstrøa. Familien er nevnt bosatt i Bønstrøa ved folketellinga i 1900, men de flyttet senere tilbake til Nordgarden. Jon og Kari fikk barna:
    - a. Ragnhild f. 1896, døde etter 5 uker.
    - b. Ragnhild (1897-1978), ugift. Hun ble værende heime.
    - c. Bersvend (1900-1971), ugift. Neste bruker, se nedenfor.
    - d. Peder (1901-1983). Se nedenfor.
    - e. Bernhard f. 1904, døde etter 3 måneder.
  4. Anne (1866-1962), g.m. Ingebrigt Hansen Lian (1854-1917) fra Lien 172/6. De reiste til Amerika i 1890. Se Lien 172/6, der barna er nevnt.
  5. Berte f. 1870, utvandret til Amerika i 1889.

Bersvend og Anne

Som enkemann ble Bersvend Larsen gift på nytt i 1897 med Anne Larsdtr. Østby (1849-1933) fra Jensgarden 177/1. Anne var brordatter av Bersvends første kone Ragnhild. Dette ekteskapet var barnløst.

Bersvend skal ha vært den siste i bygda som gikk i den gamle tydalsbunaden, med topplue, kort trøye, knebukser og langstøvler eller lågsko med «støbbhøssu». I drakten var det solide messingknapper.

Lars og Ragnhild

Husmennenes bygselkontrakter var ofte utformet slik at de gjaldt for husmannens og konas levetid. Etter at Bersvend Larsen døde i 1914, ble det til at sønnen Lars og kona Ragnhild fortsatte som brukere, men da på enka Anne Larsdatters bygsel. Ved salget av Østby-gardene i 1921 ble det Lars og Ragnhild som fikk overta Nordgarden til sjøleie. Med garden fulgte utmark nord for garden, ved Vårråvika og i Rødalen, samt en teig nedenfor Rønningsgjerdet.

Ragnhild og Lars hadde barna:

1. Bersvend (1888-1903).
2. Lars (1890-1905).

Bersvend Jonsen

Ingen av sønnene til Lars og Ragnhild nådde voksen alder, og i 1926 solgte de garden til hans brorsønn Bersvend Jonsen (1900-1971), se ovenfor. Bersvend var ugift, og han fikk hjelp til gardsdrifta av søstera Ragnhild og broren Peder. I 1936 bygde de nytt fjøs på garden, og dette ble ombygd omkring 1960. I begynnelsen av 1950-tallet hadde garden hest, omkring 6 kyr, et par kalver, 4 sauer og 4 geiter.

Peder

Bersvends bror Peder J. Nordgård (1901-1983) tok over garden etter at Bersvend døde. Peder var i yngre dager handelsbetjent ved Tydal forbruksforening, senere var han i 16 år bestyrer ved landhandelen i Flora i Selbu.

Torstein og Eldbjørg

Peder Nordgård overførte i 1975 garden til Eldbjørg og Torstein Kvello fra Selbu. Eldbjørg f. 1938 (pikenavn Bjerkli) vokste opp på Bakken i Flora, mens Torstein (1928-1994) var fra Botn 63/32. Det kan nevnes at Torsteins tippoldefar var Bernt Berntsen (1795-1849) fra Rønningen i Østby.

De bodde tidligere på Elvetun 30/50 i Selbu. Deres barn:

1. Turid Ellinor 1958, s.b.m. Olav Kyllø f. 1957, bosatt i Selbu. Deres barn:
  - a. John Tore Kyllø f. 1986.
  - b. Trond Ole Kyllø f. 1989.
2. Sølvi Irene f. 1959. Fra et tidligere ekteskap med Terje Sandnes har hun dattera: Monica Sandnes f. 1984.
Sølvi er nå s.b.m. Sigbjørn Bordal fra Soknedal. Bosatt på Levanger.
3. Jens Arne f. 1965, s.b.m. Tove Berggård f. 1965, fra Bjørndal 181/76. Nåværende brukere, se nedenfor.

Torstein og Eldbjørg ble skilt, og Eldbjørg bor nå på Aunefetten, se denne. Torstein drev med sau, og i 1988 bygde han nytt fjøs på tunet. Han fikk også nydyrket et område nord for garden.

Torstein ble s.b.m. Ingegerd Lindberg f. 1949, fra Sverige. Hun hadde fra før dattera Sandra f. 1976. I 1991 ble Nordgarden overtatt av Jens Arne Kvello. Torstein, Ingegerd og Sandra flyttet til Sverige, bosatt ved Sollefteå.

Jens Arne og Tove

De flyttet hit i 1992, da det nye bolighuset ble ferdig. Dette står på tomte til den tidligere «lågstuggu», som opprinnelig ble flyttet hit fra Bersvendsgarden og senere påbygd. Et eldre stabbur på tunet ble revet samme år. Et eldre våningshus står fortsatt, og eldste del av dette kan skrive seg helt fra 1790-tallet. Det skal ha blitt flyttet i 1831, og vestre del ble påbygd i 1900.

Jens Arne og Tove driver med sau, og ved full drift er det tatt sikte på å ha ca. 100 vinterfôrede dyr. Utenom garden arbeider Jens Arne som daglig leder ved Tydal plastgjenvinning AS, mens Tove er funksjonær ved Selbu Sparebank.

De har dattera:

Evelyn f. 1988.

Innmarka i Nordgarden er i dag på omkring 105 dekar, og det totale utmarksarealet på ca. 4.500 dekar. Garden har andel i felleseiet ved Øyfjellet, rett til fiske og fangst i Essand-allmenningen, samt rett til beite, slått og seter i området ved Essandtjønna.

Før inndelinga av Essand-allmenningen i 1869 hadde Nordgarden seter ved Ånøya, nord for vollen til Bersvendsgarden. Deretter har garden hatt 2 setrer: Essandtjønnvollen i allmenningen og Rødalsvollen på egen grunn. Sistnevnte var i bruk til omkring 1960.

Fra Nordgardens b.nr. er fradelt: Karo-stua (tidligere: Bakkebo) b.nr. 42 i 1962, Brustad b.nr. 43 i 1964, tomt til Tydal idrettslags hytte Røvassbu b.nr. 66 i 1974, samt en teig nedenfor Rønningsgjerdet med b.nr. 95 til Tydal kommune i 1988. I området ved Rødalstjønna er det utlagt 22 hyttetomter for bygging, men disse er foreløpig ikke bebygd.

BERSVENDSGARDEN

(Andre navn: Østby Nordre)

g.nr. 177, b.nr. 8

Bersvendsgarden er trolig det første bruket som ble skilt ut fra den opprinnelige Østby-garden. Dette skjedde omkring 1600, men hvem som først bosatte Bersvendsgarden er usikkert. Lensregnskapene fra 1605 - 1606 nevner en Jens Østby som betalte 1 daler i landbohold (eller tredjeårstake, se bind 1, s. 94). Han betalte for leie av 1 spann jord, like mye som Ellef på Østbyhaugen. Dette tyder på at Ellef hadde delt garden i to.

I 1610 heter imidlertid brukeren Jon, og i skatteregnskapene 1621 - 1623 er det enka som er oppført som bruker. Noen år senere har en ny Jon overtatt. (I 1626 heter brukeren Jens i skattelistene, men dette kan være en skrivefeil.) Jon betalte feskatt av 5 kyr i 1628.

Bersvend

Bersvend, som har gitt garden navn, dukker opp som bruker i skattelistene fra 1640-åra. Det er antatt at Bersvend var bror til Oluf på Østbyhaugen. I 1645 ble det tatt opp manntall over voksne personer, og husholdet til Bersvend besto av mora, en bror, ei søster og ei tjenestetaus.

Bersvendsgarden må på dette tidspunkt ha blitt den største og kanskje mest verdifulle garden i Østby. Bersvend var f.eks. den eneste i grenda som betalte 6 riksdaler til den store ekstraskatten (kontribusjonen) i 1645. Garden var ifølge matrikkelen av 1647 skyldsatt til 3 øre og 8 marklag.

Bonden var likevel helt ut leilending. Kongen eide mesteparten av jorda, Tydal kirke eide en liten del (3 marklag), og 5 marklag hørte til Bjelke-godset. Dette siste kom senere til å bli fordelt mellom Tydal kirke og prestebølet i Selbu. Men brukerne på garden kom ikke til å bli sjøleiere før etter salget av Stiftelsenes gardar i Tydal i 1921.

Til tross for at Bersvendsgarden hadde høyest skyldverdi av de 3 bruka i Østby, hadde Bersvend færrest husdyr av dem i 1657. Han betalte dette året kvegskatt av 1 hest, 10 kyr og 10 småfe.

Bersvend var 74 år i 1665, da det ble satt opp et manntall i bygda. Det er ikke nevnt at han hadde noen sønner, men Ole Halvorsen (36 år) og knekt (soldat) Jon Halvorsen (26 år) bodde på garden. Bersvend døde sannsynligvis noen år etterpå, for i 1668 er det en som heter Jon Jøstesen som har overtatt som leilending.

Jon Jøstesen

Hvor denne Jon kom fra, vet vi ikke. Han kan ha vært sønn av Jøsse i Gresli, for dette var eneste grenda i bygda at Jøsse-navnet forekom på denne tida.

I Jons tid ble krongodset solgt til private godseiere. Bersvendsgarden ble kjøpt opp av rentemester Henrik Møller fra Danmark, i likhet med det andre krongodset i Østby. I 1680-åra gikk garden over til trondheimsborgeren Thomas Hammond. Gjennom forskjellige inngifte overtok kjøpmann Søren Bygball en part i eiendommen på begynnelsen av 1700-tallet, og denne kom senere inn under Angell-familien. Slik ble Bersvendsgarden, sammen med resten av Østbygardene, etter hvert en del av eiendommen til Thomas Angells stiftelser. I 1668 opplyser matrikkelen at Bersvend Wigen (trolig fra Selbu) eide 6 marklag i garden.

Ellers beholdt kirka og prestebølet sine parter i garden ut hele 1600-tallet.

I 1680-åra opptrer en Jakob som medbruker av garden, sammen med Jon. Det er uvisst om dette var sønn til Jon, eller en fremmed bruker. Det kan også ha vært den Jakob f. 1663 som er omtalt under Østbyhaug Østre.

Vi mangler opplysninger om Jon Jøstesens familie, men han kan muligens ha hatt en sønn Jens, som ble bruker i Gammelgarden, se denne.

Lars og Siri

I 1701 er det Lars Bersvendsen som har overtatt bygselen. Han var trolig sønn av den ovennevnte Bersvend på garden. Om Lars vet vi at han ble tatt med som vegviser av Armfeldts soldater. Han overlevde sannsynligvis strabasene, men døde like etterpå. I en svensk rapport heter det at en norsk vegviser døde 7. februar 1719, og dette var kanskje Lars Bersvendsen (se også bind 1. s. 86). I matrikkelen for 1719 er det enka Siri som er oppført som bruker.

Soldatene plyndret naturligvis også Bersvendsgarden. Her tok de 14 tønner havre, 40 lass høy, 1 hest, 6 kyr og 6 sauer. I tillegg tok de klær og ødela eller brente innbo og gardsredskaper for 11 - 12 riksdaler. Skadene ble taksert til i alt 88 daler 2 ort.

Den eneste «erstatninga» bøndene fikk, var 2 års skattefritak. Hvordan de greide å bygge opp igjen ny buskap, kan vi bare gjette oss til. I andre grender solgte bøndene eiendomsretten til jorda og fortsatte som bygselmenn, men i Østby var alle leilendinger fra før. De skaffet seg iallfall ny buskap, for det var feholdet som jordbruksdrifta baserte seg på. Ifølge matrikkelen av 1723 ga Bersvendsgarden för til 1 hest, 10 storfe og 14 småfe.

Kona til Lars hette Siri (Sigrid), og de hadde trolig minst 4 barn:

1. Bersvend (1694-1771), g.m. Kjersti (Kjerstina) Olsdr. (1696-1774), se Østbyhaug Østre. Neste brukere, se nedenfor.
2. Hans f. 1697.
3. Sakse f. 1700.
4. Berit (1713-1802), g.m. Jon Jensen Østby (1707-1772) fra Gammelgarden. De bosatte Jensgarden, se denne.

Bersvend og Kjersti

Siri sto som bruker noen år etter at hun ble enke, men i 1727 er bygselen gått over til sønnen Bersvend og kona Kjersti. Deres barn:

1. Lars (1721-1765), g.m. Ingeborg Paulsdr. Krogstad f. 1726 fra Krogstad Lille Østre 13/2 i Meråker. Lars døde før faren, og rakk ikke å ta over bygselen. Han og Ingeborg fikk barna (a. er usikker):
  - a. Kjersti (1749-1829), g.m. Nils Olsen, bosatt på Kluksdal Vestre 47/13 i Meråker. Deres barn:
    1. Lars f. 1790.
    2. Jon f. 1792.
    3. Ole f. 1794.
    4. Peder f. 1797.
  - b. Ragnhild (1754-1843), g.m. Ole Evensen Østby (ca. 1750-1835) fra Sjursgarden. de bosatte Skultrøa,

se denne.

- c. Sigrid (ca. 1757-1821), g.m. Ole Olsen Brendås (1737-1820) fra Brendåsen Vestre. De kom som sytninger til Jon og Barbro på Fossan, og en periode drev de også en del av denne garden på enka Barbros bygsel. Senere fikk de utlagt Håvoldsengenget som husmannsplass under Fossan. Se dette, der barna er nevnt.
  - d. Bersvend f. 1759, døde etter 1 måned.
  - e. Bersvend (1762-1819), g.m. Beret Svendsdr. Østby (1765-1853) fra Evenhaugen. De fikk utlagt Nordgarden som plassrom fra Bersvendsgarden, se denne.
  - f. Lars f. 1764.
2. Jon (1724-1796), ugift. Han ble medbruker av garden etter at faren døde.
  3. Hans (1737-1819), g.m. Ingeborg Johannesdr. Aas (ca. 1729-1812) fra Ustgarden. Neste brukere, se nedenfor.
  4. Siri (trolig født på 1720-tallet, død 1752), g.m. Gudmund Pedersen Hilmo (ca. 1719-1768). Se avsnittet om Folket på Hilmo før 1800.

Ifølge Peder Hansens manntall fra 1762, bodde Lars og Hans med sine familier heime. Hans var utskrevet soldat (tambur), og den ugifte broren Jon var på denne tida gruvearbeider. På garden bodde også enkeman Erik Olsen, som trolig var bror til Kjersti Olsdr. (og dermed sønn av Ole Eriksen), se Østbyhaug Østre.

Ved skiftet etter Bersvend Larsen i 1771 er det opplyst at boet hadde 4 hester, 8 storfe og 28 småfe.

Hans og Ingeborg

Sønnen Hans og kona Ingeborg ble sittende alene med bygselen etter at Jon Bersvendsen døde i 1797. De hadde barna:

1. Anne Dordi (1764-1781).
2. Kjersti (1765-1773).
3. Sigrid (1768-1843), g.m. Jon Jonsen Østby (1756-1825) fra Østbyhaug Østre. Se nedenfor.

Sigrid og Jon

Dattera Sigrid og mannen Jon ble boende på garden og hjalp hennes foreldre med gardsdrifta, før de tok over bygselen da Hans døde i 1819. Deres barn:

1. Magli f. 1788, trolig død før 1796.
2. Hans (1790-1864), g.m. Siri Jonsdr. Østby (1791-1853) fra Evenhaugen. De tok først over bygselen av Bersvendsgarden. Drifta gikk imidlertid dårlig, og de fikk utlagt Hansgjardet som plassrom fra garden, se dette.
3. Jon (1794-1795).
4. Magli (1797-1843), g.m. Jens Larsen (1798-1866) fra Trøen 168/1. Hun var hans 1. kone, se nedenfor.

Magli og Jens

Yngste dattera Magli og mannen Jens overtok bygselen av Bersvendsgarden i 1827, da Hans og Siri flyttet til Hansgjardet. Jens og Magli hadde barna:

1. Beret f. 1826. Med Peder Pedersen Aas (ukjent fra hvor) fikk hun sønnen:

Peder f. 1855.

Beret fikk også en sønn med Jens Larsen Østby f. 1835, fra Sjursgarden Vestre:

Jens f. 1859, trolig død før 1865.

Beret og sønnen Peder er nevnt bosatt på garden i 1865, men noen år senere flyttet de til Trondheim.

2. Lars f. 1829, trolig død før 1833.
3. Lars (1833-1915), g.m. Ingeborg Tomasdr. Aune (1829-1914) fra Bortstuggu. Neste brukere, se nedenfor.
4. Jon (1836-1909), g.m. Beret Pedersd Aas (1842-1923) fra Berget (Vestre). Se Bøns garden og Klokkergarden.

Jens og Sigrid

Som enkemann giftet Jens Larsen seg på nytt i 1846 med Sigrid Einarsdr. Løvøen (1812-1849) fra Ustpågarden. Dette ekteskapet var barnløst.

Jens er fortsatt nevnt som «Husfader» ved folketellinga i 1865. Dette året hadde garden 1 hest, 10 storfe, 12 sauer og 7 geiter. De sådde 1 tønne bygg og 3,5 tønner poteter. I 1864 ble det laget et matrikelutkast, og dette opplyser at Bersvendsgarden hadde 18 mål dyrket mark og 42,5 mål natureng. Årlig avling på innmarka var 50 høyllass, og i utmarka tok de 97 lass.

Lars og Ingeborg

Da Jens Larsen døde i 1866, overtok eldste sønnen fra første ekteskap, Lars (1833-1915) og kona Ingeborg Tomasdr. bygselen. Før ekteskapet fikk Ingeborg ei datter med Petter Larsen Aas (1825-1895) fra Henmo Vestre:

Ragnhild (1855-1940), g.m. Ole Larsen Eggen (1854-1900), se Eggen i Gresli.

Lars og Ingeborg fikk barna:

1. Magli (1859-1946), g.m. Ole Ingebrigtsen Aasberg (1852-1929), se Aasberg.
2. Beret f. 1861. Hun utvandret til Amerika og ble der g.m. Ingebrigt Ingebrigtsen Aasgård f. 1859, fra Åsgård Vestre. Med Ole Olsen Rønning (1860-1904), se Rønningsrommet og Berggård Nedre, fikk Beret ei datter:
Ragnhild f. 1886.
3. Jens (1863-1948), g.m. Kari Ingebrigtsdr. Husvold (1860-1948) fra Husvold Øvre. Neste brukere, se nedenfor.
4. Tomas (1864-1919), g.m. Ingeborg Anna Taraldsdr. Berget (1870-1962), se Berget Vestre.
5. Lars f. 1866, ugift. Utvandret til Amerika.
6. Ingeborg (1869-1937), g.m. Ole Sivertsen Østby (1871-1913), se Gammelgarden. De bodde først i Gammelgarden, og fra 1911 losjerte de i Rønningen i Østby. Ole mistet livet i ei taubaneulykke på Kjøli, og som enke flyttet Ingeborg tilbake til Bersvendsgarden. Senere flyttet hun til Solheim sammen med sønnen Olaf Emanuel og dattera Jenny. Ingeborg og Ole hadde barna:
  - a. Olga Marie (1893-1970), g.m. Ole Larsen Berggård (1892-1942), se Berggård Øvre.
  - b. Helga Bergitte f. 1896, døde etter 6 måneder.
  - c. Olaus 1897, døde etter 10 uker.
  - d. Inga (1899-1906).

- e. Helga Bergitte (1902-1904).
  - f. Olaus (1903-1918).
  - g. Inga Helgine (1906-1918).
  - h. Olaf Emmanuel (1907-1970), g.m. Målfrid Helge (1905-1991) fra Steinkjer. Se Solheim.
  - i. Jenny (1910-1985), g.m. Edvin Lian (død 1992) fra Hemne. Bosatt i Drøbak. Deres barn:
    - a. Harry f. 1943, g.m. Karen Svedjan f. 1941, fra Overhalla. Bosatt i Drøbak.
    - b. Arthur f. 1945, g.m. Bjørg Helgemo f. 1952, fra Lundamo. Bosatt i Trondheim.
7. Serri Anna f. 1872. Hun utvandret til Amerika og ble gift der. Barnløst ekteskap. Hun skal ha blitt over 100 år gammel.

Jens og Kari

Jens Larsen og Kari Ingebrigtsdtr. tok over bygselen etter at Lars døde i 1915, og ved salget av Østbygardene i 1921 var det de som ble sjøleiere i Bersvendsgarden. Bruket ble tillagt utmarksparseller ovenfor garden, ved Gammelvollsjøen og nord for Skårsåsjøen.

Før de overtok, ble det satt opp ny stallbygning i 1894, fjøs i 1908 og ny hovedbygning i 1912.

Jens og Kari hadde barna:

1. Ingeborg (1886-1946). Hun utvandret til Amerika og ble der g.m. norskamerikaneren Jens Eggum. Deres barn (rekkefølgen er usikker):
  - a. John.
  - b. Harald.
  - c. Margaret.
  - d. Gladys.
2. Anna Bergitte (1888-1921), g.m. Mikal Larsen Uglem (1885-1968) fra Selbu. Se Sjøgløtt.
3. Lars (1890-1977), g.m. Nelly Nynes fra Grong. Lars reiste omkring som anleggsarbeider og arbeidet lenge ved Nordlandsbanen. De fikk dattera:
Karly (1926-1975), g.m. Erling Sigurd Aas f. 1919, fra Ol-Andersgarden. Se denne, der barna er nevnt.
4. Ingebrigt (1892-1973), g.m. Hendrikke Johansdtr. Aasgård (1893-1983) fra Ol-Olsgarden. Se denne, der barna er nevnt.
5. Beret (1894-1979), g.m. Hjalmar Jakobsen Græsli (1898-1969) fra Jakobstrøa. Deres barn:
  - a. Joralf (1918-1919).
  - b. Atle f. 1920, g.m. Ingrid Møller f. 1925, fra Alvdal. Tidligere bosatt i Bærum, fra 1986 bosatt på Tynset.
  - c. Jorun f. 1922, g.m. Arvid Krogstad fra Trondheim (død). Bosatt på Elverum.
  - d. Leif (1927-1982), ugift. Han var sjømann og heimehørende i Trondheim.
6. Johan Kristian (1896-1925).
7. Helga Kristine (1899-1988), g.m. Martin Guldset (1895-1976) fra Selbu. Bosatt i Selbu. Se også Dagali 181/81.
8. Lina (1901-1905).
9. Håkon (1904-1983), g.m. Maren Olsdtr. Østbyhaug (1909-1976) fra Østbyhaug Østre. Se nedenfor.

Håkon og Maren

Yngstesønnen Håkon og kona Maren overtok garden i 1938. Ifølge «Norges bebyggelse» hadde de i 1952

ei besetning på 5 kyr. 9 kalver, hest, gris og 5 sauer. Et redskapshus på tunet ble oppført i 1962.

Da Marens foreldre døde i 1962, tok de over Østbyhaug Østre og drev denne sammen med Bersvendsgarden. De bodde her, men brukte fjøset på Østbyhaugen. Fjøsbygninga her i Bersvendsgarden ble revet i 1959.

Håkon og Maren fikk barna:

1. Johanna f. 1936, g.m. Erling Lyngen f. 1935, se Lyngtun.
2. Joralf f. 1938, g.m. Sigrid Lille-Evjen f. 1944. De overtok Østbyhaug Østre, se denne.
3. Kari f. 1946, g.m. Nils Slungård f. 1931, se Nissebu.
4. Ole Bjarne f. 1951, g.m. Alison Martine Østby f. 1955, fra Bakken 177/17. Se nedenfor.

Ole Bjarne og Alison

De overtok Bersvendsgarden i 1978. Tre år tidligere hadde de bygd nytt bolighus nede ved grendavegen. I 1981 bygde de nytt fjøs like ved, slik at det nye gardstunet ble liggende et stykke nedenfor det gamle. En garasje på tomte ble oppsatt i 1978.

Gardsdrifta er nå basert på sauehold, og besetninga består av rundt 100 vinterfórede dyr. På 1980-tallet ble innmarka utvidet med ca. 100 dekar nord for gardstunet.

Utenom gardsdrifta har Ole Bjarne også drevet som maskinholder. Forøvrig kan det nevnes at han i mange år har vært aktiv som trekkspill-musiker, komponist og leder for flere gammeldansorkestre.

Alison og Ole Bjarne har barna:

1. Anne Berit f. 1974, s.b.m. Odd Ivar Klokkerhaug f. 1973, fra Trondheim. De bor for tida i Øverbygd i Troms, der Odd Ivar er ansatt i Forsvaret. De har sønnen:
Ole Håkon f. 1993.
2. Håkon f. 1974, døde like etter fødselen.
3. Alfhild f. 1975.
4. Maren Dagny f. 1983.

Innmarka til Bersvendsgarden er i dag på ca. 155 dekar, utmarka omlag 4.750 dekar. Garden har andel i felleseiet ved Øyfjellet og rett til fiske og fangst i Østby-allmenningen. I sistnevnte har bruket rett til beite, slått og setring ved Ånøya nord for Nea (nå Nesjøen).

Bersvendsgarden har hatt setrene Brenneggvollen og Ånøyvollen. Førstnevnte ble brukt som vår- og høstvoll og ligger på det som etter gardkjøpet ble eiendomsgrunn nord for Nebjørga. Ånøyvollen var sommerseter og lå i Essand-allmenningen. Setringa på begge vollene tok slutt sist på 1940-tallet. Ånøyvollen ble neddemt da Nesjøen ble fylt i 1970.

Fra Bersvendsgardens g.nr. er fradelt: Østli b.nr. 24 i 1955, Brenneggvollen (hyttetomt) b.nr. 84 i 1982, samt en parsell med b.nr. 96 til Tydal kommune i 1988 (utvidelse av Rønningsgjerdet boligfelt).

HANSGJARDET

Denne plassen ble utlagt fra Bersvendsgarden omkring 1827. Beliggenheten var ca. 250 m. midt opp for tunet i Nordgarden. De som kom hit var Hans Jonsen Østby (1790-1864) fra Bersvendsgarden, g.m. Siri

Jonsdtr. Østby (1791-1853) fra Evenhaugen. De hadde først overtatt som brukere i Bersvendsgarden, men drifta gikk dårlig og bygselen der ble overlatt til søstra Magli og hennes mann Jens Larsen.

Hans og Siri fikk barna:

1. Jon (1814-1821).
2. Sigrid (1817-1893), g.m. Elling Olsen Råen (1816-1882) fra Ålen. De bosatte en husmannsplass i Åsdalen, se Karirommet.
3. Beret (1820-1897), g.m. Ingebrigt Halvorsen Aas (1819-1871), se Kløften Vestre. Deres barn:
  - a. Jon f. 1847, trolig død før 1851.
  - b. Kari (Karen) f. 1849, gift og bosatt i Trondheim. Hun skal ha fått 2 sønner:
    1. Karl.
    2. Ingvar (eller Ingvald).
  - c. Jon (1851-1913), g.m. Peter-Anna Tomasdtr. Eidumshaug (1846-1927) fra Stjørdal. Bosatt på Røddesgjardet i Lånke. Jon arbeidet bl.a. som bryggemann hos A. Lundgren på Hell, og som slakter. Deres barn:
    1. Iver Rødde f. 1877, g.m. Martha Alette Rundtbuen (1879-1933). Bosatt på Stjørdal.
    2. Gjertine (1879-1880).
    3. Gjertine (1881-1897).
    4. Johanna f. 1884, gift og bosatt i Nilsdalen.
    5. Berit f. 1887, g.m. John Aasan. Bosatt på Kvål i Stjørdal.
    6. Marie (1890-1921). Hun arbeidet som sjukesøster.
  - d. Sigrid (1854-1944), g.m. Tomas Jonsen (Stokmo) (1849-1928) fra Stokkmoen Østre 119/4 i Selbu. Bosatt på Tanemsmoen i Klæbu. Deres barn:
    1. Ingeborg f. 1874, utvandret til Amerika.
    2. John f. 1876, gift og bosatt i Klæbu.
    3. Ingebrigt f. 1879, døde ung.
    4. Julius f. 1880, utvandret til Amerika.
    5. Ivar (1883-1981), g.m. Ingeborg Johannesdtr. Korsvold (1877-1956) fra Ustgarden. Hun var enke etter Simen Torstensen Korsvold f. 1870, fra Vardhusbakken. Se Ustgarden, der deres barn er nevnt.
    6. Bernt f. 1886, utvandret til Amerika.
    7. Arnt f. 1890, s.b.m. enke Olga Rønning (f. Sirijord). Arnt drev farsgarden på Tanemsmoen.
    8. Ragna Elisabeth (1894-1918), døde i spanskesjuka.
  - e. Lisbet f. 1856.
  - f. Hanna f. 1859, g.m. Ole Olsen fra Dovre. Han reiste omkring som blikkenslager, og var bl.a. med på å legge tak på spiret til Tydal kirke. Ole startet senere kopper- og blikkenslagerbedrift i Trondheim. Deres barn (rekkefølgen er usikker):
    1. Bergljot, g.m. Olaf Manstad. Bosatt i Trondheim.
    2. Trygve (1891-1961), g.m. Elfrida Knudsen (1892-1959) Trondheim. Bosatt i Trondheim. Deres sønn Øyvind Olsen f. 1922 ble g.m. Jenny Græsli (1924-1993), se Myrvang.
    3. Ragnhild (1895-1949), g.m. Hermann Johansen (1891- 1959) fra Bodø. Bosatt i Trondheim.
    4. Oda (død 1925), ugift. Bosatt i Trondheim.

5. Reidun (død 1918).
6. Ivar, utvandret til Amerika.
7. Johan, utvandret til Amerika.
- g. Halvor f. 1864, ugift. Han var en periode driver på garden Stokkdal ved Jonsvatnet.

Beret og familien bodde først i Hansgjardet, deretter hadde de tilhold i Stjørdal en periode. Ingebrigt fikk etter hvert skrantende helse, og det ble ikke så enkelt for familien å berge seg. De kom tilbake til Tydal, og ved folketellinga var familien bosatt på Østeraunet. Ei tid hadde de også tilhold i ei jordkoie ved Koiebakken ovenfor Svelmo Nedre. Herfra måtte de rømme, da en del av bygdas «bedre» menn i alkoholrus kom og kastet ut inventaret og satte fyr på koia. I 1875 er Beret og yngstesønnen Halvor nevnt som losjerende i Åslien. Som vi ser, gikk det bra med de barna som vokste opp, til tross for en vanskelig start på livet.

4. Ingeborg f. 1823, døde trolig ung.
5. Ragnhild f. 1827, trolig død før 1829.
6. Ragnhild (1829-1914), g.m. enkemann Tomas Olsen Setnanhaug (1826-1911) fra plassen Svea under Nordigarden Sesseng i Selbu. Bosatt på plassrommet Brannen under Setnan Mellom 189/3 i Lånke. Første kona til Tomas var Sigrid Larsdtr. Aas (1825-1871) fra Kløften Østre. Se denne, der barna fra 1. ekteskapet er nevnt.

Etter at Beret og Hans var døde og barna hadde flyttet ut, ble det slutt med bosettinga i Hansgjardet, og jorda ble igjen lagt til Bersvendsgarden. Stedet er ikke nevnt bosatt i 1865.

GAMMELGARDEN

(Tidligere navn: Østby Vestre, Jensgarden)

g.nr. 177, b.nr. 12

Den opprinnelige Østby-garden ble delt i 3 av Oluf Ellefsen. Den nåværende Gammalgarden går tilbake til Bjørn (Olsen Ellefsen, eller Olufsen), som trolig var en yngre bror av Oluf Ellefsen og født omkring 1605. Bjørn er første gang nevnt som bruker i 1628, og han svarer dette året feskatt av 5 kyr.

I skattematrikkelen av 1647 og i senere kilder blir Bjørn skattelagt sammen med brukeren av Østbyhaugen. Men i 1661 er skylda mellom dem delt, og hvert bruk fikk skyldverdien 1 øre 10 marklag. Kongen var jordeier, men en liten part (4 marklag) hørte til selbyggen Ingebrigt Wigen.

De to bruka hadde omkring like mange husdyr. Kvegskatten i 1657 forteller om et stort husdyrhold. Gammalgarden kunne da fø 1 hest, 17 storfe og 11 småfe.

Bjørn Olsen

Om familien til Bjørn vet vi bare at han i 1645 var gift og hadde 2 barn over 12 år, en sønn og ei datter. Denne sønnen kan være Ellef, som er nevnt i fogdens manntall fra 1664, oppgitt til å være 30 år gammel. I dette manntallet er han oppsitter på garden, men Bjørns navn forekommer i matriklene helt til 1680. Brukeren heter Ellef, men navnet skrives vekselvis Even, Estuend og Effuend.

Fra slutten av 1600-tallet skjedde det flere eierskifte av garden. Krongodset i landet, og dermed også Østby-gardene, ble solgt til private godseiere. Gammalgarden ble kjøpt av rentemester Henrik Møller fra

Danmark. Etter kort tid ble garden overdratt til trondheimsborgeren Thomas Hammond, og ved giftermål kom den over i Angell-slekta. Slik ble garden en del av eiendommen til Thomas Angells stiftelser.

Peder Ellefsen

I 1701 oppgir folketellinga at bygselbonde i Gammelgarden var Peder Ellefsen. Han var visstnok født på Hølonda i 1653 og hadde arbeidet ved Rørosverket. I begynnelsen av 1700-tallet flyttet Peder til Stugudal og ble militær oppsynsmann, se Stuedal Nedre.

Jens og Lisbet

Ny bruker på garden ble Jens – etter alt å dømme Jens Jonsen, som tidligere hadde vært dreng hos Ole Eriksen i Ustgarden. Jens kan muligens ha vært sønn av Jon Jøstesen i Bersvendsgarden. Ole Eriksen og sønnen Jon Olsen hadde omtrent samtidig overtatt Østbyhaugen. I matriklene 1712 – 1714 er Østbyhaugen og Gammelgarden oppført som ett bruk, med Ole og Jens som oppsittere. Fra 1721 er Jens enebruker av Gammelgarden, som har fått tilbake sin gamle skyldverdi på 1 1/2 øre. Ifølge matrikkelen av 1723 kunne bruket fø 1 hest, 10 storfe og 10 småfe. Utsæden var 3/4 tønne bygg, og normal høyavling var 45 lass. Jens eide på dette tidspunkt 6 marklag i garden, mens resten var eid av Canselieraad Lorents Angell. Gardparten til Jens ble oppkjøpt av Angell en gang mellom 1727 og 1746, og bonden ble dermed helt utleilending. Fra 1790 ble garden lagt til Thomas Angells stiftelser.

Det var i stua på Gammelgarden at general Armfeldt søkte losji under retretten gjennom Tydal ved årsskiftet 1718 – 1719. Krigsskadene etter svenskene var forholdsvis små på garden, etter som det ikke ble slaktet noen storfe tilhørende Jens. Muligens kan dette forklares med at Ole på Østbyhaugen ennå eide kyrne, for der ble det ifølge taksten slaktet mange dyr. For Gammelgarden viste skadetaksten at det ble tatt 5 tønner bygg, 16 lass høy, 1 sau og gardsredskaper for vel 2 daler. Det totale skadebeløpet ble satt til 21 riksdaler 1 ort.

Etter Jens ble garden kalt Jensgarden. Navnet Gammelgarden oppsto først da den nåværende Jensgarden ble fradelt omkring 1760.

Jens Jonsen var g.m. Lisbet Bjørnsdtr. Hennes opprinnelse er ukjent. Jens døde før 1762. Manntallet dette året opplyser at Lisbet fremdeles levde, men at hun var sengeliggende. Det er ellers nevnt at Peder Bjørnsen, trolig bror av Lisbet, var dreng på garden i 1762.

Vi kjenner til at Jens og Lisbet hadde 4 barn:

1. Jon (1707-1772), g.m. Beret Larsdtr. (1713-1802) fra Bersvendsgarden. De bodde lenge her, men fikk så fradelt den gardparten som senere er blitt kalt Jensgarden, se denne.
2. Anders (død 1772), g.m. Elen Pedersdtr. Ytterøyen (1726-1778), fra Søndre Ytterøyen 8/1 i Meråker. Neste brukere, se nedenfor.
3. Hans (ukjent f. og dødsår), g.m. Marit Pedersdtr. Ytterøyen (1721-1808) fra Meråker, søster av ovennevnte Elen. De overtok bygselen på hennes heimrom og hadde barna:
  - a. Lisbet (1745-1830), g.m. Ole Larsen Næsvold (1732-1805) fra Næsvold 44/1 i Meråker. De bodde på Ytterøyen.
  - b. Anne (1749-1750).
  - c. Anne 1751, g.m. Ole Halvorsen Langnes (1749-1815), bosatt på Langnesset g.nr. 2 i Meråker.
4. Guri f. 1714. Hun døde trolig ung.

Jon og Anders ble i ettertid husket som to originale personer. De gikk under navnet «sjåkaran», fordi de var de siste som bodde i ljoestue med «sjå» for en glugge i veggen. Andre bønder hadde i deres tid satt inn vinduer med glass.

Brødrene delte garden omkring 1760. Jon og Beret flyttet ut og bosatte den nåværende Jensgarden.

Anders og Elen

De ble altså boende i det opprinnelige tunet, og deres gardpart ble etter delinga kalt Gammelgarden. Da Anders døde i 1772, ble det holdt arveskifte. Boet hadde da 1 hest, 9 storfe og 22 småfe.

Ellen og Anders hadde barna (nr.4 og 5 er usikre)

1. Lisbeth (1757-1830), g.m. Lars Hansen (1747-1836), se Fossan.
2. Anne (1759-1772).
3. Margret f. 1761, trolig død før 1765.
4. Peder f. 1764, døde etter 2 uker.
5. Margret (1765-1767)
6. Peder (1767-1768)
7. Jens f. 1768, trolig død som barn.
8. Peder f. 1769, trolig død i sitt første leveår.
9. Peder f. 1770, døde etter 17 uker.

I ministerialboka for Selbu og Tydal år 1764, ble det bl.a. nevnt følgende:

«Var ved Leilighed hos Anders Jensen om forleden havde hørt at han håndlede med Kramvarer samt Brændevin og Tobak, dernest at han første og tvende Juledag havde reist med to Lass av dette Kram samt mange Tønder Sild. End videre at han tvende Juledag haver solgt Brændevin til Svend Helleesen (Hellein?, se Brekken – forf. anm.) som deraf straks drak sig fuld og derpaa gav sig efter Sedvane i Striderier (Sjenderier? – forf. anm.) med sin Kone. Da jeg kom der ind saa jeg der Nils Larsen «Find» saa drukken at han neppe kunde staa. Anders Jensen med Trossighed svarede baade sin Kjøbmandskab og Sabatsreiser. Da jeg dro derifra til en anden Gaard for at tjene de syge af Christi Bord, hørte jeg at han i gaar var gaaet til Herrens Bord og efterpaa om Aftenen gav seg til at spille Kort og drikke Brændevin med Find Almets sønn for at trekke ham op. End videre hørte jeg at Anders Jensen ingen Søndag kom til Kirken men hver Søndag Aften lokkede unge Mennesker ind til sig for at drikke Brændevin, spille Kort og avsette sin Kjøbmandskram.

Samme Sted var Nils Larsens Kone som klager over Anders Jensen at han ofte med sit Brændevin kom opp i Fjeldene til dem og drak hendes Mand fulldrukken samt op med sit Kjøbmandskram. Alt hvad han saa med Brændevin haver lokked fra hendes Mand det tager hand med sig uagted hendes Modsigelser...«

Tomas og Ingeborg

Da den gamle slekta forsvant, kom det nye brukere til Gammelgarden. Dette var Tomas Jonsen (1753-1796) fra Østbyhaug Østre, g.m. Ingeborg Larsdtr. (1760-1838) fra Løvøen 183/2. Deres barn:

1. Jon (1784-1844), g.m. Anne Bersvendsdtr. Østby (1782-1860) fra Bersvendsgarden. De kom til Nygård Øvre, se denne.
2. Lars (1788-1851), g.m. Sigrid Pettersdtr. Henmo (1799-1885), se Henmo Vestre.

3. Magli (1795-1881), g.m. Ole Larsen Stuevold (1788-1872), se Stuevold Østre.

Ingeborg og Guttorm

Ingeborg Larsdtr. ble enke i 1796, og det var trolig da at den formelle bruksdelinga mellom Gammelgarden og Jensgarden fant sted. Hvert av de to bruka fikk nå ei skyld på 18 marklag.

I 1799 ble Ingeborg gift 2. gang m. Guttorm Olsen Aas (1768-1837) fra Lunden. De fortsatte som brukere av garden, men kom i store økonomiske vanskeligheter. Guttorm var en av de få i bygda som slapp å betale sølvskatt i 1816. Det endte med at han og Ingeborg ga fra seg bygselen mot kårtytelser, og omkring 1820 fikk de utlagt plassrommet Tomasgjardet (Høgla) fra Gammelgarden og flyttet dit.

I dette ekteskapet var det ei datter:

Beret (1799-1887), g.m. Hennings Saksesen Rotvold (1805-1872), se Møsjødal.

Ole og Ragnhild

Den nye bygselhaveren i Gammelgarden ble Ole Olsen Østby (1784- 1852) fra Østbyhaug Østre. Han var gift hele fire ganger. Første kona var Ragnhild Larsdtr. Østby (1789-1825) fra Jensgarden 177/3. Deres barn:

1. Ole (1812-1901). Neste bruker og gift 2 ganger, se nedenfor.
2. Lars (1816-1866), g.m. Ragnhild Evensdtr. Østby (1815-1882) fra Skultrøa. De bosatte plassrommet Åsdal, se dette.
3. Ragnhild (1816-1817), tvilling.
4. Tomas (1819-1879), g.m. Elen Olsdtr. Haugen (1834-1902) fra Rørostraktene. De fikk bygsel på Tomasgjardet i 1857, se dette.
5. Jon (1822-1895), g.m. Mali Henningsdtr. Rotvold (1829-1913), se Møsjødal.

Ole og Marit

Ole ble g. 2. gang m. Marit Olsdtr. Aas (1796-1826) fra Fastebakken ved Østeraunet. Marit døde like etter at de fikk dattera:

Ragnhild (1826-1906), g.m. Trond Johansen Aas (1824-1905) fra Jehangarden. De fikk utlagt en husmannsplass under Jehangarden, se Sollien.

Ole og Guri

Den tredje kona til Ole ble Guri Olsdtr. Aas (1793-1834), som var søster av ovennevnte Marit. De fikk dattera:

Marit f. 1829.

Ole og Dordi

Ole giftet seg for fjerde gang i 1835 med Dordi Andersdtr. Græsli (1777-1845). Hun var født i Haltdalen med pikenavn Kvernmo. Dordi var enke etter Gudmund Olsen Græsli i Sersjantgarden. Hun hadde rett til kårtytelser i Sersjantgarden, og disse ble beholdt også etter at hun flyttet hit til Gammelgarden.

Ole Olsen og Anne

Eldstesønnen Ole (1812-1901) fra det første ekteskapet ble gift to ganger, først med Anne Pedersdtr.

Flatbergeng (1801-1881) fra Haltdalen. Hun hadde ei søster som også het Anne og kom til Tydal, se Berget Nedre.

De overtok bygselen etter at den eldre Ole Olsen døde i 1852, da han var på vei til Ljungdalen i Sverige. Ved folketellinga i 1865 hadde Gammelgarden ei besetning på 23 storfe, 13 sauer og hest. Utsæden var 1 tønne bygg og 4,5 tønner poteter. Ifølge matrikelutkastet året før hadde garden (inkludert plassrommet Tomasgjardet) et dyrket areal på 22,5 mål pluss 38,5 mål naturlig england. Årlig høyavling var 45 lass fra innmarka og 96 lass fra markaslåttene. På dette tidspunkt var gardens verdi taksert til 650 speciedaler.

Før ekteskapet med Ole hadde Anne sønnen:

Peder Davidsen f. 1830 (i Haltdalen). Han ble g.m. Sigrid Larsdtr. Østby f. 1825, fra Nordgarden. Se denne der barna er nevnt.

Felles barn av Ole og Anne:

1. Ragnhild (1839-1927), g.m. Ole Svendsen Aas (1833-1898), se Åsgård Østre 174/4. Før ekteskapet hadde hun med Bersvend Jonsen Østby (1835-1915) fra Smedgjardet sønnen:
Ingebrigt f. 1857. Han vokste opp i Gammelgarden og reiste til Amerika i 1892. Der ble han g.m. Kari A. Njøs. De hadde sønnen:
Albert.
2. Ole (1841-1921), til daglig kalt «Gammelguten». Han ble g.m. Maren Pedersdtr. Aas (1852-1886) fra Bakken i Ås. De var ei tid brukere av Gammelgarden på den eldre Oles bygsel, etter at denne var blitt enkemann i 1881, men faren tok til igjen som bruker etter at han ble gift på nytt. Før ekteskapet fikk Ole en sønn med Beret Berntsdr. Aas f. 1853, fra Storekra:
Bernt f. 1873, døde etter 12 dager.
Maren og Ole fikk barna:
  - a. Anne f. 1880, døde etter 5 uker.
  - b. Ole (1882-1886).
3. Ingebrigt f. 1845. Han er ikke nevnt i folketellinga i 1865, og det er sannsynlig at han døde ung.

Ole og Hanna

Ole Olsen (1812-1901) ble g. 2. gang m. Hanna Olsdtr. Svelmoe (1851-1935) fra Svelmo Nedre. Som nevnt hadde Ole da han ble enkemann overlatt gardsdrifta til sønnen Ole f. 1841, men den eldste Ole tok sjøl opp igjen drifta da han giftet seg med Hanna. Som enke ble Hanna sittende med bygselen helt til 1921.

Ole og Hanna hadde ingen felles barn. Før ekteskapet hadde imidlertid Hanna fått 2 barn, som ble med hit til Gammelgarden:

1. Ole (1871-1913). Far: Sivert Larsen f. 1844, se Aasdahl 175/27. Ole ble g.m. Ingeborg Larsdtr. Østby (1869-1937) fra Bersvendsgarden. Se denne, der barna er nevnt.
2. Ragnhild (1876-1929). Far: Peder Olsen Svelmo (1848-1908) fra Svelmo Midtre. Ragnhild ble g.m. Ole Henningsen Kløften (1868-1953), se Kløften Vestre.

Henning og Ellen

Gammelgarden ble i 1921 solgt til sjøleierbruk for 5.630 kroner. Det fulgte med utmark ved Gammelvollsjøen og sørvest for Øyfjellet. Hanna tok nå kår, og nye brukere ble hennes dattersønn Henning

Olsen Kløften (1899-1967) fra Kløften Vestre, g.m. Ellen Olsdr. Østbyhaug (1902-1992) fra Evenhaugen.

I deres tid ble det bygd nytt fjøs i 1928, sommerstue ovenfor tunet i 1937 og stabbur i 1948. Den østre delen av hovedbygninga på garden er svært gammel, og det skal ha vært i denne at general Armfeldt overnattet da han oppholdt seg i Østby. Stuebygninga ble påbygd i 1951, og er senere blitt ytterligere modernisert. Sommerstua ble revet i 1965, og et garasjebygg oppført på samme tomta.

Omkring 1950 hadde garden ei besetning på omkring 5 kyr og 4 kalver, hest, gris, 7 sauer og 6 geiter.

Henning og Ellen fikk barna:

1. Nanny Dorte f. 1933, g.m. Johan Mogård f. 1928, bosatt på Mogarden Vestre 127/2 (Nordigarden) i Selbu. Deres barn:
  - a. Randi Elin f. 1963, s.b.m. Knut Øyan f. 1962. Bosatt i Kotsøy.
  - b. Nelly Janne f. 1971.
  - c. Grete Helen f. 1978.
2. Ragnhild f. 1936, g.m. Baro Kulseth f. 1935, bosatt på Fjelltun 122/15 i Selbu. Deres barn:
  - a. Else Jorunn f. 1956, g.m. Steinar Per Hårstad f. 1952. Bosatt i Selbu.
  - b. Ruth Heidi f. 1957, g.m. Halbjørn Eidem f. 1952. Bosatt i Selbu.
3. Ola f. 1937, g.m. Ingeborg Gurine Mogård f. 1939, fra Mogarden Vestre 127/1 (Framistoggo) i Selbu. Se nedenfor.
4. Oddrunn f. 1940, se Øvsti.

Hennings brødre Olav f. 1907 og Gustav (1917-1991) flyttet også med til Gammelgarden. Gustav flyttet til Øvsti i 1972, Olav bor nå på aldersheimen.

Ola og Ingeborg

Enka Ellen sto som bruker til 1972, da hun overlot garden til Ola og Ingeborg. Ellen flyttet nå til Øvsti.

Gardsdrifta ble omlagt til kjøttproduksjon med ungdyr en periode, før husdyrholdet tok slutt i 1989. Siden da har jorda vært bortleid til nabobruk. Ola arbeider som lager- og verkstedmann ved Tydal kommune.

Ingeborg og Ola har barna:

1. Helge Joar f. 1961. Han er ansatt ved teknisk etat i kommunen.
2. Paula Elise f. 1964, s.b.m. Rune Brynhildsvoll f. 1959, fra Røros. Se Dagali 181/81.
3. Bjørn f. 1965, s.b.m. Mari Evjen f. 1971, se Smedgjardet.
4. Olav f. 1971.

Innmarka til Gammelgarden er i dag på ca. 60 dekar, utmarksarealet er totalt på ca. 8.250 mål. Bruket har andel i felleseiet ved Øyfjellet, samt rett til fiske og fangst i Essand-allmenningen. I sistnevnte har garden også rett til beite, slått og setring i området ved Ånøya.

Etter 1921 hadde garden setervoller både i Ånøya og i Vessingdalen. Ånøyvollen ble neddemt av Nesjøen i 1970. Den opprinnelige Vessingvollen ble også satt under vann da Vessingsjøen ble oppdemt i 1959.

Seterhusa her ble imidlertid flyttet, og setringa på Vessingvollen fortsatte helt til 1970. Ellen Kløften hadde da vært budeie i 50 sammenhengende år.

HØGLIA (TOMASGJARDET)

g.nr. 177, b.nr. 15

Denne garden var før 1921 plassrom utlagt fra Gammeldgarden og trolig bosatt første gang omkring 1805.

Guttorm og Ingeborg

Ved folketellinga i 1801 var Guttorm Olsen (1768-1837) og kona Ingeborg Larsdtr. (ca. 1760-1838) brukere i Gammeldgarden. Ingeborg kom fra Løvøen og var enke etter Tomas Jonsen Østby (1753-1796) fra Østbyhaug Østre. Tomas sto som bygsler av Gammeldgarden til sin død i 1796, mens Ingeborg giftet seg på nytt med Guttorm Olsen Aas fra Lunden.

Ingeborg og Guttorm satt trangt i det økonomisk, og det ble til at de ga fra seg Gammeldgarden mot kårtytelse. Som en del av denne avtalen fikk de altså utlagt Tomasgjardet som husmannsplass.

Om Ingeborgs barn fra 1. ekteskap, se Gammeldgarden. I ekteskapet med Guttorm fikk hun dattera:

Beret (1799-1887), g.m. Henning Saksesen Rotvold (1805-1872), se Møsjødal.

Ved folketellinga i 1825 bodde Guttorm og Ingeborg alene på plassen, men fra 1829 til 1834 bodde Lars Larsen Østby og kona Goro Jensdtr. her. De flyttet deretter til Sjursgarden Vestre, se denne.

Tomas og Elen

Vi vet ikke sikkert om plassen ble bygslet etter at Guttorm og Ingeborg døde, eller om den ble drevet i lag med Gammeldgarden. Men i 1857 overtok Tomas Olsen Østby (1819-1879) fra Gammeldgarden bygselen. Han kan ha gitt opphavet til navnet Tomasgjardet (lokal uttale: Tåmmåsgjardet), men det er også mulig at navnet skriver seg fra den tidligere nevnte Tomas Jonsen i Gammeldgarden.

Tomas Olsen var g.m. Elen Olsdtr. Haugen (1834-1902) fra Rørosdistriktet. Ved folketellinga i 1865 hadde de 2 hester og 7 storfe, og de sådde 1/2 tønne poteter.

Tomas og Elen hadde barna:

1. Ole (1858-1878). Med Johanna Marie Einarsdtr. Brekken (1856-1878) fra Brekken 174/40 fikk han dattera:
Beret f. 1877.
2. Ingeborg f. 1860, g.m. Anders Svendsen Aashaug f. 1853, fra Jenshauggjardet. De utvandret til Amerika i 1882. Se mer om familien under Jenshauggjardet.
3. Ragnhild f. 1862, døde etter 5 uker.
4. Ragnhild (1863-1953), g.m. Anders Klausen Søliås (1848-1949), se Søliås.
5. Ane Lusie (1865-1932), g.m. Jon Andersen Aas (1869-1968) fra Jehangarden. Neste brukere, se nedenfor.
6. Olava (1867-1956), g.m. Lars Olsen Feragen (1864-1957), bosatt i Jonasgarden i Feragen. Deres barn:
  - a. Ole f. 1890, g.m. Marie Johannesdtr. Røragen (1893-1949). Bosatt i Feragen.
  - b. Tomas f. 1893, g.m. Johanna O. Bukkvoll f. 1894. Bosatt på Røros.
  - c. Jon (1896-1978), g.m. Berit Jonsdtr. Feragen (1894-1977). De bodde i Feragen, der Jon var lærer.
  - d. Lars f. 1899, g.m. Magnhild T. Hummelvoll f. 1914. Bosatt i Os.

- e. Edvard f. 1902, g.m. Agnes A. Kokkvoll f. 1917. Bosatt i Feragen.
  - f. Johanne Kristine f. 1904, ugift. Bosatt i Molde.
  - g. Ragna f. 1907. g.m. Rudolf Saugestad (1905-1966) fra Malm. Bosatt i Malm.
  - h. Arne (1909-1979), g.m. Jenny Simensdtr. Kjelsberg f. 1914, fra Hitterdal. De tok over Jonasgarden.
7. Dortea (1870-1953), g.m. Ole Evensen Østbyhaug (1872-1946), se Evenhaugen.
  8. Guttorm (1874-1878).
  9. Ole (1879-1955), g.m. Marit Jonsdtr. (Aas) f. 1872. se Langen. De kjøpte Nordhalla i Åsdalen og bodde der til omkring 1910, da de reiste til Amerika. Se Nordhalla, der barna er nevnt.

Ane Lusie og Jon

De overtok bygselen etter hennes foreldre, og i 1921 ble de i likhet med de andre Østby-bøndene sjøleiere. Med på kjøpet fulgte utmarksteiger ovenfor garden, øst for Høvtjønnå og ved Gammelvollsjøen, samt setertrakt i Langdalen.

Mens de drev garden ble det satt opp mange nye hus: fjøs i 1902, stabbur i 1920 og hovedbygning i 1929. Vestre del av den nye stua ble flyttet hit fra Bønstrøa, mens østre del ble bygd nytt. Gamlestua ble flyttet og tatt i bruk til sommerstue.

Ane Lusie og Jon fikk barna:

1. Beret (1894-1962), ugift.
2. Elen (1895-1979), g.m. Einar Haldorsen Rønningen (1896-1962) fra Hegra. Bosatt på Nedre Sørkilflå i Hegra. Deres barn:
  - a. Herman Julian 1920, g.m. Hanna Rådal fra Hegra. Bosatt i Sverige.
  - b. John Leidulf f. 1922, g.m. Ingebjørg Røkke fra Skatval. Bosatt på Stjørdal.
  - c. Edith f. 1923, g.m. Kurt Bergman fra Karlskoga. Bosatt i Sverige.
  - d. Haldor Elfin (1925-1988), g.m. Svanhild Beitland fra Hegra. Bosatt i Hegra.
  - e. Inger (1927-1984), g.m. Magne Storflor fra Hegra. Bosatt i Hegra.
3. Anna (1898-1975), g.m. Alfred Andersen fra Telemark. Bosatt i Trondheim. Ingen barn.
4. Tora (1900-1988), g.m. Peder Jonsen Østbyhaug (1884-1967) fra Østbyhaug Østre. Bosatt på garden Eggen i Horg. Før ekteskapet hadde Tora ei datter: Gerd f. 1922, g.m. Paul Eggen fra Klæbu. Bosatt i Trondheim. Felles barn av Tora og Peder:
  - a. Maren f. 1927, g.m. Ottar Mosand fra Horg. Bosatt i Trondheim.
  - b. John f. 1928, ugift. Bosatt i Horg.
  - c. Ane Lusie f. 1934. g.m. Nils Kvam fra Rennebu. Bosatt på Dombås.
  - d. Jan Arvid f. 1939, m. Olaug Myrmo fra Leinstrand. Bosatt i Malvik.
5. Ola f. 1904, g.m. Elfrida Græsli f. 1915, fra Brobakk. De tok over garden, se nedenfor.
6. Gjertrud Lusie f. 1905, g.m. Einar Kvislabakken fra Stjørdal. Bosatt på Stjørdal. Deres barn:
  - a. Karl (ukjent f. år, døde i 10-årsalderen).
  - b. Eva f. 1936, g.m. Magne Olsen fra Hoksund. Bosatt i Stavern.

Ola og Elfrida

De tok over garden i 1951. På denne tida besto besetninga av omkring 4 kyr og 4 kalver, 2 hester, 10 sauer og 4 geiter. Ola hadde startet med nydyrking allerede før overtagelsen, og ved hjelp av sønnene ble et større område ovenfor tunet oppdyrket, slik at innmarksarealet ble mer enn fordoblet. Utenom

gardsdrifta har Ola drevet mye med snekking og muring rundt om i bygda. I 1974 ble det bygd nytt fjøs på gardstunet, og det gamle fjøset ble revet i 1976.

Elfrida og Ola fikk barna:

1. Alise (1935-1992), g.m. Johan Trondsethås f. 1929 fra Selbu. Bosatt i Selbu. Deres barn:
  - a. Marit Elfrida 1954, s.b.m. Per Kåre Nyberg f. 1946. Bosatt i Selbu.
  - b. Per Ove f. 1957, g.m. Else Helen Strøm fra Hitra. Bosatt i Trondheim.
  - c. Aud Jorid f. 1961, s.b.m. Per Jostein Bjerken f. 1951. Bosatt i Flora i Selbu.
  - d. Kristin f. 1973.
  - e. John f. 1974.
2. Oliver 1939, g.m. Norhild Eide f. 1937, fra Hemne. Se nedenfor.
3. Oddbjørn f. 1941, s.b.m. Signe Svelmo f. 1949, fra Svelmo Øvre. Se Søliås.
4. Kåre f. 1948, g.m. Anne Grete Kallar 1951, fra Selbu. Bosatt på Heggstad 79/4 i Selbu. Kåre arbeider som maskinfører. Deres barn:
Laila f. 1975.
5. Jan f. 1954. Han bor heime og arbeider bl.a. som maskinfører.

Oliver og Norhild

De overtok garden i 1980, og i 1982 flyttet de inn i ny stuebygning på tunet. Ola, Elfrida og yngstsønnen Jan fortsatte å bo i den gamle hovedbygninga.

Oliver og Norhild driver nå mjølkeproduksjon med 12 årskyr, samt påsett med ungdyr. I tillegg har de ca. 15 vinterforede sauer. Utenom bruket arbeider Norhild som hjelpepleier ved Tydal helsehus.

Deres barn:

1. Gunn Elin f. 1964, g.m. Odd Ivar Flakne f. 1962, fra Flora. Se Trøen 168/1.
2. Ola f. 1966. Han arbeider som snekker og bor for tida i Oslo.
3. Annveig f. 1969. Hun har bl.a. arbeidet ved Selbu Sparebank.
4. Line f. 1974.

Innmarka på Tomasgjardet er i dag på ca. 115 dekar, utmarka på 3.521 dekar. Garden har andel i felleseiet ved Øyfjellet. I Essandallmenningen har garden rett til fiske og fangst, samt rett til beite og slått i lag med Gammelgarden.

Garden fikk egen setertrakt i Langdalen ved kjøpet i 1921. Setra måtte flyttes i 1959, da Vessingsjøen ble oppdemt. Setringa på Langdalsvollen varte helt til 1981, deretter hadde de krøttera på fellessetra ved Sunna noen år, før denne ble nedlagt.

HAUGEN VESTRE (EVENHAUGEN)

(Tidligere navn: Østby Østre) g.nr. 177, b.nr. 7

Haugen Vestre ble utlagt fra Østbyhaug, trolig på 1750-tallet. Tunet i den opprinnelige Østbyhaugen lå et stykke nedenfor tunet til den nåværende Østbyhaug Østre, og tunet til Haugen Vestre ble anlagt litt vest og nord for den opprinnelige garden.

Ved matrikkelen av 1790 var begge bruka fortsatt regnet som samme gard. Først ved tiende-utskrivninga i 1803 er Haugen Vestre nevnt som særskilt bruk, med ei skyld på 18 marklag. Den utskrevne tiende var på 3 ort.

Svend og Ingeborg

De som fikk utlagt denne gardparten var en av sønnene på Østbyhaug, Svend Jonsen, og kona Ingeborg Olsdr. (ca. 1732-1812). Vi vet ikke sikkert hvor hun kom fra.

Manntallet fra 1762 nevner gruvearbeider Haagen Olsen og inderst Kari Olsdr. som bosatt på plassen, og disse kan ha vært søsken av Ingeborg. Haagennavnet har ikke vært vanlig i Tydal, derimot er det mye brukt i Røros-distriktet.

I 1762 er det også nevnt ei Guri Jonsdr. i husholdet. Hun var kanskje søster til Svend, og det kan ha vært denne Guri som ble g.m. Jon Pedersen Aas f. 1744, fra Halvorsgarden. Se Østeraunet.

Etter det tradisjonen forteller lå Svend Jonsen i vogga da Armfeldts soldater herjet i bygda. Dette tyder på at Svend var født i 1718. Da han døde i 1785, er alderen ifølge kirkeboka 63 år, dvs. at han var født i 1722. Dette kan forklares på tre ulike måter: Den tradisjonelle beretninga tar feil; kirkeboka oppgir feil alder, eller han hadde en eldre bror som også het Svend, men som døde før 1722.

Svend og Ingeborg fikk barna:

1. Ragnhild (1754-1813), ugift. Det går ikke frem av folketellinga i 1801 hvor hun bodde, men arveskiftet etter henne ble holdt på Haugen Vestre. Hun etterlot seg ei klekiste, sengeklær, mjølkeredskaper, og en mengde klær. Hun eide også 2 geiter og en sau.
2. Jon (1754-1795), tvilling. Han døde ugift. Med Beret Olsdr. Brendås f. 1759, fra Brendåsen, fikk Jon ei datter:
Siri (1791-1853). Hun vokste opp her og ble senere g.m. Hans Jonsen Østby (1790-1864) fra Bersvendsgarden. Se Hansgjardet.
3. Anne (1757-1827), ugift.
4. Ingeborg (1759-1767).
5. Ole (1761-1818), g.m. Marit Pedersdr. Østby (1769-1855) fra Sjursgarden. Neste brukere, se nedenfor.
6. Beret (1765-1853), g.m. Bersvend Larsen Østby (1762-1819) fra Bersvendsgarden. Se Nordgarden.
7. Ingeborg (1768-1853), g.m. Peder Olsen Kirkvold (1764-1829) fra Kirkvold 181/1. De bodde her ved folketellinga i 1801, men flyttet like etter til Berggård Nedre, se denne.
8. Sigrid f. 1769, trolig død før 1771.
9. Sigrid (1771-1778).

Ole og Marit

Yngstesønnen Ole og kona Marit Pedersdr. overtok bygselen og er oppført som brukere ved folketellinga i 1801. Etter at Ole døde i 1818, ble enka Marit sittende med bygselen til omkring 1830.

Ole og Marit hadde barna:

1. Svend (1801-1802).
2. Svend (1803-1858), g.m. Kjersti Olsdr. Aas (1810-1868) fra Halvorsgarden. Se nedenfor.
3. Gidsken (1805-1878), g. 1. gang m. Henning Hansen Aas (1790-1831), se Kløften Vestre. Gidsken ble g.

2. gang m. Faste Henriksen Aas (1804-1892).
4. Ingeborg (1807-1865), g.m. Svend Olsen Aas (1800-1884) fra Fastebakken. De var husmannsfolk på Lundskogen, se denne.
5. Peder (1809-1869), g.m. Beret Johannesdtr. Aas (1825-1892) fra Stentrøa. De fikk utlagt et plassrom fra Haugen Vestre, se Fastesgjardet (Opphaug).
6. Ragnhild (1815-1817).

Svend og Kjersti

De overtok bygselen av plassen, men måtte gå fra bruket av økonomiske grunner. Det kan her nevnes at Svend i 1837 inngikk et forlik i forbindelse med gjeld til kjøpmann I. K. Lykke i Trondheim: «Pant tas i 1 jernstengslede med skjæker m.m. 2 spd. 3 ort, 1 hestesele med tilbehør samt baksele 1 spd. 1 ort 2 skilling, 1 blakk hingst 5 år gammel 12 spd., til sammen 16 spd. 2 skilling.»

I 1838 fikk Svend og Kjersti bygselbrev på Åsgård Østre og flyttet dit. Eierne der, Peder Olsen Ramlo, kom i stedet som bygselmann til Haugen Vestre, se nedenfor. Se mer om familien til Svend og Kjersti under Åsgård Vestre.

Peder og Gjertrud

Peder Olsen (1809-1873) kom fra Ramlo 37/1 i Haltdalen. Han var sønn av lensmannen der, og ble til daglig kalt Lensmanns-Per. Det kan også nevnes at hans besteforeldre Svend Jonassen og Kari Olsdtr. var brukere på Hilmo 164/6 (Øvergarden), se denne.

Peder var g.m. Gjertrud Pedersdtr. Flatberg (1817-1867), som kom fra garden Flatberg 11/1 i Haltdalen. De bodde på Åsgård Vestre i 2 år før de flyttet hit.

Ifølge folketellinga i 1865 hadde garden en buskap bestående av hest, gris og hele 19 storfe og 19 småfe. Årlig utsæd var 1 tønne bygg og 4.5 tønner poteter. Matrikkelutkastet fra 1864 oppgir at Haugen Vestre sammen med plassrommet Fastesgjardet hadde 11,5 mål dyrket jord og 44,5 mål natureng. Det kunne høstes 50 høylæss på innmarka og 122 lass fra utmarksslåttene.

Peder og Gjertrud hadde sønnen:

Ole (1838-1839).

Jonas og Anne

I 1868 overlot Peder bygselen av Haugen Vestre til broren Jonas Olsen (Ramlo) (1825-1903). Han var kommet til Tydal på 1840-tallet og ble her g. 1. gang m. Anne Jonsdtr. Østby (1823-1870) fra Østbyhaug Østre. De slo seg ned på Henmo Midtre omkring 1850 og hadde barna:

1. Gjertrud (1850-1901), g.m. Even Tomassen Østby (1843-1921) fra Sjursgarden Østre. Se nedenfor.
2. Jon f. 1853, g.m. Beret Jensdtr. Østby f. 1851, fra Sjursgarden Østre. De drev garden her ei tid på bygselen til Jonas, men Jon reiste til Amerika i 1890, og resten av familien dro året etter. Jon og Beret hadde barna, de 3 siste født i USA:
  - a. Jonas (1875-1880).
  - b. Anne f. 1877.
  - c. Jens f. 1879.
  - d. Jonas f. 1882.

- e. Ole f. 1883.
  - f. Peder f. 1886.
  - g. Berte f. 1888.
  - h. Johan f. 1892.
  - i. Beate f. 1892 (tvilling).
  - j. Thea Bergitte f. 1895.
3. Beret f. 1856, utvandret til Amerika i 1876. Der ble hun g.m. Halvor Halvorsen Aas f. 1855, fra Halvorsgarden.
  4. Petra (1858-1919), g.m. Peder Pedersen Sørflakne (1853-1929), bosatt på Sørflakne 116/6 i Flora, Selbu. Deres barn:
    - a. Ingeborg f. 1879. g.m. Bjørn Olsen Geving f. 1875, fra Lånke. Først bosatt i Stjørdal, senere i Trondheim.
    - b. Anne (1881-1961), g.m. John Pettersen Uthus (1874-1953), bosatt på Bakken 111/7 (Uthusbakken) i Flora. Hans yngre bror, som også hette John, kom til Gullbrekken i Hilmo.
    - c. Jonas (1883-1961), g.m. Sigrid Larsdtr. Gjellien (1889-1980), fra Gjellien 85/3 (Konnrøa) i Selbu. Bosatt på Sørflakne.
    - d. Peder (1887-1960), ugift. Utvandret til Amerika i 1910.
    - e. Ole (1891-1967), g.m. Eli Olsdtr. Mosletthaugen f. 1887 fra Selbu. Utvandret til Amerika i 1911.
    - f. Edvard (1899-1953), g.m. Ågot Pettersen f. 1903. Bosatt på Heimdal.
  5. Ole f. 1859, død før 1865.
  6. Ragnhild f. 1862, døde etter 3 uker.
  7. Olia (?) (1862-1867), trolig tvilling.

Jonas og Ingeborg

Jonas Olsen ble enkemann i 1870, bare 2 år etter at han kom til Haugen. I 1873 ble han gift på nytt med Ingeborg Henningsdtr. Rotvold (1832-1909), se Møsjødal. Dette ekteskapet ble barnløst.

Gjertrud og Even

Eldste dattera Gjertrud og mannen Even Tomassen hadde hatt bygsel på Henmo Midtre fra 1868, da hennes foreldre flyttet til Haugen Vestre. Etter at eldstebroren Jon og familien hadde reist til Amerika, tok Gjertrud og Even over bygselen av Haugen og flyttet hit. I denne forbindelse fikk de satt opp ny stuebygning i 1894. Sommerstue ble oppsatt i 1903 og ny låve i 1913. Siden deres tid har garden til daglig blitt kalt Evenhaugen, og slektsnavnet har vært Østbyhaug.

Even og Gjertrud hadde barna:

1. Ole (1872-1946), g.m. Dorteia Tomasdtr. Østby (1870-1953) fra Høgla. Neste brukere, se nedenfor.
2. Tomas (1874-1950), g.m. Anne Lisbet Olsdtr. Auneaker (1872-1958). De overtok som brukere på Henmo Midtre, se denne.
3. Anne f. 1876, ugift. Bosatt i Hommelvik.
4. Beret (1879-1945), g.m. Jon Henningsen (1871-1957) fra Kløften Vestre. De overtok som brukere på Fastesgjardet, se dette.
5. Ingeborg Johanna (1881-1973), ugift. I 1900 er hun nevnt bosatt på Røros, der hun var «Sypige». Senere arbeidet hun i mange år som skredder i Trondheim. De siste åra hun levde, bodde hun på

aldersheimen i Tydal.

6. Jonas (1884-1885).
7. Jonas (1886-1918). Han arbeidet ved Kjøligruve og døde i spanske-sjuka. Med Berit Oline Uthus (1889-1962) fra Flora i Selbu hadde han ei datter:
Signe (1909-1991), g.m. Helmer Lilletrøen (1896-1969) fra Os i Østerdalen. Bosatt på Os. Deres datterdatter Siv Bente Gullikstad f. 1961 er s.b.m. Edgar Østbyhaug f. 1965, se Smistad.
8. Peder (1889-1891).
9. Peder (1891-1896).
10. Peder Gustav (1893-1973), g.m. Olga Andersdtr. Søliås f. 1896, se Håvoldsenget.
11. Petra (1897-1981), g.m. Ingebrigt Størseth (1906-1986), se Aspås.

Ole og Dorte

Eldstesønnen Ole og kona Dorte overtok Evenhaugen som sjøleiere da Østbygardene ble solgt i 1921. Til garden ble det lagt utmarksparseller ved Gammelvollsjøen og nord for Røttesåsen. Utenom bruket drev Ole mye med snekkering og tømring. I 1928 ble det bygd nytt fjøs på tunet.

Ole og Dorte hadde barna:

1. Inga (1897-1973) g.m. Olaf Nilsen Svelmo (1893-1930) fra Svelmo Øvre. De ble brukere på Nyhagen, se denne.
2. Gjertrud (1899-1992), g.m. John Olsen Drivvoll (1897-1959), bosatt på Drivvoll Vestre 112/9 (Nordigarden) i Flora, Selbu. Deres barn:
  - a. Ola f. 1926, g.m. Nelly Pauline Sandvik f. 1926. fra Osen. Bosatt i Bærum.
  - b. Ingeborg Sofie f. 1928, g.m. Peder Ragnar Krogstadmo (1928-1989). Bosatt på Høgtun 115/29 i Flora.
  - c. Oddmund f. 1930, g.m. Gerd Langørgen (1935-1982) fra Trondheim. Bosatt i Trondheim.
  - d. Gunnar Jarle f. 1942, g.m. Marit Græsli f. 1948, se Mohaug. De bor på Selbustrand.
3. Even (1901-1979), g.m. Elfrida Østby (1907-1989) fra Sjursgarden Vestre. De tok over garden, se nedenfor.
4. Ellen (1902-1992), g.m. Henning Olsen Kløften (1899-1967), se Gammegarden.
5. Tomas f. 1904, g.m. Solveig Brandslett (1908-1985), se Fjellseth.
6. Ingeborg Anna (1907-1933).

Even og Elfrida

De overtok garden i 1934. Even var den første i grenda som skaffet seg traktor i 1946. Han drev en del leiekjøring, men det var lite redskaper til traktorbruk like etter krigen. Ofte ble traktoren brukt til å dra hesteredskaper som slåmaskin og plog.

Først på 1950-tallet besto husdyrholdet på garden av omkring 8 kyr og 9 kalver, hest, gris, ca. 20 sauer og 4-5 geiter. I 1959 ble det bygd nytt fjøs, og i 1961 nytt våningshus. Et stabbur ble oppført i 1947.

Even og Elfrida fikk barna:

1. Ola f. 1931, g.m. Gjertrud Mebust f. 1937, fra Selbu. Se Aspli.
2. Dagfinn (1936-1992), g.m. Ingeborg Lille-Evjen f. 1937, fra Selbu. Se nedenfor.
3. Olav Birger f. 1939, g.m. Paula Dragsten f. 1946, fra Selbu. Se Bakketun 177/62.

4. Eivind f. 1947, se nedenfor.

Eivind og Kirsti

Yngstesønnen Eivind overtok garden i 1976 og drev den til 1987. Han ble g.m. Kirsti Hilmo f. 1959, fra Åsheim. De ble senere skilt, og Eivind bygde nytt hus og flyttet til Bekkero 177/98. Se denne, der barna er nevnt.

Dagfinn og Ingeborg

De overtok garden etter Eivind i 1987. Et nytt fjøs på tunet var blitt oppsatt allerede i 1978, og det forrige fjøset fra 1959 ble revet. En ny garasje ble oppført i 1990.

Etter at Dagfinn døde i 1992 har Ingeborg fortsatt gardsdrifta med hjelp av barna. Det drives i dag mjølkeproduksjon med 14 årskyr, samt påsett med ungdyr. Utenom gardsdrifta drev Dagfinn i flere år eget entreprenørfirma, med oppsetting av hus og hytter som hovedbeskjeftigelse.

Dagfinn og Ingeborg bygde i 1973 eget hus like ovenfor gardstunet på Evenhaugen. Se Smistad, der barna er nevnt.

Det dyrkede arealet på Evenhaugen er i dag på 144 dekar. Utmarka er på ca. 3.000 dekar, herav er ca. 450 mål barskog. Garden har andel i felleseiet ved Øyfjellet. Som de andre Østby-gardene har bruket rett til fiske og fangst i Essand-allmenningen, samt rett til beite, slått og setring i området vest for Essandsjøen, i området ved Gardkleppen.

I eldre tid hadde Evenhaugen setra Nøstervollen ved Gammelvollsjøen, samt Nøsterdalsvollen øst for Finnsbrekka. Jonas Olsen flyttet seterstua fra Nøsterdalsvollen til den nåværende Gardkleppvollen i 1870, og denne har også blitt kalt Jonasvollen etter ham.

Setra ved Essandsjøen ble brukt til sommerseter. Etter Nøstervollen ble Livollen ved Gammelvollsjøen brukt som vår- og høstseter, på slutten bare som høstseter. Etter gardkjøpet i 1921 ble Livollen liggende på egen grunn. Garden fikk også beiterett i Stiftelsenens utmark i området ved Livollen.

Fastesgjardet (Opphaug) setret på Gardkleppvollen sammen med Evenhaugen til 1963, deretter setret Evenhaugen alene en periode. Setringa opphørte nå en del år, men i 1992 ble den gjenopptatt.

Det kan ellers nevnes at Evenhaugen og Jensgarden hadde et kvernhus i Nøsterbekken ved Gammelvollsjøen. Førstnevnte hadde tidligere hatt kverna i bekken vest for gardstunet, men den ble flyttet til Nøsterbekken etter en flom. Der var det også et sagbruk, og dette ble eid i fellesskap av alle Østby-gardene. På Evenhaugen var det tidligere et eldhus eller tørkehus for korn, og dette ble også brukt av de andre gardene.

Fra Evenhaugens b.nr. er fradelt: Øya b.nr. 18 i 1934 (eiendom ved Gammelvollsjøen, se også Fjellseth) og Smistad b.nr. 64 i 1973.

SMISTAD

g.nr. 177, b.nr. 64

Tomta ble fradelt Evenhaugen i 1973 til Dagfinn Østbyhaug (1936-1992), se Evenhaugen, g.m. Ingeborg Lille-Evjen f. 1937, se Nystad. De satte opp bolighus i 1973 og uthus i 1974. Dagfinn drev i mange år

snekkerfirma og satte opp eget produksjonslokale på Berggårdsmyra. Dette ble senere solgt til kommunen. Ingeborg har arbeidet som renholder ved Tydal kommune. I 1987 overtok de garden Evenhaugen, se denne.

Deres barn:

1. Edgar f. 1965, s.b.m. Siv Bente Gullikstad f. 1961, fra Ålen. Hennes mormor Signe Uthus (1909-1991) var datter av Jonas Evensen Østby (1886-1918), se Evenhaugen. Edgar drev snekkerfirmaet ei tid etter at Dagfinn døde. Han og Siv bor nå på Røros, der Edgar arbeider som vaktmester ved kommunen. Siv arbeider i heimesykepleien. De har sønnen:
Jonas f. 1993.
2. Jomar f. 1966. Han deltar i gardsdrifta på Evenhaugen.
3. Berit f. 1969, g.m. Arve Nervik f. 1963, fra Kvellogjerdet i Selbu.
Han er sønnesønn av Karoline Konradsdr. Østby f. 1901, se Skultrøa. Berit arbeider for tida som vikar ved teknisk kontor i kommunen. Arve og Berit har dattera:
Karoline f. 1994.
4. Ole f. 1970, s.b.m. Anne Grete Balstad f. 1971, fra Lysklett 19/9 på Selbustrand. Ole arbeider for tida som mekaniker på Kyrksæterøra. Deres barn:
Dagfinn f. 1993.
5. Per f. 1974. Han hjelper til med gardsdrifta på Evenhaugen.

OPPHAUG (FASTEGJARDET)

Tidligere navn: Skomakergjardet

g.nr. 177, b.nr. 13

Denne garden ble opprinnelig utlagt fra Østbyhaug Vestre (Evenhaugen), og plassen ble tilflyttet i 1830.

Peder og Beret Johannesdr.

De første som kom hit var Peder Olsen Østby (1809-1869) fra Evenhaugen, g.m. Beret Johannesdr. Aas (1825-1892) fra Stentrøa. Den stuebygninga de satte opp i 1830 er senere påbygd flere ganger, og utgjør i dag østre del av den eldste hovedbygninga på tunet.

Peder var skomaker, og plassen ble derfor kalt Skomakergjardet etter ham. Ved folketellinga i 1865 er det oppgitt at garden hadde hest, 6 kyr, 7 sauer og 1 geit, og de satte 3/4 tønne poteter det året.

Peder og Beret fikk sønnen:

Ole f. 1849, trolig død som barn.

De tok til seg som fosterbarn Berets søstersønn:

Johannes Johansen f. 1854. Vi kjenner ikke til hvordan det gikk med ham, og han er ikke nevnt bosatt her i 1875.

Beret Jonsdr. og Ole

Etter at Peder Olsen døde i 1869, ble enka Beret Johannesdr. fortsatt sittende med bygselen. Både i 1865 og i 1875 er Ole Fastesen Aas (1843-1931) nevnt som «tjenestekar!» på bruket. Han kom fra Kløften Vestre

og ble gift i 1866 med Beret Jonsdtr. Østby (1841-1916) fra Smedgjardet. De tok over bygselen etter at enka Beret Johannesdtr. døde i 1892, og det var Ole Fastesen som ga opphavet til gardnavnet Fastesgjardet. Han laget mange daller, asker og traug, og han var også skinnfellmaker.

Ole og Beret fikk barna:

1. Beret (1867-1868).
2. Beret (1869-1885).
3. Gidsken (1871-1872).
4. Peder (1876-1877).
5. Gidsken (1879-1880).

Jon og Beret Evensdtr.

Ingen av barna til Ole og Beret Jonsdtr. nådde voksen alder. Det ble derfor ordnet slik at det kom sytninger til garden. Disse var Oles brorsønn Jon Henningsen (1871-1957) fra Kløften Vestre, g.m. Beret Evensdtr. Østby (1879-1945) fra Evenhaugen. De er nevnt bosatt på Fastesgjardet ved folketellinga i 1900, men Jon oppholdt seg da i Meråker, der han arbeidet med «trælastvirksomhed».

Etter at han ble enkemann, tok Ole Fastesen kår og overlot garden til Jon og Beret.

Det ble Jon og Beret som overtok Fastesgjardet etter at Østbygardene ble sjøleierbruk i 1921. Med på kjøpet fulgte utmarksteiger ved Gammelvollsjøen, Riskleppen og Nattmoen. I 1918 ble det bygd ny sommerstue på tunet, i 1929 nytt fjøs. I 1941 bygde de på stuebygninga, som også var blitt utvidet i 1901. Stabburet på garden var blitt oppført i 1906.

Jon og Beret fikk barna:

1. Ole (1901-1958), g.m. Margrete Olsdtr. Stuedal f. 1910, se Møsjødal (Rote). De tok over garden, se nedenfor.
2. Henning (1905-1968), g.m. Elen Johannesdtr. (1904-1949) fra Stentrøa. Elen døde kort tid etter bryllupet. Henning arbeidet både som snekker og smed. Bl.a. laget han kunstgjødselspredere, vogner og andre hesteredskaper. Smia er nå revet.
3. Gea Bergitte (1917-1990), g.m. John Kluksdal (1911-1975) fra Meråker. Se Skarpsno.

Under 2. verdenskrig arbeidet Henning som vaktmann på Esna, og slik ble han involvert i kurérvirksomhet og flykningetraffikk. Eldstebroren Ole hjalp også mange flyktninger på tur over til Sverige. Fastesgjardet lå laglig til i ytterkanten av grenda, og det hendte at kurérer overnattet hos Ole og Margrete. Se mer om det illegale arbeidet under avsnitta Flykningetraffikk og Kurérvirksomhet i bind 2 av bygdeboka.

Ole og Margrete

Eldstesønnen Ole og kona Margrete overtok garden i 1945, og de tok slektsnavnet Opphaug. Omkring 1950 hadde de ei besetning på rundt 6 kyr, 4-5 kalver, hest, gris og 20 sauer. Etter at Margrete ble enke i 1958, fortsatte hun gardsdrifta med hjelp av sønnene.

Ole og Margrete fikk barna:

1. Jon f. 1937, g.m. Magnhild Leistad f. 1944. Se Håggåråa.
2. Ottar f. 1940, g.m. Agnes Kjeldstad f. 1947. De bor i Selbu, der Ottar er ansatt ved Kjeldstad Sagbruk.
Deres barn:

- a. Tove f. 1973.
- b. Elin f. 1977.
3. Asbjørn Birger f. 1946, g.m. Mari Anlaug Møllenus f. 1942, fra Selbu. Nåværende brukere, se nedenfor.
4. Per f. 1949, g.m. Vigdis Ottem 1949, se Snipen.

Asbjørn og Mari

De overtok garden i 1978 og driver nå mjølkeproduksjon med omkring 13 kyr samt påsett med ungdyr (antall årskyr = 10,7). Utenom bruket arbeider Mari deltid som hjelpepleier ved Helsehuset.

Det er også gjort store bygningsmessige endringer etter at de tok over. De flyttet inn i ny stuebygning i 1976, og Margrete ble boende i gammelstua. Nytt fjøs ble oppsatt i 1979, garasje i 1984 og redskapshus i 1991.

Asbjørn og Mari har døtrene:

1. Ane Marthe f. 1977.
2. Ingvild f. 1980.

Innmarka til Fastesgjardet er nå på ca. 110 dekar, utmarka på ca. 3.600 dekar. Garden har andel i felleseiet ved Øyfjellet, rett til fiske og fangst i Essand-allmenningen, samt rett til beite og slått i denne sammen med Evenhaugen.

Garden setret i lag med Evenhaugen på Gardkleppvolden frem til midten av 1960-tallet. Etter gardkjøpet i 1921 fikk bruket også seter på Riskleppvolden, og denne ble brukt som høstvoll. På 1980-tallet deltok de noen år i fellessetra på Sunna. Denne ble imidlertid nedlagt, og etter den tid har krøttera hatt sommerbeite i utmarka nord for garden.

Fra b.nr. 13 er fradelt tomta Utsikten b.nr. 44 i 1964.

UTSIKTEN

g.nr. 177, b.nr. 44

Tomta ble fradelt Opphaug i 1964 til Ida Sofie Brandtfjell (1895-1969), se Essandheim. Hun satte opp bolighus og uthus, og bodde her vinters tid, mens somrene ble tilbragt på Essandheim. Hennes sønn Eilif og familien bodde her også en tid, før de flyttet til Asplund, se denne.

Da Ida døde, overtok sønnen Teodor og familien eiendommen og bodde her til 1975, da de flyttet til Gjethaugen, se denne. Utsikten ble solgt til Knut Bakken fra Trondheim samme år og brukes nå som hytte. Ida var g.m. Elias Brandtfjell (1889-1960). Se mer om familien under Essandheim.

ØSTBYHAUG ØSTRE

(Andre navn: Haugen, Yster Haugen, Innistuggu) g.nr. 177, b.nr. 6

Østbyhaug Østre er trolig det eldste bruket i Østby-grenda, og det kan føres tilbake til den opprinnelige, udelte Østby-garden. Den første brukeren vi kjenner navnet på, er Rolf Ostby, som er nevnt i skattelista fra 1520.

I 1548 het brukeren Anders i Austby. I 1557 er det Oluf som har overtatt. I kildene (lensregnskapene) fra omkring 1600 går navna Oluf, Elluf eller Ellef igjen som brukere, men det er uklart når vi har å gjøre med forskjellige skrivemåter for samme personnavn, eller om det skifter mellom fedre og sønner. Oluf og Ole var gjerne ulike skrivemåter for samme navn.

Oluf Ellefsen

I 1619 - 1620 heter brukeren Oluf Ellefsen, og han var født omkring 1590. Han hadde trolig en bror som var et par år yngre, Bersvend, og dette var den første Bersvend i Bersvendsgarden. En enda yngre bror, Bjørn (f. ca. 1605) la grunnlaget for Gammelgarden. En fjerde bror var Jonas, som i 1660-åra var bosatt på Kirkvold og klokker i gammelkirka der.

Oluf, også kalt Ole, levde trolig lenge. Navnet hans går igjen i matriklene helt frem til 1680. Garden var skyldsatt til 1 1/2 øre. I 1657 hadde garden 1 hest, 18 storfe og 6 småfe. I tillegg hadde broren Jonas egen buskap som besto av hest, 7 storfe og 6 småfe. Han ble kalt husmann i kvegskattelista fra 1657, men hadde neppe noe eget bruk. Som nevnt flyttet Jonas til Kirkvold.

Østby-garden hørte til Kronas gods. I 1660-åra eide Ingebrigt Wiggen i Selbu en liten part i garden, senere kom også Tydal kirke og prestebolet i Selbu inn som medeiere.

I Olufs tid ble Sjursgarden utskilt fra Østbyhaugen. Den første brukeren der het Eivind Sjursen, og han og Oluf står som felles brukere av 2 1/2 øre i matrikkelen fra 1668.

Oluf Ellefsen hadde 3 sønner:

1. Hans f. 1629. Neste bruker, se nedenfor.
2. Jakob f. 1633. Senere bruker, se nedenfor.
3. Ellef f. 1637.

Hans Olufsen

Hans er oppført som bruker i matriklene frem til 1690-åra, og han døde trolig før 1700. Vi kjenner ikke til om han hadde egen familie.

Etter 1660 ble krongodset solgt til private, og Kongens eiendommer i Østby ble kjøpt opp av rentemester Henrik Møller fra Danmark. I 1681 ble eiendommene kjøpt av trondheimsborgeren Tomas Hammond. Ved giftermål kom dette godset senere i hendene på Angell-familien. Hans Olufsen ble altså leilending under disse godseierne. Sjøl eide Hans bare en liten part (6 marklag).

Jakob Olufsen

Broren til Hans, Jakob Olufsen, er nevnt som bruker ved folketellinga i 1701. Vi kjenner ikke navnet på kona til Jakob, og i 1701 nevnes bare han og sønnen: Henning (ca. 1671-1757). Han var gift og bodde på Østbyhaugen dette året. Han er også registrert som reservesoldat. Henning flyttet til Kirkvold og senere til Møsjødal, se disse.

Ole Eriksen og Anne

Kort tid etter 1701 flyttet brukeren av Gammelgarden, Peder Ellefsen, til Stuedal Nedre. Både Østbyhaugen og Gammelgarden ble nå drevet i lag en periode, og i matriklene fra 1712 og 1714 er de oppført som ett bruk. Ole Eriksen bodde på Østbyhaugen, mens Jens Jonsen bodde i Gammelgarden. Fra

1721 er Jens ført som enebruker av Gammelgården.

Det er noe usikkert hvem denne Ole Eriksen var. Sammen med ham på Østbyhaugen var en Jon Olsen. De var etter alt å dømme far og sønn, og begge skal ha kommet fra Ås. Ole kan ha vært en bror av Ole Eriksen (f. ca. 1650) i Ustgården. En annen mulighet er at Ole Eriksen i Ustgården er den samme Ole som overtok Østbyhaugen. I såfall må han ha vært gift 2 ganger: 1. gang m. Kjersti (eller Kirsten), se Ustgården, og 2. gang m. Anne «fra Østby». Hennes opprinnelse er uviss. Etter Oles død omkring 1720, forteller matrikkelen i 1721 at ei enke driver både Ustgården og Østbyhaugen.

Ifølge tradisjonene var det denne Anne og hennes svigerdatter Ingeborg, som ble tatt med som gisler av Armfeldts soldater under tilbaketog over fjellet på nyåret i 1719. Ingeborg hadde nylig fått tvillinger. Hun og Anne ble imidlertid sluppet fri oppe i fjellet første dagen, og kom velberget tilbake. Men en bror av Anne, muligens Lars Jonsen Østby, frøs i hjel ved Essandsjøen, sammen med mange av soldatene han ble tvunget til å være vegviser for.

Soldatene forsynte seg av alt de kunne finne av mat og utstyr også i Østby, og fra Ole på Østbyhaugen tok de ifølge skadetaksten 8 tønner bygg, 30 lass høy, 1 hest, 9 kyr og 17 småfe, foruten gardsredskaper og klær. Skadene ble taksert til i alt 94 riksdaler 2 ort.

Anne og Ole hadde så langt vi kjenner til barna:

1. Jon (død 1760), neste bruker og gift 2 ganger, se nedenfor.
2. Einar (1702-1791), g.m. Ingeborg Larsdtr., se Løvøen.
3. Erik (1705-1773), g.m. Ragnhild Larsdtr. Stuedal (1721-1793), se Stuedal Nedre.

Jon og Ingeborg

Jon Olsen overtok bygselen på Østbyhaugen, trolig omkring 1722. I 1723 fødte bruket 1 hest, 10 storfe og 10 småfe. Ifølge matrikkelen dette året sådde Jon 3/4 tønne bygg og høstet 46 lass høy.

Jons 1. kone var den ovennevnte Ingeborg, som skal ha vært gissel for Armfeldts soldater. Av deres barn kjenner vi sønnen:

Svend (trolig 1722-1785), g.m. Ingeborg Olsdtr. (ca. 1732-1812). De brukte den gardparten som senere ble utskilt som Haugen Vestre (Evenhaugen), se denne.

Jon og Magli

Jon Olsen giftet seg 2. gang i 1740 med Magli Tomasdtr. Myrmo (1715-1786) fra Myrmo 43/2 (Næsset Søndre) i Meråker. Ved skiftet etter Jon i 1760 er det nevnt at de hadde disse barna:

1. Anne f. 1744. Det kan ha vært denne Anne Jonsdtr. som i 1768 er notert gift med Jon Olsen Aas f. 1734, se Ol-Olsgården.
2. Ole (1749-1828), g.m. Ragnhild Aune (ca. 1750-1815) fra Storaunet. Neste brukere, se nedenfor.
3. Beret (1751-1824), g.m. Einar Pedersen Aas (1746-1810) fra Halvorsgården. De bosatte Stentrø, se denne.
4. Tomas (1753-1796), g.m. Ingeborg Larsdtr. Løvøen (1760-1838). De ble brukere i Gammelgården, se denne.
5. Jon (1756-1825), g.m. Sigrid Hansdtr. Østby (1768-1843), se Bersvendsgården.
6. Jon f. 1761, døde etter 4 måneder. Mora gikk gravid med dette barnet da faren døde.

Ole og Ragnhild

Trolig satt enka Magli med bygselen til hun døde, og da tok eldstesønnen Ole og kona Ragnhild over. Deres barn:

1. Magli (1775-1829), g.m. Sakse Henningsen Stuedal (1772-1842), se Møsjødal.
2. Jon (1778-1844), neste bruker og gift 2 ganger, se nedenfor.
3. Ole (1784-1852). Han var gift 4 ganger og bruker av Gammelgården, se denne.
4. Berte (1788-1789).
5. Ingebrigt f. 1791, g.m. Sigrid Johannesdtr. Aas f. 1787, se Fongtrøa.

Jon og Ingeborg

Jon fikk bygselkontrakt på garden i 1827, mot ei årlig avgift på 4 speciedaler 24 skilling. Kontrakten skulle gjelde for hans og «tilkommende Hustruers Levetid». Som vanlig i slike avtaler forpliktet husmannen seg til å holde husa i forsvarlig stand. Jordveien skulle holdes i god hevd, «... følgelig maa han ikke opptage mer til Ager end Gaardens Jord uden Forringelse kan taale.»

Det er også nevnt hvilke hus som fantes på garden: to stuebygninger med loft, stabbur med lem over, ei lita «masstu», et gammelt eldhus med vedskjul, et nytt fjøs med lem over, to «brøstfeldige» fjøs med lem over, en stall med lem over, samt ei høyløe. Til sammen ble verdien av husa taksert til 59 speciedaler.

Jon ble gift 1. gang med Ingeborg Jensdtr. Aas (1781-1814) fra Jenshaugen (Vestre). Deres barn:

1. Beret (1807-1808).
2. Ragnhild (1809-1884), ugift. Hun ble kalt Gammel-Ragnhild og tjente lenge i Gammelgården. Hun bodde på Tomasgjardet da hun døde. Det var trolig denne Ragnhild som fikk en sønn med Esten (?) Olsen Aas (ukjent opprinnelse):
Ole f. 1846.
3. Ole f. 1812, døde etter 3 måneder.

Jon og Beret

Jon Olsen ble gift på nytt i 1815 med Beret Berntsdtr. Aas (1788-1872) fra Ustgarden. Barn i dette ekteskapet:

1. Ole (1817-1890), g.m. Lisbet Larsdtr. Løvøen (1822-1905) fra Løvøen 183/2. Neste brukere, se nedenfor.
2. Ingeborg (1819-1882), g.m. enkemann Ole Olsen Henmo (1803-1883), se Henmo Østre.
3. Marit f. 1821, g.m. Ole Hansen Hilmo f. 1821, fra Hilmo 164/6. De bosatte Haugen 164/11 i Hilmo, se denne. Familien utvandret til Amerika i 1880-81.
4. Anne (1823-1870), g.m. Jonas Olsen Ramlo (1825-1903) fra Haltdalen. De bodde først på Henmo Midtre, senere ble de brukere på Evenhaugen. Se Henmo Midtre, der barna er nevnt.
5. Bernt (1826-1908), g.m. Anne Lisbet Jensdtr. Aas (1834-1907) fra Bønstrøa. Se Arnebakken og Kvernmoen i Hilmo.

Ole og Lisbet

Sønnen Ole og kona Lisbet overtok bygselen i 1850, mot ei årlig avgift på 2 speciedaler. Hans mor Beret hadde da sittet med bygselen siden hun ble enke i 1844. Omtrent samtidig med at de tok over, flyttet Ole

og Lisbet gardstunet noe lenger opp, dit det nå ligger. Et stabbur som opprinnelig ble oppsatt i 1807 står fortsatt på tunet. Innmarka på garden ble også betydelig utvidet i deres tid.

Ved folketellinga i 1865 er det nevnt at garden hadde hest, 17 storfe, 16 sauer og gris. Utsæden var på 1 tønne bygg og 3 tønner poteter. Matrikkelutkastet fra 1864 oppgir dyrket areal til 21,5 mål, mens bruket hadde 46,5 mål natureng. Høyavlinga var 60 lass fra innmarka og 118 lass fra utslåttene.

Ole og Lisbet fikk barna:

1. Beret f. 1847, trolig død før 1849.
2. Beret (1849-1925), g.m. Jens Olsen Aas(haug) (1852-1935), se Jenshaugen (Vestre).
3. Jon (1851-1929), g.m. Maren Pedersdtr. Svelmo (1859-1944) fra Svelmo Øvre. Neste brukere, se nedenfor.
4. Lars f. 1853, trolig død som barn.
5. Rebekka (1855-1935), g.m. Nils Pedersen Svelmo (1850-1912), som var bror til ovennevnte Maren. Se Svelmo Øvre.
6. Serri (1860-1908), g.m. Ole Jensen Aas (1852-1937) fra Bønstrøa. Familien utvandret til Amerika i 1882. Se Bønstrøa, der barna er nevnt.
7. Anne (1863-1866).
8. Anne Lisbet (1866-1869).
9. Lars (1868-1943), g.m. Guri Jonsdtr. (1869-1950) fra Stentrø. De kom til Lien 172/6, se denne.

Jon og Maren

Jon Olsen og Maren Pedersdtr. overtok bygselen i 1889, mot ei engangs avgift på 215 kroner samt 12 kroner i årlig leie. I tillegg skulle de gi kårytelser til hans foreldre. I bygselkontrakten med Stiftelsene het det forøvrig at «Leilendingen kan kun gjøre sig For-ventning om i sin Alderdom at erholde Føderaad av Gården for sig og Enke, saafremt han paa en tilfredsstillende Maade har drevet denne. Kun under lige Betingelser kan hans Avkom efter ham vente Fæste paa Gaarden.»

Mens Jon og Maren var brukere ble det bygd ny stuebygning i 1902, stall i 1904 og nytt fjøs i 1916. Deres barn:

1. Ole (1880-1962), g.m. Berte Tomasdtr. Østby (1886-1962) fra Sjursgarden Østre. Neste brukere, se nedenfor.
2. Lisbet Serine (1882-1960), ugift. Hun oppholdt seg en periode i Amerika sammen med broren Peder og søstera Anne Marta, men alle tre valgte å reise tilbake til Norge. Lisbet bodde lenge i Trondheim, der hun arbeidet ved Telegrafan. De siste åra av sitt liv bodde hun i Tydal.
3. Peder (1884-1967), g.m. Tora Jonsdtr. (1900-1988) fra Høgla. Bosatt i Horg. Se Høgla (Tomasgjardet), der barna er nevnt.
4. Anne Marta (1887-1957), g.m. Ole Olsen Stuedal (1879-1963), se Møsjødal. De ble brukere i Smedgjardet, se dette.
5. Jon (1890-ca. 1965). Han utvandret til Amerika og ble der g.m. Maria Engstrøm fra Åre i Sverige. Ingen barn.
6. Ingebrigt (1894-1950), ugift.
7. Jon Martin (1896-1970), ugift.
8. Lars f. 1896 (tvilling). Døde like etter fødselen.

9. Anne (1898-1935), g.m. Ole Iver Aasgård (1898-1969), se Åsgård Vestre.

Ole og Berte

Da Østby-gardene ble kjøpt til sjøleierbruk i 1921, ble Ole Jonsen Østbyhaug og kona Berte Tomasdr. eiere av Østbyhaug Østre. De hadde da hatt ansvaret for drifta siden 1915. Med garden fulgte utmarksparseller ved Rødalstjønna og Movollmoen, setertrakt ved Øyvollen på nordsida av Gammelvollsjøen, samt beiterett på Stiftelsenes eiendom ved Røttesåsen.

Omkring 1950 hadde garden ei besetning på 2 hester, 7 kyr, 4 kalver, 12 sauer, 3 geiter og gris.

Ole og Berte fikk barna:

1. Maren (1909-1976), g.m. Håkon Jensen Østby (1904-1983) fra Bersvendsgarden. Se nedenfor.
2. Jon (1915-1936). Han druknet i Gaula.

Ole Jonsen Østbyhaug (1880-1962).

Maren og Håkon

De overtok garden etter Marens foreldre, som begge døde i 1962. Maren og Håkon fortsatte å bo i Bersvendsgarden, men drev nå begge gardene en periode. Dyra ble holdt i fjøset på Haugen. Se forøvrig Bersvendsgarden, der barna er nevnt.

Marens onkel Jon Martin ble boende på Haugen til han døde, og Håkons bror Lars Jensen Østby fra Bersvendsgarden losjerte også her som pensjonist.

Joralf og Sigrid

Eldste sønnen til Maren og Håkon, Joralf Østby f. 1938, er g.m. Sigrid Lille-Evjen f. 1944, fra Selbu (se også Nystad). De overtok Østbyhaug Østre i 1978. De hadde satt opp ny stuebygning og et redskapshus på tunet allerede i 1974. Gammelfjøset ble revet og nytt fjøs oppsatt i 1982. Joralf og Sigrid sluttet med storfe i 1978 og gikk over til sauehold. Garden har nå ca. 140 vinterforede sauer. Utenom gardsdrifta drev Joralf noen år som maskinholder. Han har også vært politisk engasjert og var ordfører i Tydal fra 1968 til 1971.

Joralf og Sigrid har barna:

1. Målfrid 1964. g.m. Terje Eggen f. 1963, fra Trondheim. Terje er maler av fag og Målfrid arbeider i ei klesforretning. Deres barn:
  - a. Mariann f. 1987.
  - b. Morten f. 1990.
2. Henry f. 1966. Han er ansatt ved Tydal Plastgjenvinning AS og driver også pelsdyravl med rev.
3. Jon Bjarne f. 1971.
4. Jens f. 1972.
5. Ole Martin f. 1974.

Etter at Joralf og Sigrid tok over garden, er det nydyrket omlag 70 dekar. Innmarka utgjør nå ca. 150 mål. Utmarka er på omkring 3.035 mål, herav ca. 400 mål produktiv skog. Garden har andel i fellesei ved Øyfjellet og rett til fiske og fangst i Essand-allmenningen. I sistnevnte er det også rett til beite, slått og setring i Sankådalen.

Det er sannsynlig at garden i gammel tid hadde seter ved Movollmoen. De brukte ellers Krankvollen ved Kranklia, men etter gardkjøpet i 1921 fikk garden tillagt setertrakt ved Gammellvollsjøen. Setra her ble kalt Øyvollen og var i bruk som vår- og høstseter, trolig til omkring 1930. Sankådalsvollen var sommerseter, og denne var i bruk til 1953. Smedgjardet og Sollien hadde også krøttera her de siste åra setra var i bruk.

SJURSGARDEN

Sjursgarden er det fjerde og siste bruket som ble utlagt av den opprinnelige Østby-garden fra middelalderen. Den første matrikkel (jordebok) som nevner dette nye bruket er fra 1668. Brukeren het da Eivind Sjursen, og han nevnes sammen med Ole (Oluf) Ellefsen på Østbyhaug. Til sammen skattet de to for ei eiendomsskyld på 3 øre.

Trolig bodde disse to ennå i noen år fremover i samme tun, men med hver sin husholdning. Det er rimelig å tro at Eivind var kommet til garden som svigersønn.

Eivind Sjursen

Eivind Sjursen var født omkring 1630 og trolig sønn av Siffuer (Sjur) på Ås, som er nevnt i lensregnskap fra 1620 og 1645. Vi vet ikke navnet på den dattera av Ole Ellefsen som Eivind trolig var gift med. Fra ei folketelling i 1701 vet vi imidlertid at Eivind hadde en sønn som het Sjur, og denne var da 32 år gammel og gift reservesoldat. Både Eivind og kona levde ennå i 1711.

Sjur Eivindsen

Sjur (ca. 1669-1759) hadde ifølge skoskattelista av 1711 iallfall ett barn. Det var Sjur Eivindsen som bygde hus på det nye tunet, og garden har fått navnet etter ham. Ifølge et matrikelutkast fra 1723 hadde garden nå blitt et bruk som kunne fø 1 hest, 10 storfe og 13 småfe. Utsæden var 1 tønne bygg, og høyavlinga ble satt til 60 lass. Sjursgarden var nå skyldsatt til 1 1/2 øre, det samme som de tre andre Østby-gardene.

Noen år tidligere var Sjursgarden blitt utsatt for Armfeldt-hærens ødeleggelse. Karolinerne tok hos Sjur 8 tønner bygg, 40 lass høy, 4 kyr, 12 småfe og matvarer for vel 5 riksdaler. De tok eller brente dessuten gardsredskaper for 6 daler og tok med seg en skinnfell taksert til 1 daler. Totalt kom skadene opp i over 70

riksdaler. I likhet med de andre bøndene fikk Sjur ingen erstatning, bare 2 års skattefritak. Hvordan familien klarte seg etterpå, midt på vinteren, kan vi bare spekulere over.

Østby-gardene hadde opprinnelig tilhørt krongodset, og dette ble oppkjøpt av private godseiere etter innføringa av eneveldet i 1660. Sjur var leilending under kjøpmann Søren Bygball i Trondheim. Før 1719 var han sjøleier av en liten part i garden, men etter Armfeldtkatastrofen ble odelsgodset solgt til Tydal kirke og prestebølet.

Godseier Bygball giftet seg med enka etter Albert Angell, og slik kom Sjursgarden, som de andre bruka i grenda, over i Angell-slektas eie. Senere ble eiendommene en del av Thomas Angells stiftelser.

Ragnhild og Ole

Ragnhild Sjursdr. (ca. 1702-1793) er det eneste barnet vi kjenner til at Sjur Eivindsen hadde. Ragnhild ble g.m. Ole Pedersen Aas (ca. 1695-1765), som trolig kom fra Klemmetsgarden (se innledninga om Ås samt Brendåsen Vestre). Av deres barn kjenner vi:

1. Even (1724-1803), g.m. Seri Olsdr. Aas (1728-1807) fra Ol-Olsgarden. Neste brukere, se nedenfor.
2. Peder (1730-1816), g.m. Gidsken Olsdr. Aas (ca. 1723-1811), trolig fra Halvorsgarden. De er nevnt bosatt i Sjursgarden både i 1762 og 1801. Sistnevnte folketelling forteller at de bodde i huset av «barmhiertighed». Deres barn:
  - a. Ragnhild (1759-1805), g.m. Ellev Olsen Aas (1760-1820) fra Lunden. Familien bodde i Gammalgarden i 1801, og Ellev ble omtalt som bergverksarbeider. Deres barn:
    1. Ole (1797-1857), trolig g.m. Kirsti Hansdr. Dybvadstrø (1801-1857) og bosatt i Lånke. De fikk 11 barn.
    2. Gidsken (1800-1873), g.m. Tomas Jonsen Aas (1805- 1881) fra Ol-Olsgarden. Se Åslien. Trolig var familien bosatt på Stormoen i Roltdalen da Ragnhild døde i 1805. Ellev ble g. 2. gang året etter med Marie Fastesdr. Østeraunet f. 1758, fra Fastebakken. Ellev bodde i Sjursgarden de siste åra han levde.
  - b. Ole (1762-1819). Han er nevnt som inderst på Østbyhaug Østre i 1801. Senere ble han g.m. Guri Pedersdr., trolig fra Stjørdal. Vi kjenner ikke til at de hadde barn. Ved skiftet etter Ole i 1820, inneholdt boet bare noen klær, ei skomakertang og en hammer.
  - c. Ole (1765-1781).
  - d. Marit (1769-1855), g.m. Ole Svendsen Østby (1761-1818), se Evenhaugen.
3. Sivert (1737-1805), ugift. Han bodde her og er kalt soldat i 1762.

At husholdet som regel besto av flere enn kjernefamilien, får vi bl.a. et inntrykk av ved manntallet i 1762. Mange gardar hadde «inderster» (leieboere). Disse kunne noen ganger være innflyttere, i andre tilfeller fattigfolk uten egen heim. I Sjursgarden bodde i 1762 Lars Hansen (inderst og fattig) og Margrete Andersdr. (sjuk) med sønnen Anders Larsen, som var «svag paa Helse». Inderstfamilien ble «anført blant de Fattiges Tall».

Even og Seri

Etter at Ole Pedersen døde i 1765, ble enka Ragnhild sittende med bygselen, og hun var fortsatt bygselhaber i 1790, bare 3 år før hun døde. Men den egentlige brukeren var nå sønnen Even, sammen

med brødrene Peder og Sivert. Even sto oppført som bruker allerede i ei skatteliste fra 1767.

I ungdommen tjente Even ved kongens garde i København. Senere ble han stiger ved Lillefjell og Gilså gruver. Sistnevnte ble satt i drift etter at Even oppdaget malmbeforekomstene der i 1771. Forøvrig skal Even ha bodd ei tid i Nøsterlia ved Gammelvollsjøen.

Even og Seri Olsdtr. hadde disse barna som vi kjenner til:

1. Ole (ca. 1750-1835), g.m. Ragnhild Larsdtr. Østby (1754-1843) fra Bersvendsgarden. De fikk utlagt Skultrøa som plassrom fra Sjursgarden, se denne.
2. Ole (1758-1835), g.m. Beret Eriksdtr. Stuedal (ca. 1760-1824) fra Stuedal Nedre. Neste brukere, se nedenfor.
3. Ragnhild f. 1768, g.m. Ole Olsen Brendås (1758-1824) fra Brendåsen. De var ei tid husmannsfolk i Fongtrøa, se denne.

Ved folketellinga i 1801 er det to brukerfamilier i Sjursgarden. Ovennevnte Ole Evensen og Jens Pettersen fra Østeraunet bodde her med sine familier, og begge er benevnt som «husbond». I 1803 betalte de i fellesskap tiendes katt med 1 spd. 2 ort, etter ei landskyld på 1 øre 12 marklag.

Det var omkring denne tida at Tomas Angells stiftelser fikk eiendomsretten over Østbygardene. Ole og Jens hadde nå bygselen av Sjursgarden i lag noen år, men trolig ble Jens Pettersen enebbruker en gang mellom 1810 og 1815. Ved innkrevinga av sølvskatten i 1816 betalte Jens 4 daler 102 skilling i skatt, av ei formue taksert til 200 spd. Ole Evensen er ikke nevnt i denne forbindelse.

Nedenfor følger en nærmere omtale av de to brukerfamiliene.

Ole og Beret

Ole Evensen d.y. og kona Beret Eriksdtr. hadde to barn som vi vet om:

1. Even f. 1796, trolig død før 1825.
2. Erik (1799-1826).

Ved folketellinga i 1825 er Ole omtalt som medbruker, men ingen andre av familien er nå nevnt.

Jens og Beret

Medbrukeren som kom til Sjursgarden var Jens Pettersen (Aas) (1765-1834) fra Østeraunet. Han var g.m. Beret Pedersdtr. Aune f. 1777 fra Storaunet. De kom hit i 1800, og flyttet med seg stabburet fra Østeraunet året etter.

Etter som barna til medbrukeren Ole Evensen døde før de rakk å stifte familie, ble det slekta etter Jens og Beret som kom til å fortsette i Sjursgarden. Deres barn:

1. Sigrid f. 1801. Vi vet ikke hvordan det gikk med henne, men hun bodde heime ved folketellinga i 1825.
2. Peder f. 1803, døde etter 8 dager.
3. Beret (1804-1888), g.m. Tomas Pedersen (Stuedal) (1793-1863) fra Stuedal Øvre. De ble brukere i Sjursgarden Østre etter garddelinga, se denne.
4. Goro (Guri) (1806-1873), g.m. Lars Larsen (Stuevold) (1803-1892) fra Stuevold Østre. De ble brukere av Sjursgarden Vestre etter garddelinga, se denne.
5. Berte (1808-ca. 1850), g.m. Jon Bersvendsen Østby (1809-1901) fra Nordgarden. De bosatte

Smedgjardet, se dette.

6. Petternille (1814-1879), g.m. Peder Pedersen Græslimo f. 1815, se Vestre Greslimo.

7. Anne Lisbet (1818-1881), g.m. Tomas Larsen Henmo (1822-1912), se Henmo Vestre.

Jens Pettersen ble funnet ihjelfrosset på Storelvavollen i Ridalen midtvinters i 1834. Han hadde da vært savnet i 11 dager. Trolig hadde han tatt inn der, utslitt etter en skitur i dårlig vær og på dårlig føre. Inne hadde han lagt seg på en brisk og sovnet, for aldri å våkne igjen.

Etter hans død ble garden delt mellom to av svigersønnene. Tomas Pedersen fikk bygsel på Sjursgarden Østre, mens Lars Larsen bygslet Sjursgarden Vestre. Tomas og Lars var søskenbarn, og Ole Ingebrigtsen på Stuedal Øvre var deres bestefar. Det var på denne tida 2 plassrom utlagt fra Sjursgarden. Ved delinga fulgte Skultrøa Sjursgarden Vestre, mens Bakken (Sjursgjardet) fulgte Sjursgarden Østre.

De to bruka ble ikke særskilt matrikulert før i 1866. Før den tid ble begge bruk omtalt under navnet Østby Søndre.

Kona Beret Pedersdtr. døde året før Jens Pettersen, i 1833. Det ble holdt arveskifte etter begge, og særlig skifteforretninga etter Beret nevner et stort antall gjenstander og løsøre. I 1833 ble det oppregnet én hest og 9 kyr på setra. Flere personer gjorde krav på å eie husdyra, og det ble holdt auksjon for å dekke gjelda til kreditorene. Inntektene fra auksjonen dekket imidlertid ikke gjelda, og kreditorene forlangte å få ta beslag i avlinga. I boet etter Jens i 1834 var det langt færre gjenstander i boet, og ingen dyr var tatt med i registeret over løsøret.

SJURSGARDEN VESTRE

(Tidligere navn: Østby Søndre) g.nr. 177, b.nr. 10

I 1834 ble den opprinnelige Sjursgarden delt mellom to av svigersønnene der. Det som nå ble Sjursgarden Vestre, beholdt tunet og en del av husa fra den gamle garden. Stuebygninga var opprinnelig blitt oppført omkring 1710 og påbygd i 1808, mens fjøset var bygd i 1810. Med denne gardparten fulgte også plassrommet Skultrøa. Østre og Vestre gardpart ble ikke særskilt matrikulert før omkring 1860.

Goro og Lars

De som fikk bygsel på Sjursgarden Vestre var Goro Jensdtr. (1806-1873) fra Sjursgarden, g.m. Lars Larsen (Stuevold) (1803-1892) fra Stuevold Østre. Fra 1829 til 1834 hadde familien losjert på Tomasgjardet.

Lars var en forstandig og veltalende person, og han var en av dem som talte Østby-brukernes sak under striden om Stiftelsenes bortauksjonering av bygselretter (se innledninga om Østby-grenda).

Folketellinga i 1865 opplyser at garden hadde hest, 13 kyr, 12 sauer og 14 geiter, og de satte årlig 2 1/2 tønne poteter. Tellinga nevner ikke at de dyrket korn, men ifølge matrikkelutkastet fra 1864 hadde garden ei avling på 3 tønner bygg. Sammen med Skultrøa hadde Sjursgarden Vestre 24 mål dyrkamark og 35 mål natureng. På innmarka kunne det høstes 55 lass høy, mens de tok 105 lass fra markaslåttene.

Lars og Goro hadde barna:

1. Maren (1829-1853).
2. Beret (1831-1898), g.m. Bersvend Jonsen Østby (1835-1915) fra Smedgjardet. De bodde her i

Sjursgarden og hadde sønnen:

Jon (1860-1925), g.m. Marit Hansdtr. Svelmoe (1866-1950) fra Svelmo Nedre. Se Marken.

Folketellinga i 1900 nevner at Bersvend arbeidet som smed ved Kjøli gruve. Før ekteskapet med Beret hadde Bersvend en sønn med Ragnhild Olsdtr. Østby (1839-1927) fra Gammelgarden:

Ingebrigt f. 1857. Han vokste opp i Gammelgarden og reiste til Amerika i 1892. Der ble han g.m. Kari A. Njøs, og vi kjenner til at de fikk en sønn som het Albert.

3. Lars (1833-1908), neste bruker og gift 2 ganger, se nedenfor.

4. Jens f. 1835, g.m. Kari Andersdtr. Græsli 1843, se Jensgarden 166/4. Før ekteskapet hadde Jens med Lisbet Jensdtr. Aas (1835-1926) fra Jenshaugen ei datter:

Ingeborg f. 1863. Hun vokste opp hos mora i Åslien og ble senere g.m. Rasmus Møller (ukjent fødested).

De utvandret til Amerika i 1889 med 2 barn, se Åslien. Jens fikk også en sønn med Beret Jensdtr. Østby f. 1826, fra Bersvendsgarden:

Jens f. 1859, trolig død før 1865.

Jens og Kari reiste til Amerika i 1869 og slo seg ned som farmere i Wisconsin. Ved utreisen hadde de barna:

a. Lars f. 1864.

b. Goro f. 1867.

I USA skal de ha fått 4 barn til, hvorav 2 døde i ung alder. De som levde opp het:

c. Martin

d. Beret

5. Lars (1837-1901), g. 1. gang m. enke Olava Johannesdtr. Torsvold (1824-1871), bosatt på Torsvoll 82/1 i Brekken. Det kan nevnes at ei datter fra Olavas 1. ekteskap, Berit (1865-1945), ble g.m. Ole Olsen Hofsmo (1853-1939) fra Selbu. De var en periode eiere av Gjerdet 167/3 i Gresli, se dette. Lars og Olava fikk en sønn Lars (ukjent f.år), som døde ung. Lars ble g. 2. gang m. Ane Kjerstine Andersdtr. Henningsgård (død 1912) fra Brekkebygd. Deres barn:

a. Gunnild f. 1880, ugift. Bosatt på Gudå i Meråker.

b. Ole Iver (1875-1891).

c. Lisbet Marie (1880-1891).

d. Anna (1886-1891).

e. Oliver f. 1892, g.m. Kari Jonsdtr. Nordbrekken f. 1897, fra Brekkebygd. De førte ei omflakkende tilværelse, bl. annet var de forpaktere på Moen 184/1 ei tid fra 1941.

f. Lisbet Sofie f. 1893, ugift.

g. Lars f. 1893 (tvilling), døde etter 2 uker.

De tre barna Ole Iver, Lisbet Marie og Anna døde alle av difteri, og med så kort mellomrom at alle ble begravet på samme dag.

6. Anne Lisbet f. 1840. Hun reiste til Wisconsin i USA i 1871 og ble der g.m. en farmer som var utvandret fra Drammen.

7. Marit f. 1842, g.m. Lars Larsen Brendås f. 1843, fra Brendåsen Vestre. De reiste til Iowa i Amerika like etter giftermålet i 1869. De skal ha fått iallfall 4 barn, 3 gutter og ei jente.

8. Peder f. 1844, trolig død før 1847.

9. Peder (1847-1901), utvandret til Wisconsin i 1869, senere bosatt i Minnesota. I USA ble han g.m. Kjersti Andersdtr. Græsli f. 1856, fra Gjerdet 167/3. De skal ha fått 4 barn, 2 sønner og 2 døtre. Peder

drev som byggmester i USA og mistet livet i ei fallulykke.

10. Ingebrigt f. 1851. Han utvandret til Wisconsin i 1871 og drev som sagbruksarbeider. I USA tok han navnet Amos Schults, og iallfall etternavnet kan vel gi et hint om at han hørte til Sjurs-slekta. Han ble g.m. Barbro Hoff fra Folldal, og de skal ha fått ei datter.

Lars og Gjertrud

Eldstesønnen Lars Larsen (1833-1908) tok over bygselen i 1868. Han var g. 1. gang m. Gjertrud Larsdr. Løvøen (1835-1866) fra Løvøen 183/2. De fikk dattera:

Maren f. 1865. Hun reiste til Amerika i 1887 og ble der g.m. Joe Micho (også skrevet Michand), en handverker av fransk ætt. I ei løe nede i Brattlia er det innskrevet med blyant: «Siste gang jeg er her, Maren Larsdatter.» Maren døde ung, og i de breva hun sendte heim, fremgår det at hun hadde det vanskelig, med mye sykdom i familien. Maren fikk 2 sønner, som ble oppfostret hos slektninger av mannen:

Lars og Marit

I 1869 giftet Lars seg på nytt med Marit Olsdr. Kojan (1844-1929) fra Kojan Øvre 132/163 ved Aursund. Deres barn:

1. Lars (1869-1960), ugift. Han tok over garden, se nedenfor.
2. Ole (1872-1951). Han bodde her, med en del avbrudd. Sammen med søstera Beret forpaktet han Ustgarden fra 1902 til 1906. Ole var også ei tid i Amerika, der han arbeidet på farmer og i tømmerkogen, delvis sammen med broren Anders og andre utvandrede slektninger.
3. Goro (1874-1956), ugift. Hun ble boende heime. Med Johannes Ingebrigtsen Lunden (1874-1954), se Bakktrø og Lunden, hadde Goro dattera:
Lisbet Marie (1900-1990), g.m. Einar Tomassen Nygård (1898-1975), se Nygård Øvre.
Som 6-åring begynte Goro som gjeter på Storerikvollen. Senere fortsatte hun som budeie, og dette sommerarbeidet hadde hun helt til 1953. I 30 år fungerte hun også som vertinne på Trondhjems Turistforenings hytte ved setra. Goro var også et trofast medlem i Sanitetsforeninga. Hun og søstera Beret strikket mange par votter til basarene som foreninga arrangerte. Det hendte også de bar med seg rokken til møtene der, slik at de kunne spinne ulltråd til vottene de strikket.
4. Jens f. 1877, døde etter 8 dager.
5. Lisbet Marie (1878-1882).
6. Beret (1880-1951), ugift. Hun bodde heime. Med Halvor Larsen Aas f. 1888, se Bønstrøa, fikk Beret dattera:
Elfrida (1907-1989), g.m. Even Olsen Østbyhaug (1901-1979), se Evenhaugen.
7. Anders (1883-1971), g.m. Ragnhild Olsdr. Aune (1892-1962) fra Olagarden, se Bakken 177/17.

Lars

Den tredje Lars Larsen i rekka ble kalt Litj-Sjurs-Lars. Han overtok bygselen og ble sjøleier i Sjursgarden Vestre, da Thomas Angells stiftelser solgte Østbygardene i 1921. Med garden fulgte utmark ved Kranklia, mellom Røvollen og Øvermoen, samt et område mellom Rødalstjønnna og Nea. Bruket fikk også beiterett på Stiftelsenenes eiendom ved Røttesåsen.

Lars hadde hjelp av sine heimeværende søsken til gardsdrifta. I begynnelsen av 1950-tallet hadde garden

ei besetning på omkring 6 kyr, 4-5 kalver, 70 sauer og hest.

Søskena Lars, Ole, Goro og Beret var kjent for å «tverkes» en del, dvs. at de i ulike situasjoner kunne komme med underfundige kommentarer. Lars ble født på setra Storerikvollen. Han kom til for tidlig, og det ble sagt at han var så liten at ansiktet kunne dekkes med et skjeblad (dvs. den tids tre-skjeer). Han nådde imidlertid en høy alder. På 90-årsdagen syntes han det «bar tå» med oppmerksomhet og gaver. Etter at gjestene hadde gått, kom det: «Det e da rusji ker'n kan svindle ti på en dag, å.»

Lars ble en gang spurt om hvorfor han aldri ville danse. «E ha ailler vør så glad at e ha trångt dansa,» var svaret.

Ole ble en dag i slåttonna ute for å sende i veg snusstrålen slik at den traff en av slåttekarene, som for anledningen gikk med bar overkropp. Denne svor opp, men ble av Ole avfeid med replikken: «Årsj tull, det e da fill bront det ska vårrå!»

Ole var også tilsynsmann og dreng ved turisthytta på Storerikvollen. En gang de buførte til setra, hadde Ole glemt nøklene til hytta. Han «la ti en dyr en», vendte umiddelbart heim og hentet nøkkelen, og gikk så direkte tilbake til Storerikvollen. Det ble altså en spasertur på ca. 75 km den dagen.

Leif

Lars Larsen var ugift, og i 1954 overlot han garden til brorsønnen Leif Østby (1921-1975) fra Bakken. Søstera Johanna Marie flyttet også hit og bodde her til 1976, da hun flyttet inn i eget hus på Arnhaugen.

Leif satte opp nytt fjøs i 1964, og det gamle fjøset fra 1810 ble revet 2 år senere. I 1974 ble det bygd nytt våningshus. Fjøset fra 1810 ble revet i 1980, og det nye gardstunet ligger et stykke lenger oppe enn det gamle.

Leif omkom under garnfiske på Essandsjøen, sammen med brorsønnen Alfred Østby, se Bakken.

Ragnhild og Ketil

I 1976 ble garden overtatt av Leifs brordatter Ragnhild Østby f. 1956, se Bakken 177/17. Hun ble g.m. Ketil Nilsen f. 1954, fra Trondheim, og han ble medeier i garden. Ketils mor Mary Diana (Dahl) f. 1927 var fosterdatter på Aunemoen, se denne.

Ketil og Ragnhild restaurerte og bygde på fjøset i 1984, og de driver nå mjølkeproduksjon med 9 årskyr. I tillegg til en del kalver har de også omkring 35 vinterforede sauer. Utenom gardsdrifta arbeider Ketil som maler ved TEV Nea- verkene.

Ragnhild og Ketil har barna (de bruker Østby Nilsen som etternavn):

1. Lars f. 1979.
2. Marit f. 1982.
3. Karen f. 1984.

Sjursgarden Vestre har i dag et dyrket areal på ca. 150 dekar. De ulike utmarksteigene utgjør omkring 2.700 dekar, herav er ca. 370 mål produktiv barskog. Garden har som de andre Østby-bruka andel i felleseiet ved Øyfjellet og rett til fangst og fiske i Essand-allmenningen. I sistnevnte har bruket også rett til beite, slått og setring i et område nord for Essandsjøen.

Garden har hatt 2 setervoller: Røvollen ved Gammelvollsjøen ble brukt som vår- og høstseter. Seterhus på

Storerikvollen ble først bygd av den eldste Lars Larsen i 1836, og denne var i bruk til siste halvdel av 1960-tallet. Senere deltok garden på fellessetra ved Sunna en periode, før denne ble nedlagt.

Det var ved setra på Storerikvollen at Trondhjems Turistforening først leide husrom, og senere oppførte egen turishytte. Se bilde av seterstua på Storerikvollen på side 153 i bind 2.

På gardens eiendom ved Kranklia er det regulert 15 hyttetomter. Av disse er nå 7 frasolgt, mens 5 er bortbygget.

SJURSGARDEN ØSTRE

(Tidligere navn: Østby Søndre)

g.nr. 177, h.nr 11

Etter Jens Pettersens død i 1834 ble Sjursgarden delt, og to av svigersønnene til Jens fikk bygsel på hver sin gardpart. Bygselen på Sjursgarden Østre ble utlyst på auksjon av Thomas Angells stiftelser, og Tomas Pedersen fikk tilslaget på dette bruket. De to gardene ble imidlertid ikke matrikulert som adskilte bruk før omkring 1860.

Beret og Tomas

Beret Jensdtr. (1804-1888) fra den gamle Sjursgarden var g.m. Tomas Pedersen (1793-1863) fra Stuedal Øvre. Fra omkring 1825 hadde de bodd i Sjursgjardet (Bakken), som var utlagt som plassrom fra Sjursgarden. Ved garddelinga fulgte denne plassen Sjursgarden Østre.

På bygselauksjonen i 1834 var Tomas altså høystbydende. Han forpliktet seg til å betale Stiftelsene ei årlig avgift på 4,5 spd. sølv. Han måtte også stille kausjonist for beløpet, og dette ble Peder Hansen Gresli i Per-Hansagarden. Kontrakten skulle gjelde i forpakterens, hans hustrus og «tilkommende Hustruers Levetid».

Det nye gardstunet oppsto like øst for Sjursgarden Vestre, som beholdt det opprinnelige tunet til Sjursgarden. Tomas og Beret fikk likevel med en del av de gamle husa, bl.a. ei stuebygning, et stabbur og to «fehus», samt «seterskjul» både på Gammelvollen og ved Sankåa.

Trolig ble husa på gardstunet brukt der de sto den første tida, mens senere husbygging skjedde rundt nytt tun.

Ved folketellinga i 1865 satt enka Beret Jensdtr. med bygselen, og hun fikk hjelp til gardsdrifta av sønnen Jens og familien. Yngstebarna Even og Petternille var også heimeværende dette året. Garden hadde nå ei besetning på 10 storfe, hest, 15 sauer og 5 geiter. De sådde årlig 1/2 tønne bygg og 2 tønner poteter. Ifølge matrikelutkastet av 1864 hadde garden (sammen med plassrommet Bakken) et dyrket areal på 30,5 mål samt 34,5 mål natureng. Innmarka ga ei avling på 60 høyllass, og de tok 105 lass fra markaslåttene.

Tomas og Beret hadde barna:

1. Jens (1826-1882), g.m. Berte Tomasdtr. Aune (1821-1906) fra Bortstuggu. Neste brukere, se nedenfor.
2. Peder (1828-1915), g.m. Sigrid Larsdtr. Brendås (1835-1926), se Bakken 177/17.
3. Seri (1831-1851).
4. Beret (1833-1904), g.m. Anders Johansen Aas (1834-1908), se Jehangarden.

5. Ole (1836-1914), ugift. Han ble til daglig kalt «Stor-Sjursen». Han var heimehørende på garden, men var mye borte på tømmerhogst og annet arbeid.
6. Guri (1836-1914), g. m. Ingebrigt Olsen Ronning (1832-1911), se Rønningen 177/3.
7. Even (1843-1921), g.m. Gjertrud Jonasdr. (1850-1901), oppvokst på Henmo Midtre. De hadde først bygselen der, senere kom de til Evenhaugen, se denne.
8. Petternille (1846-1891), g.m. enkemann Hans Knutsen Hatlen (1834-1892) fra Eid i Romsdal. Bosatt på Uglan Nordre g.nr. 49 i Selbu. Deres barn:
  - a. Kaja Berntine (1868-1931), ugift. Bosatt i Trondheim.
  - b. Knut Magnus (1870-1908). Utvandret til Amerika i 1891, gift og bosatt i Minnesota.
  - c. Hanna Serine 1872, g.m. Kristian Gunnarsen Slind f. 1867, fra Slindtrøa 143/12 (Jetvadet) i Selbu. Utvandret til Amerika i 1892.
  - d. Tomas Kristian (1873-1964), ugift. Utvandret til Amerika i 1898 og bosatt i staten Washington.
  - e. Håkon f. 1876, utvandret til Amerika i 1897. Gift og bosatt i Portland, Oregon.
  - f. Edvard (1877-1962), g.m. Oline Bø f. 1887, fra Romsdal. Bosatt i Romsdal, senere i Kirkenes.
  - g. Oluf (1879-1960), g.m. Gjertrud Ingebrigtsdr. Reitan f. 1875, fra Ålen. Utvandret til Amerika og bosatt i Nord-Dakota.
  - h. Henrikke f. 1882. Utvandret til Amerika og g.m. E. K. Gjeldsvik fra Romsdal. Bosatt i staten Washington.

Jens og Berte

Eldstesønnen Jens og kona Berte overtok bygselen, trolig på slutten av 1870-tallet. Deres barn:

1. Beret f. 1851, g.m. Jon Jonassen Østby f. 1853 på Henmo Midtre. De var ei tid drivere på Evenhaugen, men reiste til Amerika omkring 1890. Se Evenhaugen, der barna er nevnt.
2. Sigrid (1853-1947), g.m. Tomas Larsen Aune (1855-1944) fra Bakktrø (Litjbakktrøa). De satte opp ei stuebygning ovenfor gardstunet og bodde der, se Nystuggu.
3. Tomas (1855-1942), g.m. Magli Halvorsdr. Aas (1859-1943) fra Halvorsgarden. Neste brukere, se nedenfor.
4. Berte (1856-1957), g.m. Ole Hansen Lian f. 1851. De utvandret til Canada i 1889. Se Lien 172/6, der barna er nevnt.

Tomas og Magli

Jens Tomassen døde i 1882, og bygselen ble nå delt mellom sønnen Tomas og hans onkel Ole Tomassen. De måtte forplikte seg til å gi føderåd til enkene Beret Jensdr. og Berte Tomasdr.

Etter at Ole døde i 1914, ble Tomas Jensen enebroker, og det var han som overtok eiendomsretten til garden etter salget av Østbygardene i 1921. Med garden fulgte utmarksparseller ved Nebjørga, Hammarslettet og Gammelvollsjøen.

*Barna til Tomas Jensen og Magli Halvorsdtr. Østby.
Fra venstre: Martin, Helga, Beret, Inga, Halvor,
Tomas, Maren, Jens og Berte.*

Det ble etter hvert mye folk på garden, og stuebygninga ble påbygd i 1900. Tomas og Magli hadde barna:

1. Berte (1886-1962), g.m. Ole Jonsen Østbyhaug (1880-1962), se Østbyhaug Østre.
2. Jens (1889-1954), g.m. Guri Olsdtr. Aune (1885-1966) fra Grubben. Neste brukere, se nedenfor.
3. Maren (1891-1956), g.m. Ingebrigt Pedersen Svelmo (1892-1970) fra Svelmo Midtre. Se denne, der barna er nevnt. Familien flyttet til Stormoen i Meråker.
4. Tomas (1892-1977). Han reiste til Amerika og ble der g.m. Clara Pedersdtr. Lian f. 1894, se Lien 172/6.
Deres barn:
  - a. Thorfin, g.m. Olive Samdahl fra Milton i N. Dakota, trolig bosatt i Grygla, Minnesota.
  - b. Carole, g.m. Wallace Teigland fra Grygla. Bosatt i Waukegan, Illinois.
  - c. Clayton, g.m. Marion Teiglan, søster av ovennevnte Wallace. Bosatt i Minneapolis, Minnesota.
5. Halvor (1894-1968), g.m. Borghild Karoline Forslund (1896-1949) fra Hoff i Vestfold. Bosatt på Nøtterøy.
Deres barn:
  - a. Magli f. 1920, g.m. Freding Bakke. Bosatt i USA.
  - b. Elsa Gerd f. 1923, g.m. John Erling Johansen f. 1921, fra Tønsberg. Bosatt i Tønsberg.
6. Inga (1896-1967), g.m. Ole Klausen Sollien (1900-1965), se Sollien.
7. Beret (1898-1958), g.m. Iver Jonsen Unsgård (1897-1977), se Stuedal Nedre.
8. Helga (1900-1973), g.m. Per Jonsen Aunemo (1891-1951) fra Aunemo. De ble brukere i Halvorsgarden, se denne.
9. Martin (1902-1982), g. 1. gang m. Elisabeth Lyng f. 1906, fra Patrusvolden. G. 2. gang m. Hildur Konstanse Hegge (1910-1986) fra Horg. Se Østtun.

Jens og Guri

Jens Tomassen og kona Guri overtok garden i 1931. To år senere bygde de nytt fjøs på tunet. Jens fikk også nydyrket ca. 11 mål jord. Omkring 1950 hadde de ei besetning på omlag 6 kyr, 4-5 kalver, hest, gris og 10 sauer.

Guri og Jens fikk barna:

1. Tomas (1920-1962).
2. Ole f. 1924. Se nedenfor.

Ole J. Østby

Han overtok garden i 1962. Husdyrholdet tok slutt året etter at Guri døde, og jorda er nå bortleid til flere nabobruk. Ole arbeidet i mange år som lastebilsjåfør. Han rev fjøset og satte opp nytt bolighus på tunet i 1991.

Innmarka til Sjursgarden Østre er i dag på omkring 50 dekar. De ulike utmarksteigene utgjør i alt ca. 2.780 dekar, av dette er ca. 600 mål produktiv skog. Garden har andel i felleseiet ved Øyfjellet. I Essand-allmenningen har bruket rett til fiske og fangst, samt rett til beite, slått og setring i området ved Sankåvika.

Garden brukte setra på Sjursvollen (Sankåvollen) ved Essand frem til begynnelsen av 1950-tallet. Bakken hadde seterrett i lag med Sjursgarden Østre, og de fortsatte med setringa på Sjursvollen frem til ca. 1955. Etter gardkjøpet i 1921 ble setra Nyvollen ved Gammelvollsjøen tatt i bruk, og denne ble benyttet som vår- og høstseter frem til begynnelsen av 1950-tallet.

NYSTUGGU

Denne stuebygninga ble oppsatt omkring 1880, like øst for tunet til Sjursgarden Østre, på grunn tilhørende denne garden. Tomta ble ikke fradelt med eget bruksnummer.

De som flyttet hit var Sigrid Jensdtr. Østby (1853-1947) fra Sjursgaren Østre, g.m. Tomas Larsen Aune (1855-1944) fra Bakktrø (Litjbakktrøa). Tomas var en del borte på gruvearbeid, og ved folketellinga i 1900 hadde han tilhold i Meråker, beskjeftiget med «Trælastarbeide». I ungdommen var han kjent som en dyktig jeger og fangstmann.

Tomas og Sigrid hadde barna:

1. Ole (1879-1969), g.m. Malvine Johansen fra Tønsberg. Bosatt på Nøtterøy. Ole drev som anleggsarbeider, senere ble han ansatt i Nøtterøy kommune. De hadde ingen felles barn. Før ekteskapet hadde Malvine en sønn:
Alfred Østby. Han ble g. i England under 2. verdenskrig og bosatte seg der.
2. Lars (1884-1967), g.m. Ingeborg Buset (1889-1968) fra Singsås. Se Øvsti.
3. Berte f. 1886. Hun utvandret til Amerika i 1910 og ble der g.m. en svenskættet mann. De skal ha fått 3 barn. Berte levde til hun ble over 100 år gammel.
4. Jens f. 1889, ugift. Utvandret til Amerika.
5. Tomas (1892-1971), ugift. Han arbeidet bl.a. ved gruveanlegget på Kjøli. Tomas bodde på Øvsti en periode etter at broren Lars og kona døde.
6. Iver (1894-1985), g.m. Dagny A. Weierød (1898-1985) fra Sandsvær i Vestfold. Iver var først anleggsarbeider, senere ble han ansatt i Nøtterøy kommune. I likhet med broren Ole var han en ivrig sosialdemokrat, og de var med på å stifte Nøtterøy arbeiderparti. Sammen med bl.a. Trygve Bratteli fikk de reist et Folkets Hus i den svært konservative Nøtterøy kommune. Iver og Dagny fikk barna:
  - a. Signe f. 1921, g.m. Sverre Sulutvedt fra Tønsberg. De bor i Oslo. Signe har arbeidet som husøkonom i Aftenposten, Sverre har bl.a. arbeidet i Arbeiderbladet og som redaktør av Vårt Blad.
  - b. Åse f. 1925, g.m. Bjørn Mainor Jacobsen f. 1930, fra Nøtterøy. Bosatt i Tønsberg. Åse har arbeidet som fotoassistent. Bjørn bl.a. som hvalfanger og reklamekonsulent i Vestfold Arbeiderblad.
7. Kasper (1896-1933). Han var kjent som en habil trekkspiller.

Nystuggu ble revet i 1977.

ARNHAUGEN

g.nr. 177, b.nr. 76

Tomta ble utskilt fra Bakken i 1976 til Johanna Marie Østby f. 1932, se Bakken 177/17. Hun satte opp bolighus her i 1976. Før Johanna flyttet hit bodde hun i Sjursgarden Vestre. Hun arbeider som kontorfullmektig ved Tydal turistkontor.

BAKKEN

Tidligere navn: Sjursgjardet, Halvorsgjardet g.nr. 177, b.nr. 17

Bakken ble utlagt fra Sjursgarden, og plassen fulgte Sjursgarden Østre da bruket ble delt i 1834.

Peder, Marit

De første vi kjenner til som bodde her var Peder Pedersen (1790-1842) og søstera Marit Pedersdtr. (1797-1846) fra Stuedal Øvre. De må trolig ha kommet hit litt før 1810. Ved folketellinga i 1825 bodde de imidlertid på Fossan, og Bakken er ikke nevnt som egen boplass.

Peder var skomaker. Etter som han skalv svært, ble han kalt Skjelv-Per, og søstera ble til daglig kalt Skjelv-Marit.

Tomas og Beret

Bror til Peder og Marit, Tomas Pedersen (1793-1863), ble i 1825 g.m. Beret Jensdtr. Østby (1804-1888) fra Sjursgarden. De flyttet like etter til Bakken og bodde her til 1834, da de fikk bygsel på Sjursgarden Østre. Se denne, der barna er nevnt.

Ole og Guri

Neste bygselhavere ble Ole Halvorsen (Hilmo) (1804-1886) fra Aunet 164/10 i Hilmo, g.m. Guri Pedersdtr. Henmo (1806-1884) fra Henmo Vestre. Ved folketellinga i 1865 er det nevnt at de hadde hest, 8 storfe og 10 sauer, og de satte årlig 2,5 tønner poteter.

Ole og Guri var barnløse, og derfor tok de til seg sytninger, se nedenfor.

Peder og Sigrid

De som kom hit for å hjelpe de gamle var Peder Tomassen Østby (1828-1915), g.m. Sigrid Larsdtr. Brendås (1835-1926) fra Brendåsen Vestre. Peder var sønn av Tomas Pedersen, se ovenfor.

Familien er nevnt bosatt på Bakken allerede i 1865. Dette året var også Anders Klausen fra Søliås «tjenestekarl» her. Peder og Sigrid overtok bygselen av plassen etter at Ole og Guri døde.

Peder og Sigrid fikk barna:

1. Guri (1858-1940), g.m. Johan Andersen Aas (1858-1957), se Jehangarden.
2. Beret (1862-1909). Hun ble boende her. Med Svend Larsen Stuevold (1866-1947) fra Stuevold Østre hadde Beret sønnen:

Peder (1898-1918).

Etter at hun ble enke i 1915, flyttet Sigrid til dattera Guri i Jehangarden.

Johannes og Kari

De siste åra Sigrid var på Bakken, bodde også Johannes Jonsen Uthus og familien her. Johannes f. 1865 var g.m. Kari Olsdr. Nesset f. 1868, og begge stammet fra Flora i Selbu. De hadde vært eiere av garden Lien 172/6 fra 1893, men solgte denne i 1902. Før de kom til Bakken, bodde de ei tid i Rønningen i Østby. Da Bakken ble solgt i 1921, flyttet de til Skogn. Se mer om familien under Lien 172/6, der barna er nevnt.

Anders og Ragnhild

Da Østbygardene ble solgt i 1921, kom det nye folk til Bakken. Dette var Anders Larsen Østby (1883-1971) fra Sjursgarden Vestre, g.m. Ragnhild Olausdr. Aune (1892-1962) fra Olagarden. Med garden fulgte en utmarksteig mellom garden og Øyfjellet. Bakken fikk mindre utmark enn de andre bruka, fordi den var tiltenkt som funksjonær bolig for Stiftelsenes skogvokter, og av den grunn ikke trengte seterbruk. Garden fikk likevel seterrett i lag med Sjursgarden Østre.

Anders hadde dratt til Amerika i 1908, og der skaffet han seg en farm i Dakota. Anders kom tilbake i 1915, og han giftet seg med Ragnhild i 1918. Meninga var å reise til farmen i Dakota. Ragnhild hadde imidlertid liten lyst til å utvandre, og de ble værende her. Farmen i Dakota ble solgt, men Anders så aldri noe til pengene fra dette salget.

Anders var blitt amerikansk statsborger. Etter at han vendte heim i 1915, kom USA med i 1. verdenskrig, og Anders meldte seg frivillig til å tjenestegjøre som amerikansk soldat. Han ble imidlertid ikke innkalt. Som påskjønnelse for å ha meldt seg til krigstjeneste, fikk han av den amerikanske konsul forlenget sitt amerikanske statsborgerskap med 5 år.

Anders og Ragnhild fikk satt opp ny stuebygning i 1937 og nytt fjøs i 1949, og ved nydyrking ble innmarka utvidet med ca. 12 dekar. Først på 1950-tallet besto besetninga av hest, rundt 5 kyr, 2-3 kalver, 13 sauer og 8 geiter.

Anders og Ragnhild fikk barna:

1. Lilly Margrete f. 1918, ugift. Hun ble boende heime og hjalp til med gardsdrifta. Lilly bor nå på aldersheimen.
2. Olaus 1920, g.m. Dagny f. 1927, se Væktarstua. De har tatt over garden, se nedenfor.
3. Leif (1921-1975), se Sjursgarden Vestre.
4. Johanna Marie f. 1932, se Arnhaugen.

Olaus og Dagny

Eldstesønnen Olaus og kona Dagny bygde hus på Løveng ved Væktarstua i 1955, og de bodde der til 1968, da de flyttet til Bakken. De hadde overtatt garden i 1962, men den ble frem til 1968 drevet av Anders og Lilly.

Olaus og Dagny satte opp ny stuebygning da de flyttet hit i 1968, mens Lilly og faren Anders ble boende i gammelstua. Husdyrholdet tok nå slutt. Olaus arbeidet i mange år ved ulike kraftanlegg, og han var ansatt som snekker ved TEV da han gikk av med pensjon. Olaus var varaordfører da Ola Gullbrekken døde i 1967,

og han overtok derfor ordførervervet i bygda frem til 1968. Dagny har drevet mye med veving og strikking.

Dagny og Olaus har barna:

1. Anders f. 1946, g.m. Oddny Margot Vorkinslien f. 1949 fra Dovre. De bodde på Løveng fra 1968 til 1973. Familien er nå bosatt på Røros. Anders er elektriker og arbeider på flyplassen, Oddny arbeider som heimehjelp. Deres barn:
  - a. Roger Olav f. 1969.
  - b. Hege Marian f. 1974.
  - c. Anne Lene f. 1977.
2. Alfred (1952-1975). Han omkom på Essandsjøen sammen med onkelen Leif.
3. Alison Martine f. 1955, g.m. Ole Bjarne Østby f. 1951, se Bersvendsgarden.
4. Ragnhild f. 1956, g.m. Ketil Nilsen f. 1954, fra Trondheim. Se Sjursgarden Vestre.
5. Tore f. 1966, s.b.m. Anne Berit Lerfald f. 1974, fra Vikvarvet. Tore arbeider for tida som journalist ved NRK Sør-Trøndelag.

Innmarka på Bakken er på ca. 30 dekar, og den brukes nå av Sjursgarden Vestre. Utmarksarealet er på omlag 2.000 dekar og ligger øst for garden i retning Øyfjellet. Garden har andel i allmenningen ved Øyfjellet, rett til fiske og fangst i Essand-allmenningen, samt rett til beite, slått og setring i lag med Sjursgarden Østre.

Frem til 1922 setret de på Sjursvollen (Søndre Sankådalsvollen) i lag med Sjursgarden Østre, deretter i lag med Sjursgarden Vestre på Storerikvollen frem til 1941. Etter 2. verdenskrig bygde de eget seterfjøs på Sjursvollen, men bodde i seterstua til Sjursgarden Østre. Setringa her tok slutt etter 1955.

Fra Bakken er fradelt boligtomta Arnhaugen b.nr. 76 i 1976 og hyttetomta Blisterbekken b.nr. 83 i 1981. På sistnevnte sted har Anders og Oddny satt opp gammelstua fra Sjursgarden Vestre som hytte.

SKULTRØ

g.nr. 177, b.nr. 14

Skultrøa ble utlagt fra Sjursgarden like før 1800. Ved delinga av Sjursgarden i 1834 fulgte Skultrøa Sjursgarden Vestre.

Ole og Ragnhild

De første som slo seg ned her var Ole Evensen Østby (ca. 1750-1835) fra Sjursgarden, g.m. Ragnhild Larsdtr. Østby (1754-1843) fra Bersvendsgarden. Utenom garden arbeidet Ole som omgangsskolelærer. Han overtok denne stillinga da Bernt Saksesen i Ustgarden ble avsatt i 1780, og hadde den helt til 1829. Ole og Ragnhild hadde sønnen:

Even (1782-1864), g.m. Anne Lisbet Pedersdtr. Aune (1788-1839) fra Storaunet. Se nedenfor.

Even og Anne Lisbet

De overtok bygselen etter hans foreldre. Even tok over posten som omgangsskolelærer etter faren, og han fortsatte i stillinga til 1857. Even vikarierte som kirkesanger (klokker), og i tillegg drev han som skredder.

En lærer ble i eldre tid gjerne omtalt som «skule» (i bestemt form «skulinn»), og det var fordi både Ole og

Even var «skuler» at garden ble hetende Skultrøa. Se forøvrig mer om Ole og Even på side 195-197 i bind 1 av bygdeboka.

Even og Anne Lisbet fikk barna:

1. Ragnhild (1815-1885), g.m. Lars Olsen Østby (1816-1866), se Åsdal.
2. Ole (1817-1909), g.m. Lisbet Ingebrigtsdtr. Aune (1821-1913). Hun var oppvokst på Storaunet, der hennes mor Berte Larsdtr. Østby (1795-1852) fra Jensgarden 177/1 ble g.m. Ole Pedersen Aune (1775-1869). Far til Lisbet var Ingebrigt Olsen Østby f. 1791, fra Østbyhaug Østre. Han ble g.m. Sigrid Johannesdtr. Aas f. 1787, se Fongtrøa. Ole og Lisbet tok over bygselen, se nedenfor.
3. Peder (1825-1899), g.m. Guri Olsdtr. Aune (1825-1885) fra Storaunet. De kom til Grubben, se denne.

Ole og Lisbet

De ble neste brukere. I 1865 hadde de hest, 6 storfe, 7 sauer og 3 geiter, og de satte 1 tønne poteter.

Ole hadde såkalt klumpfot, men det hindret ham ikke i å hente høy fra markaslåttene inne ved Remslia øst for Essandsjøen. Avstanden dit er ca. 30 km én veg, og Ole dro høyet til gards på kjelke. Om sommeren smurte Ole føttene inn med tjære og gikk berrføtt.

Ole og Lisbet hadde barna:

1. Even (1841-1924), g.m. Kari Svendsdtr. Aas (1841-1921) fra Jenshauggjardet. Se nedenfor.
2. Ole (1844-1919), g.m. Gorro Olsdtr. Aunetrø (1847-1945) fra Trøen. De kom til Auneaker, se denne.

Even og Kari

Eldstesønnen Even og kona Kari overtok bygselen på 1890-tallet. Deres barn:

1. Ragnhild (1872-1963). Med Konrad Olsen Holm f. 1879, fra Stjørdal fikk hun dattera:
  - a. Karoline f. 1901, g.m. Bjarne Pedersen Nervik f. 1899, fra Kvellogjerdet 66/6 i Selbu. De tok over heimrommet hans og fikk barna:
    1. Per f. 1927, g.m. Gerd Haave f. 1926, fra Selbu. De tok over Kvellogjerdet. Deres sønn Arve f. 1963 er g.m. Berit Østbyhaug f. 1969, se Smistad.
    2. Marit f. 1935, g.m. Alf Ringen (1932-1986) fra Meråker. Bosatt i Meråker.

Det kan forøvrig nevnes at Bjarne Nerviks søster Helga ble gift til Ustpågjørdet, se dette.
Med Henning Larsen Stuedal (1884-1936), se Stuedal Nedre, fikk Ragnhild sønnen:
  - b. Martin (1905-1992), ugift. Han ble boende i Skultrøa og sto for mye av gardsdrifta frem til slutten av 1970-tallet, etter som eieren Konrad (se nedenfor) var borte på anleggsarbeid.
2. Kari (1876-1919), ugift.
3. Ole (1883-1953), g.m. Ingeborg Anna Jonsdtr. Nesvold (1890-1977) fra Nesvoll Vestre 65/1 i Ålen. Se nedenfor.

Ole og Ingeborg Anna

Da Stiftelsene solgte Østbygardene i 1921, var det Ole og Ingeborg Anna som ble eiere av Skultrøa. Mens de hadde garden, ble det bygd ny stue i 1937 (senere påbygd 1965) og nytt fjøs i 1946. Et eldre stabbur på garden var blitt flyttet til sin nåværende plass i 1917. Det opprinnelige tunet lå forøvrig ca. 50 meter ovenfor det nåværende.

Ole fikk utvidet innmarka med ca. 15 dekar. Først på 1950-tallet besto husdyrholdet i Skultrøa av omkring 6 kyr, 4-5 kalver, hest, 11 sauer og 9 geiter.

Ole og Ingeborg Anna hadde barna:

1. Kari (1911-1975), ugift. Hun arbeidet ulike steder som sjukesøster og var sist bosatt i Trondheim.
2. Even (1913-1986), g.m. Ragnhild Leikvold (1912-1988) fra Selbu. Se Østli.
3. Ellen Marie (1916-1993), g.m. Peder Kristensen Garberg Granby f. 1914, fra Selbu. Bosatt på Granby i Selbu. De fikk dattera:
Inger Aslaug f. 1943.
4. Johanna f. 1920, g.m. Ermann Kløften f. 1911, se Kløften Østre.
5. Konrad Magne (1924-1975), g.m. Ragnhild Græsli f. 1921, fra Tømmerås. Neste brukere, se nedenfor.
6. Kristine f. 1926, g.m. Ole Gundersen fra Trondheim. Bosatt i Trondheim. Deres barn:
  - a. Sissel f. 1952, g.m. Torleif Hjeltnes f. 1951, fra Bergen. Bosatt i Trondheim.
  - b. Morten f. 1957, ugift.

Konrad og Ragnhild

De overtok garden i 1968. Utenom garden arbeidet Konrad i mange år ved ulike kraftanlegg, både i og utenfor bygda. Gardsdrifta ble omlagt fra mjølkeproduksjon til sauehold sist på 1960-tallet.

Ragnhild og Konrad fikk barna:

1. Ingrid f. 1955, g.m. Bjarne Rogneslien f. 1947, fra Støren. De bor på Grua (Hadeland), og Bjarne er ansatt ved NSB. Deres barn.
  - a. Øyvind f. 1978.
  - b. Bente f. 1982.
2. Astrid f. 1958, se nedenfor.
3. Lisbet f. 1962, g.m. Alfred Kristiansen f. 1961, fra Lørenskog. De bor i Trondheim, der Lisbet arbeider som poststyrer. Alfred er kjøkkensjef ved restauranten Havfruen. De har ei fosterdatter:
Lillian f. 1988.

Astrid og Petter

Astrid tok over garden i 1982. Et nytt bolighus ble oppsatt i 1984, og hun bor nå der med familien. Mora Ragnhild bor i den eldre stuebygninga.

Astrid er g. m. Petter Olaus Eggen f. 1955, fra Stjørdal. Husdyrholdet var blitt avviklet i slutten av 1970-åra, men ble tatt opp igjen i 1982. Astrid og Petter driver nå bruket med ca. 50 vinterförede sauer. Utenom gardsdrifta arbeidet begge tidligere som barnehageassistenter. De har nå permisjon fra dette arbeidet og driver Tydal Kafé.

Fra et tidligere ekteskap har Astrid barna:

1. Anna Gunhild Nysetvold f. 1981.
2. Vera Karita Nysetvold f. 1982.

Astrid og Petter har barna:

3. Newell Konrad f. 1988.
4. Ståle Romund f. 1991.

Innmarka i Skultrøa er i dag på ca. 30 dekar. Det totale utmarksarealet er på ca. 3.320 dekar, herav omkring 400 mål produktiv skog. Utmarka er fordelt på parseller øst for garden, ved Morbekken og øst for Kranklia. I tillegg har garden andel i felleseiet ved Øyfjellet.

Til bruket hører rett til fangst og fiske i Essand-allmenningen, samt rett til beite, slått og setring i lag med Sjursgarden Vestre.

Skultrøa setret i lag med Sjursgarden på Storerikvollen. og setringa der tok slutt omkring midten av 1960-tallet.

Fra parsellen øst for Kranklia ble det i 1986 fradelt 3 hyttetomter med b.nr. 86, 87 og 88. Det ble imidlertid nedlagt byggeforbud på disse, etter som det er gjort funn av fredede kulturminner i området.

RØNNINGEN

g.nr. 177, b.nr. 3

Rønning-navnet, som er brukt mange steder i landet, skriver seg fra rydning, dvs. et nyryddet bruk. Østby-Rønningen, som denne garden også er blitt kalt, ble ryddet på mark som lå under Jensgarden, som igjen var leilendingsbruk under Tomas Angells stiftelser. Det er uklart hvilken form for bygselavtale som ble gjort til å begynne med, men ved skifte av bygselhaver i 1810 er det nevnt at den nye husmannen Ole Berntsen skulle betale bygselavgift til oppsitteren i Jensgarden.

Gardstunet til Rønningen lå rett øst for Åsen, der Kveldsro (Rønningen 6 og 1) nå befinner seg, se nedenfor.

Bernt og Sara

De som ryddet garden var Bernt Jonsen Østby (ca. 1750-1816) fra Jensgarden 177/1, g.m. Sara Olsdtr. Aas (ca. 1751-1836) fra Ol-Olsgarden. De hadde barna:

1. Jon (1779-1832), g.m. Ragnhild Olsdtr. Meløkken f. 1785. De ble brukere på hennes heimrom, husmannsplassen Melykkja under Meium Nedre 18/4 på Selbustrand. Deres barn:
  - a. Ola f. 1810, g.m. Helke Tomasdtr. Varmdal f. 1810, fra Selbu. De bodde ei tid i Børsa, senere i Trondheim, deretter kom de til Teksdalsaunet i Bjugn.
  - b. Sara (1811-1893), g.m. Even Pedersen Solemstrøen (1809- 1884). Bosatt i Hesttrøa på Selbustrand.
  - c. Marit f. 1811 (tvilling), døde som spedbarn.
  - d. Marit (1814-1816).
  - e. Marit (1816-1817).
  - f. Bern (1818-1821).
  - g. Ola (1820-1821).
  - h. Ragnhild f. 1822, flyttet til Mostadmarka i 1845.
  - i. Marit f. 1825, Hyttet til Stjørdal i 1840.
  - j. Bern (1827-1829).
2. Ole (1781-1817), g.m. Ingeborg Olsdtr. Aas (1772-1806), trolig fra Lunden. De fikk sønnen: Ole (1805-1807).
3. Ole (ca. 1786-1867), g.m. Agnis Jørgensdtr. (1790-1863). De tok over bygselen, se nedenfor.

4. Ragnhild (1790-1841), g.m. Ole Pettersen Henmo (1794-1869) fra Henmo Vestre. Se Vardhusbakken.
5. Ingebrigt f. 1794, døde etter 1 døgn.
6. Bernt (1795-1849), g.m. Berit Tomasdr. (1794-1820) fra Åsbakken på Ner-Hårstad i Selbu. De bodde på Sveen 135/5 i Selbu. Deres barn:
  - a. Tomas (1821-1896), g.m. Ingeborg Torkjelsdr. Eidemsneset f. 1819. Bosatt i Uthuslia 126/5 i Selbu.
  - b. Sara f. 1825, g.m. Mikkel Jonsen Mosletthafellen (1822-1879). De bodde ei tid på Nordli 129/20 i Selbu, senere reiste familien til Amerika.
  - c. Ole (1829-1902), g.m. Ingeborg Nilsdr. Bergsneset (1835-1893) fra Nessbakken 132/7 i Selbu. De bodde på Oles heimrom.
  - d. Anne f. 1832, g.m. Esten Arntsen Evjsveen (1826-1912). De bodde på Svea 64/14 (Godlibjørga) i Selbu.
  - e. Beret (1836-1929), g.m. John Nilsen Stokke (1828-1910) fra Stokkfætta 19/5 (Grøndal) i Selbu. Deres sønn Nils kom til Seteråen, se denne.

Ole og Agnis

Det ble den tredje sønnen Ole Berntsen (ca. 1786-1867) som tok over bygselen av Rønningen i 1810. I festekontrakten het det at Ole skulle betale til leilendingen (dvs. bonden i Jensgarden) 1 riksdaler og 2 ort så lenge faren Bernt levde, senere 2 riksdaler.

Ole ble g.m. Agnis Jørgensdr. (Aas) (1790-1863). Hun var født i Tydal av foreldre Jørgen Jørgensen (f. ca. 1751) og Agnis Klausdr. (f. ca. 1752). De var trolig innflyttere, og familien er nevnt bosatt på Løvøya ved folketellinga i 1801. Jørgen kalles da inderst og daglønner.

I 1865 hadde de i Rønningen hest, 5 kyr, 2 sauer og 1 geit. Årlig utsæd var 2 tønner poteter. Det er ikke nevnt at de sådde korn.

Ole og Agnis hadde barna:

1. Bernt (1816-1881), g. 1. gang m. Beret Pedersdr. Lillebrekken (1822-1881). G. 2. gang m. Kjersti Jonsdr. Se Lillebrekken.
2. Ole (1817-1896), g.m. Guri Olsdr. Græsli (1820-1867) fra Uststuggu (Jo-Nilsgarden). Se Rønningsrommet.
3. Jørgen f. 1823, g.m. Marit Ingebrigtsdr. Aune f. 1832, trolig fra Meråker. Familien losjerte på Funtaunet i Meråker. De fikk dattera:
Eli f. 1860.
4. Sara f. 1826, g.m. Lars Ingebrigtsen Kirkvold (1826-1859), se Ustpågjardet. Deres barn:
  - a. Ingebrigt (1851-1932), g.m. Kjersti Jonsdr. Meråker (1851-1931) fra Meråker. Ingebrigt var banevokter ved Jernbanen, og de bodde på Øisanden 127/19 i Hegra. Deres barn:
    1. Lars f. 1880.
    2. Ludvig f. 1884. Utvandret til Amerika.
    3. Signe Kristine f. 1887, g.m. Birger Råtrø, bosatt i Meråker.
    4. Agnes Elfrida (1891-1895).
    5. Inga Kristine (1893-1938), g.m. Peder Jørgensen Myran (1894-1950).
    6. Agnes Elfrida 1896, g. på Røros m. Jon Solli f. 1878.
  - b. Ole (1851-1935) (tvilling), g.m. Anne Olsdr. Aunetrø (1852-1937) fra Trøen. De kom til Uglemstrøen

49/8 (Tydalstrøa) i Selbu. Se Trøen 168/1, der barna er nevnt.

c. Erik (1853-1861).

d. Jon (1856-1885), g.m. Anne Lisbet Larsdtr. Åsdal (1854-1891), se Åsdal.

e. Lisbet (1859-1936), g.m. Grim Tomassen (1856-1905) fra Marstad 82/1 i Selbu. Familien reiste omkring på ulike jernbaneanlegg. De holdt til sønnafjells da Lisbet ble syk. Grim kjørte henne til sykehus, og på tilbakevegen sprang hesten løpsk, med den følge at Grim mistet livet. Som enke flyttet Lisbet etter ei tid til Selbu. Hun og Grim hadde barna:

1. Tomas (1882-1944), g.m. Jenny Mathilde Andreassen (1890-1976), bosatt i Oslo.

2. Lars (1885-1950), ugift. Han reiste til Amerika.

3. Marit (1887-1976), g.m. Ole Jonsen Åslien (1871-1952), se Åslien.

4. John (1890-1965), g.m. Mali Åfar (1895-1981) fra Øksendal. Bosatt på Tingvoll.

5. Anna (1899-1982), g.m. Haldor P. Røsset (1894-1951) fra Selbu. Bosatt på Røsset Østre 78/1 i Selbu.

6. Serianna (1901-1916). Hun vokste opp hos sin morbror Ingebrigt.

Sara Olsdtr. ble altså enke i 1859. I 1865 er hun notert som losjerende på husmannsplassen Bakken i Ås, og hun «nyder Understøttelse af Tydals Fattigkasse.» Sammen med henne var da barna Ingebrigt og Lisbet. Sønnen Ole vokste opp hos morbroren Ingebrigt her i Rønningen, mens Jon vokste opp i Brendåstrøa.

5. Klaus (1829-1909), g.m. Berit Ingebrigtsdtr. Bergehaug (1817-1894), se Bergehaug.

6. Ingebrigt (1832-1911), g.m. Guri Tomasdtr. Østby (1839-1908) fra Sjursgården Østre. Se nedenfor.

Ingebrigt og Guri

Yngstesønnen Ingebrigt og kona Guri overtok bygselen i 1872. De satt trangt i det økonomisk. Ingebrigt hadde gjeld til mange handelsmenn og privatpersoner, og flere av kreditorene hadde pant i husa på plassen. Fattigstyret måtte tre til med støtte flere ganger, men prøvde å hindre at husa ble solgt på tvangsauksjon, da dette bare ville øke behovet for understøttelse. Fra 1911 ble plassen bortleid til Ole Sivertsen Østby (se Gammalgården og Bersvendsgården) mot at han tok på seg forsørgelsen av Ingebrigt.

Ingebrigt og Guri hadde barna:

1. Beret (1862-1926), g.m. Hans Ingebrigtsen Løvøen (1861-1936), fra Ustpågjørdet. De utvandret til Amerika i 1890. Se Ustpågjørdet, der barna er nevnt.

2. Ole (1864-1929), g.m. Kari Jakobsdtr. Graae (1866-1953), fra Østeraunet. Omkring århundreskiftet eide og drev de Halvorsgården. Se denne, der barna er nevnt. Familien flyttet senere til Lånke.

3. Tomas (1867-1955), g.m. Beret Taraldsdtr. Aas (1874-1921) fra Berget (Vestre). De ble brukere i Berget 171/1 fra 1907, etter at Berget Øvre var blitt delt i 1902.

4. Ole f. 1870. Han var bosatt i Sverige ei tid, før han reiste til Amerika.

5. Serri Anna (1875-1955), g.m. Lars Ingebrigtsen Stuedal (1860-1936) fra Nyland 191/4. De var bosatt i Steinkjer-distriktet og hadde barna:

a. Ingebrigt (1898-1980), g.m. Jenny Sagmo (1909-1936) fra Snåsa. Bosatt i Snåsa.

b. Marie (1904-1960), g.m. Sivert Skotvold (1898-1977) fra Melhus. Bosatt i Steinkjer.

c. Inga (1908-1984), g.m. Ingvar Ovesen (1906-1991) fra Steinkjer. Bosatt i Steinkjer.

d. Georg (1913-1979), g.m. Solveig Solberg f. 1914. Bosatt i Mosjøen, senere i Steinkjer.

e. Anna (1916-1981), g.m. Johan Mathisen (1916-1963) fra Verdal. Bosatt i Ogndal.

Etter at Tomas Ingebrigtsen kjøpte en gardpart av Berget Øvre i 1902 og flyttet dit, forsvant den gamle slekta i Østby-Rønningen. Husa ble bortleid til flere leietagere noen år, før de ble revet. Jorda falt tilbake til Jensgarden.

I 1913 ble området der tunet lå fradelt med b.nr. 3 og solgt til Tydal kommune, senere var parsellen i Åsens eie, før kommunen på nytt kjøpte den i 1966. Rønningen hadde også drevet en jordteig vest for bekken, som ble kalt Åsrønningen (175/12). Denne ble fradelt Jenshaugen Vestre i 1914 til lærer Bardo Kr. Rolseth (se Klokkergarden og Lundskogøm), senere ble Åsrønningen tillagt Åsen.

I dag er området ved Rønningen regulert til boligfelt, se nedenfor.

RØNNINGSGJERDET BOLIGFELT

Opprinnelig g.nr. 177, b.nr. 3

Tydal kommune kjøpte i sin tid parsellen Kveldsro, fradelt Jensgarden som b.nr. 3 i 1913. Planen var å bygge aldersheim på stedet. Dette ble det ikke noe av, og eiendommen ble senere overtatt av garden Åsen i bytte med veggrunn. I 1966 kjøpte kommunen området tilbake fra Åsen. Det var forøvrig her den gamle husmannsplassen Rønningen lå.

Året før hadde kommunen kjøpt en teig av Jensgarden, som ble kalt Rønningen og gitt b.nr. 46. I 1968 kjøpte kommunen ytterligere en teig av Jensgarden og kalte den Rønningen III, med b.nr. 51.

Hele området ble regulert til boligfelt og ny veg bygd. Kommunen satte opp flere utleieboliger i området. En del av disse er senere solgt, og flere tomter for privat bebyggelse er fradelt. Boligfeltet har også blitt utvidet noe i østlig retning med boligtomter fradelt Jensgarden, Bersvendsgarden og Nordgarden.

RØNNINGEN 10

g.nr. 177, b.nr. 57

Eiendommen ble fradelt Jensgarden i 1957 til Tydal kommune, som satte opp utleiebolig her i 1971. Leieboere er Jon Gullbrekken f. 1923 se Gullbrekken, g. 2. gang m. Gerd Myhre f. 1930, fra Oslo. Jon har arbeidet som lærer og klokker i Tydal. Han bodde i Klokkergarden fra 1950 til 1958, senere i leiligheten ved tidligere Ås skole (Lundbakken 174/48), før han flyttet hit med familien. Gerd arbeider nå som hjelpepleier. Før hun kom til Tydal, arbeidet Gerd i mange år som kontorfullmektig i Vegdirektoratet.

Jon var g. 1. gang m. Ingeborg Svelmo (1924-1957), se Nyhagen. Hun omkom ved ei bilulykke.

Barn i 1. ekteskap:

1. Odd Jørund f. 1951, g.m. Anne Jorid Olesen f. 1956, fra Otta. Begge har veterinærutdanning og bor og arbeider i Rissa. Deres barn:
  - a. Lars f. 1985.
  - b. Øystein f. 1987.
2. Gunda f. 1953, g.m. Ahmed Bourouchou f. 1954, fra Algerie. De bor i Nittedal, der Gunda er barnehageleder og Ahmed arbeider i Postverket. Deres barn:

- a. Monica f. 1983.
- b. Jon Idir f. 1985.
- c. Camilla f. 1989.

Jon og Gerd har barna:

1. Hilde f. 1963, g.m. Finn Seglem 1959, fra Haugesund. De bor i Stavanger. Hilde er sjukepleier og Finn sivilingeniør. Barn:
  - a. Morten f. 1987.
  - b. Ingrid Marie f. 1990.
  - c. Linn Kristin f. 1992.
2. Jon Frode f. 1965. Han er utdannet elektriker og har bl.a. arbeidet ved Tydal komm. kraftverk.
3. Dag Vegard f. 1971.

GJETHAUGEN

g.nr. 177, b.nr. 74

Tomta ble fradelt b.nr. 57 (Tydal kommune) i 1975 til Teodor Brandfjell f. 1926, se Essandheim og Utsikten, g.m. Mette Setsaas f. 1944, fra Trondheim. De satte opp bolighus i 1975 og uthus i 1979. Før de flyttet hit, hadde familien bodd på Utsikten. Teodor drev båtrute med egen båt på Essandsjøen fra 1948 til 1982, og han har også vært engasjert med reindrift. Mette er lærer ved skolen i Tydal.

De har barna:

1. Morten f. 1970, s.b.m. Mona Danielsen fra Røros. De bor på Røros og Morten arbeider som snekker.
Deres barn:

Aina Helen f. 1990.
2. Erik f. 1972.

BELLEVUE

g.nr. 177, b. nr. 65

Dette b. nr. ble utskilt fra b. nr. 57 (Tydal kommune) i 1973. Kommunen hadde bygd utleiebolig her i 1970. Eiendommen ble i 1973 kjøpt av John Evjen f. 1937, fra Selbu, g. m. Randi Ottem f. 1951, se Bringbo. Et uthus ble bygd i 1975.

John bodde tidligere på Solhaug. Han har bl.a. arbeidet ved TEV, og ei tid var han også kommunekasserer i bygda. Han er nå ansatt som konsulent ved kommunens næringskontor. Randi har bl.a arbeidet som bokholder ved Væktarstua hotell.

Deres barn:

1. Berit f. 1969, s.b.m. Eivind Ottesen f. 1965, fra Børsa. De bor i Trondheim, der Berit arbeider som EDB-lærer og Eivind som systemutvikler i et EDB-firma. Deres barn:

Christoffer f. 1993.
2. Mari f. 1971, s.b.m. Bjørn Kløften f. 1965, se Smedgjerdet.
3. Siri f. 1976.

RØNNINGEN 8

g.nr. 177, b.nr. 100

Dette b.nr. ble fradelt b.nr. 57 (Tydal kommune) i 1991. Kommunen bygde utleiebolig her i 1972, og huset har senere hatt flere leieboere. I 1991 ble eiendommen kjøpt av Anne-Karin Brandsfjell f. 1944 (pikenavn: Hugås) fra Trondheim. Hun ble g.m. Sigmund Brandsfjell (1933-1990), se Essandheim. Anne-K. er utdannet sykepleier og arbeider ved Tydal legekantor. Sigmund var reineier.

Deres barn:

1. Hanne Sofie f. 1971.
2. Wanja f. 1978.

Anne-Karin er nå eier av Essandheim.

BAKKETUN

g.nr. 177, b.nr. 62

Tomta ble fradelt Jensgarden 177/1 i 1972 til Olav Birger Østbyhaug f. 1939, se Evenhaugen, g.m. Paula Jorid Dragsten f. 1946, fra Halstad 65/54 i Selbu. De bygde bolighus og uthus i 1973. Paula arbeider som kontorfullmektig ved teknisk kontor i Tydal kommune. Olav B. har arbeidet som snekker og er nå ansatt ved teknisk etat i kommunen.

De har sønnen:

Erik f. 1973.

BJØRKLY

g.nr. 177, b.nr. 52

Tomta ble fradelt Jensgarden 177/1 i 1969 til Arnold Magnar Kvitland f. 1931, fra Rissa, g.m. Synnøve Østby f. 1937, se Bønstrø. De satte opp bolighus i 1969 og garasje i 1975. Arnold kom til Tydal som anleggsarbeider, og han var i mange år ansatt hos AS Anlegg. Synnøve har arbeidet som renholder ved Tydal samvirkelag.

Deres barn:

1. Sonja f. 1958. Hun er bosatt i Trondheim og arbeider der ved en barnehage.
2. Anita f. 1959, s.b.m. Ingjald Græsli f. 1948, se Bernheim.
3. Laila f. 1963, se Rønningen 6.

RØNNINGEN 7 (Kveldsro)

g.nr. 177, b.nr. 3

Om eiendommen Kveldsro, se innledinga om Rønningsgjerdet. Tydal kommune satte opp denne

utleieboligen i 1970, mens Rønningen 6 var blitt oppsatt i 1967. Tomta til begge heter Kveldsro og har b.nr. 3.

Rønningen 7 har hatt mange leietakere. Nåværende leieboere er Heidi Selboe f. 1969, fra Selboe 181/89, s.b.m. Tor Morten Welve f. 1968, fra Helgetun. Heidi er utdannet sjukepleier og arbeider nå som avdelingsleder ved Tydal helsehus. Tor M. arbeider som bilmekaniker ved NSB i Trondheim.

RØNNINGEN 6 (Kveldsro)

g.nr. 177, b.nr. 3

Dette b.nr. tilhører parsellen Kveldsro, som opprinnelig ble fradelt Jensgarden til Tydal kommune i 1913. Kommunen satte opp denne utleieboligen i 1970, og huset har senere hatt mange leietakere.

Nåværende leieboer er Laila Kvitland f. 1963, fra Bjørkly 177/52. Hun arbeider som vikar ved Tydal postkontor. Laila har sønnen:

Mats f. 1988.

RØNNINGEN 3, 4 og 5

g.nr. 177, b.nr. 51

I 1967 bygde Tydal kommune på dette b.nr. tre vertikaldelte utleieboliger, hver med to hybelleiligheter. Siden har leilighetene hatt mange leietakere. Nåværende beboere er:

3 A: Astrid Skreddernes f. 1968, fra Jøa i Namdalen. Hun arbeider som avdelingsleder ved barnehagen i Husvoldlia.

3 B: Peggy Paulsby f. 1953, se Lyslo. Peggy var tidligere g.m. Ingebrikt Saxe Aasen f. 1947, se Aasen. De har sønnen Jon f. 1979.

4 A: Jan Egil Nilsen f. 1956, fra Skjervøy. Jan Egil kom til Tydal som lærervikar.

4 B: Ole Rotvold Waagan f. 1967, fra Berget Nedre. Ole er utdannet elektroingeniør og arbeider som maskinist ved TEV Neaverkene.

5 A: For tida ubebodd (juni 1994).

5 B: Johan Renander f. 1936, fra Oppdal. Han er pensjonist og flyttet inn her i 1993.

RØNNINGSBAKKEN 1

g.nr. 177, b.nr. 71

Trondheim E-verk bygde tjenestebolig her i 1973, og tomte ble utskilt fra Jensgarden og tinglyst i 1975. Eiendommen ble tilflyttet i 1973 av Dagfinn Ekker f. 1944, fra Steinkjer, g.m. Eva Sørli f. 1944, fra Sparbu. De kjøpte eiendommen av TEV i 1978. Før de flyttet hit bodde familien på Bakkebo.

Dagfinn er ingeniørutdannet og ansatt som seksjonsleder ved TEV Neaverkene. Eva arbeider som

barnehageassistent. Deres barn:

1. Odd Ivar f. 1966, s.b.m. Grete Hilmo f. 1966, fra Åsheim. De bor på Kyrksæterøra og Odd Ivar arbeider som avdelingsingeniør i Hemne kommune. Deres barn:
  - a. Stine f. 1991.
  - b. Hans Fredrik f. 1993.
2. Anne Grete f. 1968, s.b.m. Lars P. Franzén 1965, se Neabyen bolig 7.
3. Trine Lise f. 1970. Hun bor i Sandnes, der hun arbeider for konfeksjonsfirmaet Cubus.
4. Liv Kirsti f. 1973.

RØNNINGSBAKKEN 2

g.nr 177, b.nr. 72

Huset ble bygd som tjenestebolig av TEV i 1973, og tomte utskilt fra Jensgarden og tinglyst i 1975. Boligen ble tilflyttet i 1973 av Bjarne Kristian Uthus f. 1945, fra Uthus Søndre 126/4 i Selbu, g.m. Bodil Rygg f. 1950, fra Stormyråsen 64/16 i Selbu. I 1978 kjøpte de eiendommen av TEV. Familien bodde først i Berggård Øvre, senere på Solhaug. Bjarne er kontorfullmektig ved TEV Neaverkene, Bodil er biblioteksjef i Tydal kommune.

Deres barn:

1. Bård Olav f. 1970.
2. Marit f. 1972.

RØNNINGEN 2

g.nr. 177, b.nr. 46

Parsellen Rønningen ble fradelt Jensgarden i 1965 til Tydal kommune, som i 1967 satte opp to utleieboliger der. Rønningen 2 har hatt mange leietakere, og i 1992 ble huset tilflyttet av Kjell Ame Dolmseth f. 1960, fra Steinkjer, s.b.m. Karen Margrete Okstad f. 1962, fra Levanger. Kjell A. er miljøvernrådgiver i Tydal kommune og Karen M. arbeider som lærer ved skolen i bygda.

RØNNINGEN 1

g.nr. 177, b.nr 46

Kommunal utleiebolig bygd i 1967 på samme b.nr. som Rønningen 2 (se nedenfor). Leieboere siden 1993 er Ragnhild Aune f. 1941, og dattera Snøfrid f. 1976. Ragnhild er opprinnelig fra Selbu og brukte etternavnet Sesseng før hun giftet seg med Olaus Aune (1925-1990), se Olagarden. Da hun ble enke, overlot Ragnhild garden til sønnen Håkon Kåre. Ragnhild og Snøfrid flyttet først til Bønstrø i 1992, deretter til Rønningen 1.

Ragnhild arbeider som heimehjelp i kommunen. Hun og Olaus fikk barna:

1. Guri Ingeborg f. 1962, bosatt på Levanger. Fra et tidligere samboerskap med Bjørn Sørensen fra Hommelvik har hun barna:

- a. Lisbeth f. 1984.
- b. Heidi f. 1988.
2. Håkon Kåre f. 1963, s.b.m. Gunhild Vigdal f. 1968, fra Hundhamaren. Se Olagarden.
3. Kari f. 1967, g.m. Morten Iversen fra Hommelvik. De bor på Stjørdal og har sønnen:
Håvard f. 1990.
4. Snøfrid f. 1976.

BJØRKHAUGEN

g.nr. 177, b.nr. 89

Tomta ble utskilt fra Jensgarden og tinglyst i 1987, bolighuset tilflyttet samme år. Eiere er Jan Egil Østbyhaug f. 1958, se Aspli, g.m. Heidi Garberg f. 1959, fra Hommelvik. Jan E. er utdannet bilmekaniker og har i den senere tid arbeidet med asfaltering for firmaet Nodest Veidekke. Heidi er ansatt som funksjonær ved Selbu Sparebank. Deres barn:

1. Tonje f. 1983.
2. Mats f. 1989.

ØSTLUND

g.nr 177, b.nr. 92

I 1987 ble dette b.nr. utskilt som egen tomt fra b.nr. 95, en kommunal parsell som var blitt utskilt fra Nordgarden samme år. Bolighus ble oppsatt i 1987 av Per Inge Nordaune f. 1946, fra Haltdalen, g.m. Oddrun Kjølstad f. 1953, fra Høylandet i Namdalen. Begge er lærere ved skolen i Tydal. Deres barn:

1. Kjersti f. 1979.
2. Tone f. 1983.

BEKKERO

g.nr 177, b.nr. 98

Denne tomte ble utskilt fra b.nr. 96, en parsell som kommunen kjøpte fra Bersvendsgarden i 1988. Bolighus ble oppført samme år av Eivind Østbyhaug f. 1947, se Evenhaugen (Haugen Vestre). Han var tidligere g.m. Kirsti Hilmo f. 1959, se Åsheim. De fikk to døtre, som begge bor på Bekkero:

1. Elin f. 1979.
2. Dorteia f. 1983.

Eivind overtok Evenhaugen i 1976 og drev garden til 1987, da hans bror Dagfinn kjøpte den. Eivind arbeider nå som snekker ved Tydal Trappefabrikk AS.

ASPLUND

g.nr 177, b.nr. 47

Tomta ble fradelt Jensgarden i 1967 til Eilif Brandsfjell (1930-1989), se Essandheim, g.m. Ragnhild Kløften f. 1932, se Kløften Vestre. De bygde bolighus her i 1969 og uthus i 1973. Eilif var reineier og Ragnhild arbeider som renholder ved Tydal kommune.

Deres barn:

1. Hans Einar f. 1954, s.b.m. Ruth Kristin Eggen f. 1955, fra Berkåk, se Granbo 181/97.
2. Kjell Ame f. 1956, s.b.m. Oddrun Heggli f. 1965, fra Røyrvik, se Heimly 173/25.
3. Rolf Egil f. 1972.

SOLTUN

g.nr. 177, b.nr. 45

Tomta ble fradelt Jensgarden i 1964 til Petra Østby f. 1919, se Jensgarden 177/1. Hun satte opp bolighus og uthus her i 1965. Petra var samboer med Johnny Opheim (1916-1983), fra Malm. Hun har bl.a arbeidet som anleggskokke og assistent ved Tydal helsehus. Johnny kom til Tydal som anleggsarbeider, og han var ansatt ved Ranheim Papirfabrikk da han ble pensjonert.

ASPÅS

g.nr. 177, b.nr. 25

De som slo seg ned her, var Ingebrigt Størseth (1906-1986), g.m. Petra Østbyhaug (1897-1981) fra Evenhaugen. Bolighus ble oppsatt i 1932 og uthus i 1935. Husa ble bygd på grunn tilhørende Jensgarden i Østby. Eiendommen ble kjøpt og utskilt med eget b.nr. først i 1956, og da til sønnen Jonas. Tomta var på 5 dekar, og kjøpesummen 60 kroner.

I 1941 kjøpte Ingebrigt og Petra eiendommen Storekra fra Oliver Rotvold. De drev nå jorda der, mens dyra ble holdt i fjøset i Aspåsen. Omkring 1950 var besetninga på 3 kyr, rundt 3 kalver samt hest. Utenom bruket arbeidet Ingebrigt i mange år på ulike kraftanlegg i dalføret.

I 1981 ble Storekra solgt til Tydal kommune, som regulerte området til boligfelt. Skogen ble beholdt, og eies fortsatt av Jonas Størseth.

Under 1. verdenskrig hadde Petra arbeid ved Kjøli gruve. Der arbeidet også Hilmar Pedersen Vesterbekmo f. 1895, fra Elsfjord. De fikk sønnen: Hilmar Paul Østby (1918-1968), g.m. Julie Evjemo f. 1925, fra Selbu. Se Liås.

Hilmar Pedersen døde i spanskesjuka, før sønnen Hilmar Paul ble født.

Petra og Ingebrigt Størseth fikk barna:

1. Jonas f. 1933, g.m. Valborg Margrete Kjihl 1939, fra Nærøy. De flyttet til Håvoldsengen i 1965, se dette.
2. Margit f. 1935, g.m. Finn Georg Johannessen f. 1932, fra Fredrikstad. Bosatt i Enebakk. Margit arbeider som sjukepleier, Finn er siv.ing. ansatt i Televerket. Deres barn:
  - a. Kjell Ove f. 1969.
  - b. Sissel Elisabeth f. 1975.

Husa i Aspåsen har i de senere åra vært bortleid til Solveig Sesseng, se Fossvolden. Av tomta gjenstår ca.

1 dekar, etter at en del av eiendommen er avgitt til veggrunn.

Ingebrigt og Petra Størset med barna Margit og Jonas. Til venstre Petras søster Ingeborg Johanna Østbyhaug.

ASPLI

g.nr. 177, b.nr. 41

Tomta ble fradelt Jensgarden i 1959 til Ola Østbyhaug f. 1931, fra Evenhaugen, g.m. Gjertrud Mosleth f. 1937, fra Stenli 96/6 i Selbu. De satte opp bolighus i 1961 og uthus noe senere. Ola har bl.a. arbeidet som drosjesjåfør og anleggsarbeider, og han er nå verkstedmann ved TEV Neaverkene. Gjertrud arbeider som assistent ved Tydal helsehus. Deres barn:

1. Eva Mari f. 1957, s.b.m. Bjørn Høiås f. 1953, fra Trondheim. De bor i Trondheim. Bjørn har arbeidet som rørlegger, men er nå engasjert i fagforeningsarbeid på heltid. De har sønnen: Are f. 1977.
2. Jan Egil f. 1958, g.m. Heidi Garberg f. 1959, fra Hommelvik, se Bjørkhaugen.
3. Odd Georg f. 1959, s.b.m. Grete Skott f. 1960, fra Brekken, se Sølitun.
4. Even f. 1972. Han bor i Trondheim, der han er bilmekanikerlærling.

BRUSTAD

g.nr. 177, b.nr. 43

Tomta ble fradelt Nordgarden i 1964 og bolighus oppført i 1965, uthus i 1984.

Eiere er Einar Storhaug f. 1937, g.m. Marit Alsethaug f. 1938, begge fra Selbu.

Einar er verkstedleder ved TEV Neaverkene og Marit arbeider som landpostbud. De har barna:

1. Per Morten f. 1957, g.m. Elin Sandvik f. 1961, fra Hommelvik. De er bosatt i Selbu, der Per M. driver eget transportfirma. Deres barn:
  - a. Monica (1982-1994).
  - b. Margrethe f. 1985.
  - c. Ole Morten f. 1989.
2. Svein Kåre f. 1960, g.m. Ann-Karin Stenli f. 1962, fra Malvik. De bor i Muruvik. Svein K. er ansatt ved asfalteringsfirmaet Nodest. De har sønnen: Thomas f. 1985.
3. Bjørn f. 1962, s.b.m. Nina Garberg f. 1967, fra Hommelvik. De er bosatt i Hommelvik, der Bjørn nå kjører drosje. Deres barn: Espen f. 1992.
4. Kari f. 1969, s.b.m. Rune Schanke f. 1965, fra Mostadmark. De bor i Trondheim og Kari arbeider som legesekretær.
5. Tove f. 1975.

BJØRKVANG

g.nr. 177, b.nr. 40

Tomt fradelt Jensgarden i 1959 til Jarle Korsvold f. 1933, se Volden, g.m. Mary Lunden f. 1936, se Solheim. De bygde bolighus i 1959 og uthus i 1985. Jarle er nå medeier og ekspeditør i firmaet Tydal Rør og Byggsenter AS. Mary arbeider som avdelingsleder ved kommunekassen. De har sønnen:

Jan Morten f. 1959. Han er nå assistent ved Peder Morset folkehøgskole i Selbu.

Før ekteskapet fikk Mary sønnen:

Tore f. 1954. Han bor og arbeider i Trondheim.

KARO-STUA (Tidligere navn: Bakkebo)

g.nr. 177, b.nr. 42

Tomta ble utskilt fra Nordgarden i 1962 til Roald Græsli f. 1940. se Myrvang, tidligere g.m. Olga Johanne Lunden f. 1942, se Solheim. De satte opp bolighus her i 1966 mens familien bodde i Selbu, men familien bodde ikke her fast. Barna er nevnt under Myrvang.

Huset var ei tid bortleid til familien Ekker, se Rønningsbakken 1. Eiendommen ble solgt til Terje Bjørklund fra Trondheim, som i 1979 solgte eiendommen videre til Ivar og Rannveig Krogstad fra Trondheim, og den brukes nå som fritidsbolig. Eiendommen ble opprinnelig tinglyst under navnet Bakkebo, men kalles nå Karo-stua.

ØSTLI

g.nr. 177, b.nr. 24

Tomta ble fradelt Bersvendsgarden i 1955 til Even O. Østby (1913-1986), se Skultrø, g.m. Ragnhild Leikvold (1912-1988) fra Selbu. De bygde bolighus i 1955, uthus i 1959 og garasje i 1962. Even var anleggsarbeider da han ble pensjonert. (Se forøvrig om Ragnhild og Even på s. 333 i bind 2 av bygdeboka).

De fikk sønnen:

Jan Ole f. 1948, g.m. Karla Amdal f. 1951, fra Selbu, se Listua. De overtok Østli i 1983.

I 1987 ble eiendommen tilflyttet av nåværende leieboere Odd Roger Eggen f. 1962, se Brekken II, s.b.m. Eli Holden f. 1961, se Fjellheim. Odd Roger arbeider som snekker og Eli er omsorgsmedarbeider i Tydal kommune.

Eli hadde før samboerskapet sønnen:

Ottar Holden Andersen f. 1986.

Felles barn:

1. Emil f. 1990.
2. Maria f. 1994.

I 1991 overtok Odd Roger eiendommen Åslien 171/2, og familien planlegger å flytte dit i løpet av 1994.
